

ANUL XXXIII
JURNAL DE LA JURNAL

flacăra

anul XXXIII
48 (1537)
VINERI
30 NOIEMBRIE
1984

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU ȘI PREȘEDINTELE CONSTANTIN KARAMANLIS într-un nou și rodnic dialog în folosul celor două popoare, al păcii în Balcani și în întreaga lume

Țara după Congres

INCREDERE • UNITATE • DĂRUIRE PATRIOTICĂ

comentarii, interviuri, opinii și reportaje de pe cuprinsul patriei pe marginea istoricelor hotărâri ale marelui forum al comuniștilor

De ziua Marii Uniri

ALBĂ STEA A ALBEI IULII

Bate-n ceasul nalt al României ora de lumină tutelară, albe aripi sacre de zăpadă cad de-nții decembre peste țară

Cad zăpezi istorice-n prezentul pregătindu-se a primenire, azi răsună-n inimi dinspre Alba imne rotitoare de iubire

Insuși aerul străluce-a slavă cerul argintîndu-l dintr-odată, cînd rotundă și înaltă țara în zăpada ei dintii se-arată

În zăpada ei dintii de lume stea curată pururea prin vreme, albă stea a Albei Iulii, cîntec suitor, izvoditor de steme.

VICTOR NIȚĂ ■

Intr-o zi friguroasă de februarie a anului 1785, pe Platoul romanilor de la Alba Iulia, Horea și Cloșca erau trași pe roată. Infiorătorul supliciu, care nu se desfășura oricum, ci, ca o festivitate cu totul deosebită, după un pompos protocol, se derula sub ochii unei mulțimi de români aduși cu forța de prin toate satele, obligați nu numai să asiste la o cutremurătoare crimă, îngrozitoare în sine, ci să-și trăiască până dincolo de ultima amărăciune propria umilire, ba, mai mult, să-și suprimă orice speranță de libertate, speranță ce până atunci nu li se stinsese niciodată, iar Horia le-o aprinsese și mai puternic în suflute și le-o adusesse mai aproape de ei decât oricînd.

Același câmp ce răbufnea acum surd la izbitorul roții ce avea să maculeze pentru totdeauna cea mai perfectă imagine, rotundul, trepidase odinioară sub copitele cailor la intrarea triumfală în capitala Transilvaniei a valahului Mihai. Nu țărani de acum îi ieșiseră în întâmpinare Voievodului cu nume de arhanghel, ci moșii lor, îmbrăcați însă ai domnului, vorbind ca ei. Parcă aceiași oameni n-ar mai fi părăsit de atunci promontoriul de pe care-și contemplantă biruinta, iar lacrimile lor de acum nu erau decât acelea ce consfințiseră atunci împlinirea visului lor suprem: unitate și libertate.

Cei ce crezuseră că odată cu asasinarea lui Horia au extirpat și acest vis s-au dovedit însă a nu fi priceput prea mult din istoria învățată din cărți, oricum, dovedeau a fi priceput mult mai puțin decât țărani aduși cu forța la Alba Iulia, cei ce învățaseră istoria făcînd-o. Peste câteva decenii, nu departe de aci, la confluența Târnavelor, oamenii erau adunați din nou. Îmbrăcați la fel, vorbind la fel; ca un făcut: fiind parcă aceiași. Iancu n-a mai fost condamnat să sfârșească într-o zi ci într-un sfert de secol,

sub povara jalei unui fluer ce, la o cântărire exactă, poate reieși a fi mai grea decât a unei roți.

Iată însă că au mai trecut niște decenii și, de data aceasta, chiar la Alba Iulia, exact pe platoul unde Horia fusese zdrobit, oamenii erau iarăși adunați, în aceleași straie și cu aceleași cuvinte. Era tot o zi de iarnă, nu de iarnă agonizândă însă ca în acel dureros februarie, o zi proaspătă ca un început de istorie. Sau ca o incununare de istorie. La 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia nu era o manifestare spontană ci o adevărată Adunare

Întâi Decembrie

Națională, constituită nu din indivizi ci din reprezentanți, fiecare delegat avînd asupra-și nu doar propria hotărîre ci și actul oficial întărit cu semnăturile tuturor consătenilor săi ce cereau unirea cu Țara. (La dreptul vorbind, semnăturile erau exure de puține; marea majoritate a numelor erau însoțite de amprente digitale, ceea ce constituie în sine un zguduitor act de acuzare la adresa celor de sub care oamenii acestia se dezrobeau, dar dădea documentelor și un mare spor de autenticitate: interminabilele liste nu erau umplute cu niște litere ci cu siruri nesfârșite de cruci păstrînd urme de mâni, ale mânilor ce secole după secole își lăsaseră tot așa urmele în pământul lucrat de ele, ce fusese al lor și le-a fost uzurpat, pe furcile cu care îl urmaseră pe Horia, pe fluierule cu care îl plînseseră pe Iancu).

Spunem că oamenii erau aceiași, metaforic bineînțeles. Dar nu numai. De la răscoala lui Horia până la 1848 au trecut 64 de ani, de la 1848 la 1918, 70 de ani, distanțe aproximativ egale cu timpul trecut de la 1918 până azi: 66 de ani. Astăzi trăiesc încă mulți, nu din contemporanii marelui act de la 1 Decembrie 1918, ci din chiar participanții la Adunarea de la Alba Iulia. (Și e păcat că ceea ce a întreprins un istoric clujean, Constantin Dumitrescu, pe cont propriu, deci cu posibilități fatalmente limitate, înregistrarea mărturiilor celor ce au trăit acel pisc al istoriei nu s-a făcut cu o mai largă conjugare de eforturi, desi nu e încă târziu). Așa deci, cum astăzi avem încă între noi făcutoitori ai Marii Uniri, în mod sigur, între cei de la 1918 erau destui dintre cei ce îl insotiseră pe Iancu, după cum pe Câmpia Libertății se vor fi găsit unii din oastea lui Horia sau măcar dintre martorii înspăimîntătorului dar roditorului său martiriu. A fost așadar o reală transmitere de mesaj sacru, lumina s-a aprins din lumină. N-a apucat să se stingă generația unei colosale jertfe că altă colosală jertfă își desfășura valvătaia. Spintecarea lui Horia e mult mai aproape de 1 Decembrie 1918, nu numai ca semnificație, chiar ca timp măsurabil, decât poate părea.

Iar la 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia nu se întregea numai Țara, ci și coroul despicat al lui Horia. Ucigașii, temîndu-se de el și după moarte, l-au hărăzit să nu aibă mormînt, să nu cumva să aibă de unde ieși. Nu știau că el nici nu avea nevoie de mormînt. Nu prevedeau că într-o altă zi de iarnă, de iarnă jubilînd de prospețime, el redevenea pentru eternitate întreg. Și viu.

MIRON SCOROBETE ■

Moment de seamă în dezvoltarea colaborării româno-elene

Vizita în România, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a președintelui Constantin Karamanlis

De-a lungul vremilor, între România și Grecia, între popoarele română și elen s-au statornicit legături de prietenie și colaborare, s-au dezvoltat, din cele mai vechi timpuri, schimburi economice și culturale. Conviețuind în același spațiu geografic, având interese comune, românii și grecii s-au cunoscut și au colaborat pașnic, s-au găsit alături în lupta pentru libertate și independență națională, pentru progres și prosperitate. Aceste legături cu adânci rădăcini în trecutul istoric au creat o bază trainică pentru sentimente de stimă și considerație reciproce, pentru o conlucrare fructuoasă în cele mai diferite domenii de activitate. O mărturie a bunelor relații româno-elene, înfățișate tocmai pe aceste vechi tradiții de înțelegere, prietenie și colaborare, relații ridicate la cote superioare în zilele noastre, o constituie recenta vizită oficială în țara noastră, la invitația președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a președintelui Republicii Elene, Constantin Karamanlis.

Pentru extinderea și aprofundarea raporturilor prietenești și de colaborare româno-elene, o însemnătate determinantă au avut întâlnirile și convorbirile la nivel înalt prilejuite de vizitele oficiale făcute de președintele Nicolae Ceaușescu în Grecia, în martie 1976 și în mai 1982, și de Constantin Karamanlis în țara noastră, în mai 1975 și în martie 1979, în calitate de prim-ministru, și în septembrie 1980, în calitate de președinte al Greciei. Desfășurate sub semnul stimei, încrederii și cordialității, convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Constantin Karamanlis au evidențiat progresele însemnate înregistrate în dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări, au dat expresie voinței comune de a lărgi și aprofunda conlucrarea dintre ele, conferind legăturilor reciproce valoarea unui exemplu de colaborare între țări cu sisteme social-economice diferite, corespunzător intereselor celor două popoare, cerințelor majore ale destinderii și păcii în Balcani, în Europa și în întreaga lume. Comunicatele și înțelegerile convenite cu aceste prilejuri au evidențiat convergența pozițiilor celor două țări cu privire la necesitatea și importanța statornicirii unui climat de încredere între toate statele din regiune, fără deosebire de orinduire socială. Având la bază principiile egalității în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, relațiile dintre România și Grecia cunosc o permanentă dezvoltare în diferite domenii și constituie o contribuție importantă la stabilirea unui climat de pace, securitate, bună vecinătate, înțelegere și colaborare în Peninsula Balcanică, pe plan european și internațional.

Sub aceste auspicii, în dorința comună de a amplifica în continuare conlucrarea reciproc avantajoasă româno-elenă, între cei doi președinți au avut loc convorbiri fructuoase, în cadrul cărora s-a făcut o amplă analiză a stadiului actual și a perspectivelor colaborării dintre țările noastre, precum și a problemelor actuale ale vieții internaționale, îndeosebi a celor referitoare la situația din zona Balcanilor, din Europa. S-a apreciat cu satisfacție că raporturile tradiționale de prietenie și colaborare româno-elene s-au extins în ultimii ani, datorită aplicării acordurilor și măsurilor stabilite cu prilejul dialogurilor la nivel înalt de la București și Atena. În acest context, s-a exprimat dorința de a se impulsio-

na colaborarea dintre cele două țări pe tărîm economic, astfel încât aceasta să crească în perioada următoare la nivelul bunelor relații politice, corespunzător posibilităților largi de care dispun economiile naționale ale României și Greciei, avantajelor create de apropierea geografică.

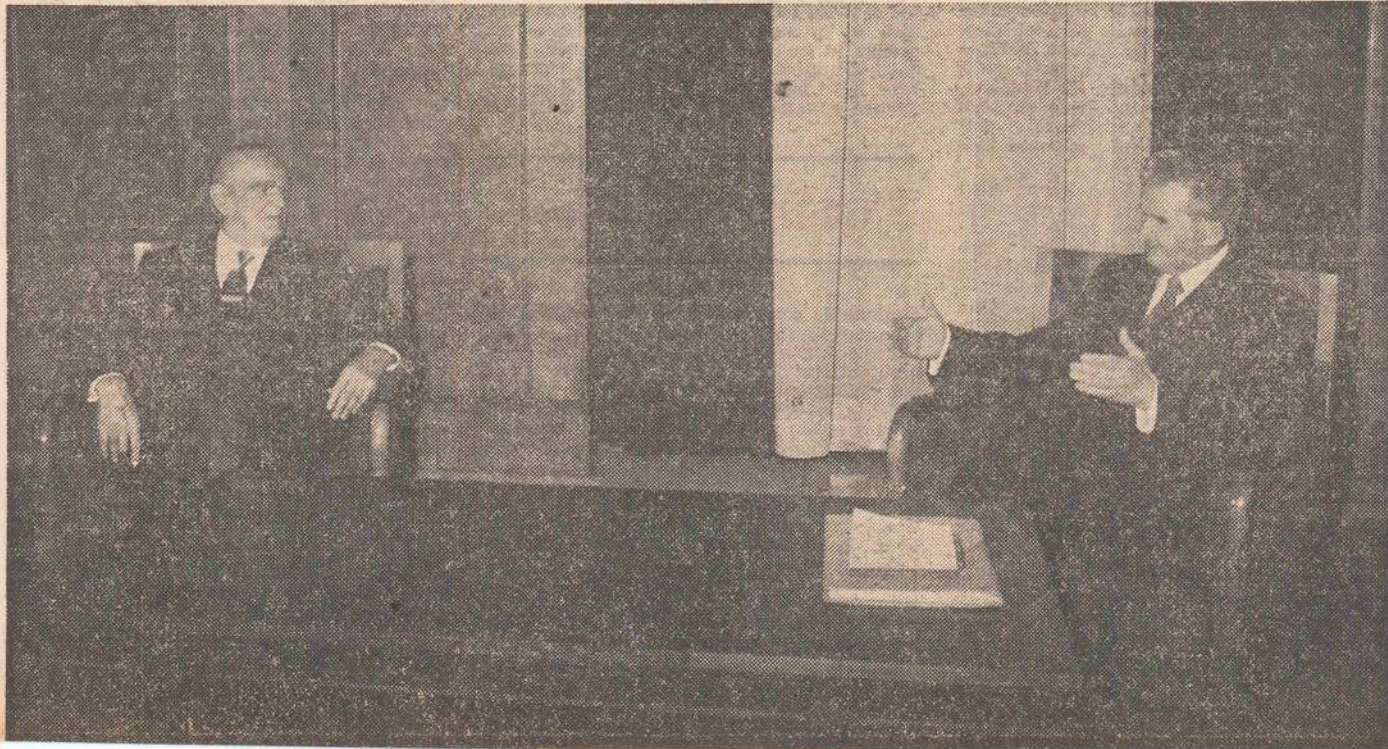
Abordându-se probleme privind situația din Europa și din lume, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că este necesar să se facă totul pentru a se opri amplasarea rachetelor nucleare americane cu rază medie de acțiune în unele state vest-europene și a contramăsurilor nucleare luate de către Uniunea Sovietică și unele țări socialiste din Europa, pentru eliminarea rachetelor cu rază medie de pe conti-

mentul european și apoi a tuturor armelor nucleare. Președintele României a subliniat, de asemenea, că este necesar să se oprească orice acțiune de folosire a spațiului cosmic în scopuri militare, să se ajungă la o reglementare generală a folosirii Cosmosului, de diferite țări, în scopuri pașnice. Referindu-se la situația din Balcani, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „România, care are relații bune cu toate țările din Balcani, se pronunță ferm pentru dezvoltarea unei largi colaborări bilaterale și multilaterale în această regiune, pentru soluționarea pe calea tratativilor a tuturor problemelor care mai există între unele țări balcanice, pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a bunei vecinătăți, a

păcii și colaborării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. Susținem, în același timp, crearea unor asemenea zone în nordul și centrul Europei, precum și în alte părți ale lumii. Apreciem că este în interesul profund al păcii și securității în Balcani să fie intensificate eforturile pentru rezolvarea pe cale politică a problemei Ciprului. Ne exprimăm speranța că, în cadrul convorbirilor indirecte care au loc sub egida secretarului general al O.N.U., se va ajunge la o soluție corespunzătoare a acestei probleme, care să asigure conviețuirea pașnică a celor două comunități cipriote“.

Președinții României și Greciei au dat o înaltă apreciere noului dialog româno-elen la nivel înalt. „Sînt încredințat — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că și actuala vizită se va înscrie, prin rezultatele sale, ca un moment important în dezvoltarea colaborării și conlucrării româno-elene, atât pe plan bilateral, cît și pe arena internațională. Aceasta corespunde pe deplin intereselor de progres și dezvoltare independentă ale celor două popoare și, totodată, servește cauza destinderii, securității și păcii în Balcani, în Europa și în întreaga lume“. La rîndul său, președintele Constantin Karamanlis a declarat: „Întîlnirea noastră de astăzi prezintă o importanță deosebită. Consider că țările noastre pot să contribuie, în măsura posibilităților lor, nu numai la instaurarea calmului în regiunea noastră, dar și la limitarea pericolelor care amenință pacea mondială în general. Și vom putea reuși aceasta dacă ne vom coordona eforturile și vom folosi influența oriunde glasul nostru va putea fi auzit“.

Desfășurat într-o atmosferă de înțelegere și stimă reciprocă, noul dialog româno-elen la nivel înalt ilustrează voința comună a României și Greciei de a aprofunda în continuare bunele relații statornicite între ele, de a-și aduce contribuția la crearea unui climat de bună vecinătate în Balcani, la cauza păcii și înțelegerii în Europa și în întreaga lume.

„Am adoptat un program măreț, avem o călăuză sigură“

Țara după Congres

● Documente în care toți fiii țării își găsesc aspirațiile ●

Evenimentele mari, cruciale, din existența unui popor, scot în relief, prin forța lor de cuprindere și de mobilizare a maselor de oameni, esența definitorii ale ființei unei națiuni: unitatea de acțiune, forța cu care se acționează, dăruirea, eroismul, sacrificiul suprem. Memoria istoriei românilor păstrează, ca într-o bancă de sacre valori, exemple multiple care dovedesc oricui că, în astfel de momente, când a trebuit să se hotărască asupra împlinirii unui destin mai bun, mai luminos, caracteristica definitorie a acestui neam a fost unitatea indestructibilă a tuturor fiilor patriei în jurul acelor personalități, conducători politici sau de stat, care, prin puterea lor vizionară și prin geniul lor, s-au situat în fruntea acestui popor. Remarcăm, iată, în aceste zile care urmează unui astfel de eveniment, Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, cum remarcăm și în zilele premergătoare Congresului, unitatea puternică, indestructibilă dintre partid și popor. S-a ilustrat în aceste zile, continuă să se manifeste — prin telegrame, scrisori, declarații, fapte de muncă, prin tot ce înfăptuiește o țară într-o țară, unanima adeviziune a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, la politica partidului, la programele noastre de muncă, de devenire, de dezvoltare economicosocială în acest cincinal și, în perspectivă, până în anul 2000. Ce puternice resorturi exclamă această triumfătoare unitate și adeviziune? Această voință de nezdruccinat de a înfăptui neabătut mărețele programe? Resorturile de forță izvorăsc din însăși esența acestor documente programatice ale Congresului, documente în care oamenii muncii, toți fiii țării își găsesc aspirațiile, idealurile, visele lor. A lucra la aplicarea lor în viață înseamnă a lucra la înfăptuirea propriilor interese, a idealurilor proprii. Faptele de muncă, dăruirea în muncă, eroismul muncii acestui popor, care prin sine s-a reclădit pre sine, mai evident acest eroism în timpul pe care-l trăim acum, ne dovedesc faptul că planurile și programele noastre s-au și mutat de pe masa de lucru a Congresului pe masa de lucru a țării, însoțite de același spirit revoluționar și vizionar imprimat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român a însemnat de fapt împlinirea unui act unanim de voință a tuturor comunistilor, a întregului nostru popor. Unanimitatea acestui vot decisiv, izvorit din milioanele de inimi ale românilor, capătă valoarea inestimabilă și sensul adânc al simbolului care ne unește în lupta noastră revoluționară de edificare a unei societăți noi, aflate sub semnul distinct al libertății și demnității. Este recunoașterea activității neobosite pe care secretarul general al partidului a desfășurat-o și continuă să o desfășoare în fruntea partidului și statului nostru, cu abnegație, cu pasiune revoluționară, cu totală dăruire. Dar este și chezașia sigură a înfăptuirii măreței opere de edificare a acestei noi societăți. Este un prilej fericit în istoria unui popor când calitățile sale definitorii — patriotismul, dragostea pentru om, pasiunea revoluționară, devotamentul, marea și permanenta aspirație către ideal, se găsesc înmănunchate și conturează și ființa și personalitatea conducătorilor săi. O consonanță între

aceste calități o realizează personalitatea politică și revoluționară a conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. „Asigur partidul și poporul nostru că și în viitor — ca și până acum — voi face totul pentru a răspunde încrederii ce mi s-a acordat, că voi acționa cu întreaga fermitate, cu toate forțele, în vederea înfăptuirii hotărârilor Congresului nostru, a Programului partidului, pentru asigurarea ridicării poporului, a patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, pentru întărirea continuă a independenței și suveranității României socialiste! În același timp, voi face totul și în viitor pentru înfăptuirea politicii partidului și statului nostru de colaborare internațională. Vă asigur că nu voi precupeți nici un efort pentru a contribui la realizarea unei păci trainice în întreaga lume!“ Era acesta noul angajament solemn pe care conducătorul politic al României îl făcea în fața întregului popor, a lumii. El înmănunchează, cum oricine poate constata, aspirațiile de totdeauna ale românilor. Un astfel de crez, un astfel de ideal va fi totdeauna urmat cu abnegație și devotament de un popor iubitor de pace și de progres cum sîntem noi, românii. Un astfel de crez, care cuprinde cât un program politic încărcat de esență, nu poate să nu aibă ecou internațional. Ne stau mărturie articolele publicate în presa multor popoare ale lumii, articole despre care ziarele noastre ne în-

formează zilnic. În țara noastră și în politica noastră, mulți delegați de peste hotare, participanți la Congres, au văzut o țară cu modele pentru o lume mai bună și mai dreaptă. Dar modelele noastre sînt aspirațiile și visele noastre: de pace, de libertate, de independență și progres, de colaborare internațională, de dreptăți participare la diviziunea internațională a muncii. Și „Nu vom precupeți nici un efort — sublinia din nou secretarul general al partidului — pentru a contribui la triumful rațiunii, al înțelepciunii, la cauza independenței popoarelor, a colaborării și păcii în lume“. Participa-

țarea are, așadar, prin ideile și orientările de mare valoare teoretică și practică cuprinse în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin prevederile celorlalte documente adoptate de Congres, un program concret de muncă, realist și mobilizator, în deplin consens cu comandamentele timpului pe care îl străbatem, cu forțele noastre umane și materiale de care dispunem. Sîntem un popor vrednic, talentat, și tot ce am adunat în țara asta e rodul brațelor, al minților noastre, al aspirațiilor noastre. Nimic nu ne-a venit de-a gata, nimic nu am luat de la alte popoare, de dincolo de hotarele acestei vetre pe care o hrănim cu trupurile noastre și o încălzim cu sufletele noastre de multe milenii, și se ridică, în partea noastră de datorie către țară, să împlinim, să nșpanem în fapte aceste realiste programe: prin muncă eroică, prin veghe la liniștea patriei și a lumii!

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Să muncim pentru binele nostru,
să veghem la liniștea patriei și a lumii

Decembrie — împlinirea unui an de muncă, garanția unui viitor an mai rodnic

Vibrantul ecou pe care hotărârile celui de-al XIII-lea Congres al partidului, indicațiile și îndemnul mobilizatoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu le-au avut în conștiința întregii țări, se regăsește în hărnicia și strădania fiecărui om al muncii, în angajarea fermă a tuturor colectivelor de muncă de a-și împlini exemplar sarcinile ce le revin, angajamente asumate. Sînt dovezi ale încrederii și bucuriei față de realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului — chezașie deplină a înfăptuirii programelor noastre de muncă și viață, a înaintării neabătute a României pe calea progresului.

Intrăm în ultima lună a acestui an cu gîndul și dorința gospodarului de a-și împlini rostul unui an de muncă, pentru a-și rotunji bilanțul care să-i ofere garanția unui an viitor și mai bun, mai rodnic.

„Avem încă multe de făcut — sublinia secretarul general al partidului, la sfîrșitul lucrărilor Congresului — pentru a încheia acest an cu rezultate cit mai bune, pentru pregătirea și realizarea în bune condițiuni a planului pe 1985, astfel încît cincinalul al 7-lea să-l încheiem cu rezultate chiar superioare față de ceea ce am apreciat în Raportul prezentat în Congres. Să trecem de pe acum la pregătirea femeinică a noului cincinal!“.

Numeroase sînt dovezile efortului la care s-au angajat oamenii muncii din industrie și agricultură în vederea împlinirii exemplare a sarcinilor privind producția fizică, a onorării la termen și chiar în devans a contractelor interne și externe, în condițiile unei noi calități, ale unei competitivități sporite a produselor pe piața externă, și pe acest plan, în vederea executării lucrărilor agricole menite să conducă la creșterea importantă de producție în 1985.

Iată, ca să amintim cîteva exemple care au ocupat prima pagină a cotidianelor, în acest sfîrșit de noiembrie, exemple de vrednicie și dăruire, fapte de muncă e-

lovente în ceea ce privește spiritul de efervescență ce domină activitatea noastră în acest sfîrșit al penultimului an al cincinalului, iată, deci, că în județul Olt, județ care ne-a obișnuit cu rezultate de excepție în agricultură, a fost realizată suplimentar o producție-marfă de aproape un miliard lei: la Galați, numai în cele trei schimburi ale unei zile de muncă, siderurgistii de la furnalele și oțelăriile imensului combinat au elaborat suplimentar 130 tone coes metalurgic, 520 tone aglomerat fieros și 500 tone oțel de convertizor și de turnat; că la Reșița, minunații constructori de la întreprinderea de construcții de mașini au terminat asamblarea primului motor naval lent de 6120 CP, prestigioasă premieră națională; că la Rogojelu a intrat în funcțiune, cu o săptămînă mai devreme față de termenul programat, un nou abataj dotat cu un complex mecanizat de susținere, tăiere și transport mecanizat; că în Capitală, la Electroaparataj, datele arată că în acest an prevederile de plan privind productivitatea pe om al muncii va fi depășită cu peste 4500 lei.

Sînt, firește, cîteva, puține, foarte puține, din succesele finului de an 1984, dar care ne-au permis însă un scurt raid prin țară, capabil să ilustreze abnegația cu care se muncește pentru onorarea angajamentelor perioadei în care ne aflăm, pentru crearea premiselor unui alt an, mai bogat.

Înfăptuirea indicațiilor secretarului general al partidului ne cere tuturor eforturi deosebite în acest decembrie. Un decembrie prielnic muncii pe ogoare, un decembrie hotărîtor pentru întreaga noastră activitate economică. Eforturi orientate spre îndeplinirea exemplară a producției fizice, a terminării livrării produselor contractate la export pînă la jumătatea lunii, astfel ca în perioada imediat următoare, pînă la 31 decembrie să se poată definitiv pregătirea și introducerea în producție a comenzilor la export, în anul care bate la ușă. De asemenea, hotărîtoare se dovedește a fi a-

ceastă lună și pentru obiectivele de investiții restante, pentru punerea neîntîrziată în funcțiune a capacităților prevăzute să producă în acest an, desigur, în condițiile respectării stricte a parametrilor de calitate și eficiență.

A realiza ceea ce ne-am asumat, și în primul rînd o producție-marfă de 1180 miliarde lei, la indici superiori de calitate, înseamnă încheierea cincinalului cu un ritm mediu anual de 5,6 la sută, înseamnă, în primă și ultimă instanță, asigurarea împlinirii programelor de bunăstare, a progresului, a nivelului de civilizație.

Așa cum arăta, la încheierea lucrărilor Congresului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vremea din această perioadă permite realizarea tuturor lucrărilor agricole, la cel mai înalt nivel. Ploile căzute în ultima vreme au creat bune condiții pentru ca toate angajamentele să fie respectate, pentru ca recoltile prevăzute pentru 1985 să umple hambarele, și să ajungem în special la grîu la 8000 kg la hectar, pe suprafețe cit mai multe. În majoritatea județelor s-a încheiat culesul, iar roadele au fost puse la adăpost. În alte părți însă se mai află pe cîmp importante cantități de porumb, cantități așteptate la bazele de recepție. În aceeași situație se află și arăturile aînci, județe ca Argeș, Vâlcea, Sibiu, Bistrița-Năsăud, organizîndu-și mai bine activitatea și unde cooperatorii făcînd din zi și noapte zi de muncă, zi lumină, au reușit să termine arăturile adînci. Pentru cel rămași în urmă, pentru lichidarea restanțelor, luna decembrie va deveni, fără îndoială, o lună a recordurilor, o lună a travaliului fără preget. De asemenea, sub semnul urgenței se află și culesul ultimelor hectare de legume tîrzii, precum și al sfeclei de zahăr.

Așadar, luna decembrie în care intrăm acum și la sfîrșitul căreia vom afla cum am muncit în 1984, dar și cum vom începe anul 1985, se definește, deopotrivă pentru oamenii muncii din industrie și din agricultură, ca o perioadă de eforturi intense, de muncă susținută, de împlinire a sarcinilor anului curent, de creare a unor premise favorabile realizării în cele mai bune condiții a exigențelor anului viitor.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Istorie pe Siret

Raportul prezentat la marea forum al comunistilor de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, scoate în evidență că în cel de-al optulea plan cincinal o direcție de acțiune prioritară va fi dezvoltarea bazei energetice. Mi-am adus aminte, ascultînd așezată parte a Raportului, de centralele electrice pe care le-am văzut ridicîndu-se în ultimii ani în diverse părți ale țării. Toate fac parte din istoria care, în marea sală a Congresului, iradia la hotarul dintre trecut și viitor. Și am avut, încă o dată, puternic sentimentul că istoria se scrie sub ochii noștri, se desvîrșește sub ochii noștri, într-un ritm fără precedent pe meleagurile românești. Ceea ce ieri se afla pe planșetele proiectanților va deveni mine adevăr tangibil. M-am gîndit, între altele, la Valea Siretului. În acele locuri, unde altădată „nu se întimpla nimic“, unde aplecîndu-se curgeau parcă în afara timpului, în afara istoriei, se făurește azi, ca pretutindeni în țară, o istorie fierbinte și plină de patosul acestor ani revoluționari în care romantismul și luciditatea se întîlnesc lingă aceeași planșetă și pe aceleași șantiere. Prin intrarea în funcțiune a hidrocentralelor de la Răcăciuni, Berești și Rogojești, toate aflate pe Siret, va spori zestrea energetică a țării. Și tot pe Siret, va începe construcția încă a unei hidrocentrale, la Călimănești în județul Vrancea. Cîndva, cu ani în urmă, ridicarea unei hidrocentrale însemna un eveniment național. I se consacrau pagini întregi de ziare, se publicau fotografii care, între timp, s-au îngălbenit ușor ca filele istoriei însăși. Astăzi ridicarea unei hidrocentrale a devenit aproape un fapt divers. E amintită alături de altele care de asemenea se vor construi în acești ani. E suficientă, poate, o asemenea comparație pentru a constata cit de dinamic, cit de impetuos a devenit ritmul în care se scrie istoria. Istoria aceasta în care trăim și de care ne mindrim. În care visăm și construim. În care distanța dintre prezentul de pe planșetă și viitorul din geografia țării se măsoară, de fapt, în bătăi de inimă.

ALEXANDRU ȘERBAN ■

„Pornim să urcăm o treaptă mai înaltă pe cel mai bun și mai scurt drum“

● Cea mai spectaculoasă lucrare hidroenergetică a acestor ani ●

Opinia unui alegător

Revoluționar de profesie

Inspirata formulă cu care secretarul general al partidului a înobilat personalitatea militantului comunist, a luptătorului pentru cauza socialismului își află astăzi în România argumente relevante, nu o dată tulburătoare, pentru o spiritualitate cu adevărat nouă, superioară, capabilă să definească în împrejurări dintre cele mai grăitoare un climat de viață și de muncă favorabil în cel mai înalt grad afirmării plene a conștiinței umane.

A fi revoluționar de profesie presupune, în primul rând, o mare, neostenită, neabătută deschidere față de ideea de nou, un curaj neconținut în fața noului, o sinceră bucurie în devotamentul față de nou, o nobilă generozitate în susținerea lui, în apărarea lui, în impunerea lui, în generalizarea lui, o mereu temeinică pregătire pentru întipinirea noului cu competență, și judecată, și răspundere.

„Cine dorește să fie revoluționar — afirmă categoric tovarășul Nicolae Ceaușescu — va fi întotdeauna în fruntea transformării societății, a noului“.

Teza, cuceritoare în laconismul ei exemplar, poate fi întilnită, cum spunem, intruchipată admirabil, spre mindria noastră, în fațetele de eroism ale milioanele de cauze ai socialismului românesc, în opera lor grandioasă de edificare a noii societăți în slujba căreia s-au aflat și se află cu întreaga lor ființă, cu întreaga lor putere de dăruire, cu neînfrânta lor patimă pentru progresul țării, cu voința lor de granit de a nu precupeți nici un efort și, nu o dată, nici un sacrificiu pentru izbînda cu un ceas, cu o clipă, cu o secundă mai devreme a visului de veacuri al poporului român de a-și vedea țara în sfîrșit liberă și mai frumoasă, mai bogată, mai demnă și mai sigură în neatîrnarea ei și în suveranitatea ei hotărîtoare în bătălia pentru certitudinea viitorului. Ce înseamnă altceva decît revoluționar de profesie activistul de partid, care, într-un timp record, a învățat să conducă acest complicat proces al edificării socialismului și să-l conducă cu cea mai deplină siguranță și cu cea mai deplină responsabilitate, însușindu-și știința conducerii politice și sociale și economice și științifice cu o voință eroică și cu un devotament care își așteaptă încă poemul meritat? ! Ce înseamnă altceva, decît revoluționar de profesie, acel țaran muncitor devenit inginer și care, la începutul acestei toamne, ne-a convins că pămîntul patriei noastre este capabil, dacă este bine muncit și cu dragoste și cu știință, să facă și mai categoric saltul nivelului nostru de trai? !

Ce înseamnă altceva, decît revoluționar de profesie, militantul pentru educația tinerei generații care nu obosește de-a lungul unei vieți consacrate cu o modestie copleșitoare luptei pentru impunerea convingătoare a principiilor moralei comuniste, slujindu-le, începînd cu propriul său nobil exemplu, pledînd pentru afirmarea lor cu o bucurie a dăruirii impresionantă? !

I-am cunoscut pe mulți dintre acești oameni, de excepție, compatrioți cu care pe bună dreptate ne-mîndrim și a căror vocație de a fi înainte mergători — cum se spunea înainte — onorează timpul nostru și îl fac mai vrednic de laudă.

Exemplaritatea conduitei lor, a atitudinii lor față de viață și muncă, noblețea spiritului lor solidar cu ideea de progres, patriotismul lor incandescent, dragostea lor pentru popor, în slujba căreia se află cu conștiința celei mai firești datorii, cîstea cu care înțeleg să slujgască partidul și devotamentul cu care apără spiritul revoluționar al partidului sint azi, pentru întreaga societate, repere definitorii ale noii morale, morala comunistă.

Sigur, nu este și niciodată n-a fost ușor să te afli în fruntea noului. Bătălia pentru nou nu e ușoară, ea cere, adesea, eforturi deloc obișnuite și, adesea, cere și sacrificii. Noul nu se impune nici ușor, nici dintr-o dată, izbînda lui — se știe — s-a aflat mereu la capătul unor ani și ani de greutăți ce uneori păreau de neînvins, la capătul unor ani și ani de bătălii grele, nu de puține ori eroice și această izbînda a fost, nu o dată, încununată la capătul unor grele jertfe.

Întreaga noastră bătălie pentru socialism a fost și ea, de la un capăt la altul al ei, o mare și eroică și nelipsită de jertfe bătălie pentru victoria noului reprezentat de noua orînduire, de geografia ei politică și socială și economică nouă, de spiritualitatea ei nouă, de omul nou care se plămădește și se afirmă în procesul amplu al construcției noi. Iar această bătălie pentru socialism a impus, la rîndul ei, în conștiința umanității, o nouă personalitate politică, fără precedent în istorie, muncitorul, țaranul, intelectualul militant comunist, revoluționarul de profesie !

DINU SĂRARU ■

La Porțile de Fier II — în curînd cei dintii kilowați!

O primă și semnificativă ilustrare a promptitudinii și anvergurii cu care prind trup hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, ivită de pe șantierul monumentalului construcției hidroenergetice a României acestui ceas, Porțile de Fier II: s-a încheiat a doua fază a închiderii Dunării, eveniment de vîrf în cronică marelui șantier, prefață la furnizarea primilor

kilowați smulși din apele fluviului. Pe Ostrovul Mare, insula-avanpost al noului energetic în România, oamenii au trăit, în aceste zile, așa cum se arată în telegrama expedită C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, satisfacția de a putea raporta o victorie pusă pisc peste bătălia cu apele, fruct al hotărîrii de a face totul pentru atingerea obiectivelor înscrise cu slove de aur în Directivele istoricului forum al comunistilor. Pe acest șantier, pe această insulă (azi de beton și oțel) din mijlocul Dunării, în care creația se desfășoară la o cotă aparte, în condiții aparte, prezidate de camaraderie, de solidaritate, de strînsă cooperare, de răspundere fierbinte a fiecăruia pentru destinul și reușita tuturor, peste toate de eroism, a început, așadar, număratoarea inversă, ziua producerii energiei nemaifiind filă de calendar abstract, transpus în

scheme și grafice, ci pragul spre mine pe care constructorul a și pus piciorul. Cea mai mare și mai spectaculoasă lucrare hidroenergetică a acestor ani, o lucrare care se execută exclusiv cu forțele noastre, de la proiecte la punerea lor în operă, afirmă o dată mai mult, la scara monumentului, justiția și dinamismul politicii energetice a partidului, așezată de secretarul general la temelia existenței, a forței și a independenței noastre.

Inserînd aceste rînduri la închiderea ed'ției, cînd ne-a parvenit știrea închiderii Dunării, vom relua într-un reportaj viitor, pe larg, atît evenimentul cît și treptele de vrednicie, dăruire, inversunare a muncii și a ideii care au dus spre piscul lui.

ILIE PURCARU ■

25 cu 14

Ca pentru întreaga țară, și pentru comunistul Ștefan Pleșa, directorul Întreprinderii de panificație Teleorman, cît și pentru colectivul pe care îl conduce de peste 14 ani, suprema reinvestitură a secretarului general al partidului e considerată ca o înaltă garanție umană, comunistă, revoluționară a îndeplinirii mărețelor obiective ale devenirii comuniste a patriei cărora Raportul prezentat la Congres le dă o strălucită fundamentare teoretică și o științifică argumentare practică. Și el, Ștefan Pleșa, și oamenii lui au toate motivele să-și lege fără preget gândurile de viitor de acest memorabil eveniment. Se apropie sfertul de veac de cînd Ștefan Pleșa lucrează la întreprinderea al cărei director este de peste 14 ani. Dar cele mai bune „recolte“ le-a obținut în anul „Epocii Ceaușescu“, aducînd în Teleorman de trei ori titlul de frunză de ramură, înobilat în final cu cel de „Erou al Muncii Socialiste“ — trofee care-si au locul lor, de onoare, chiar în biroul directorului. Așa se face că nu dintr-o întîmplare în ziua începerii Congresului, Întreprinderea de panificație Teleorman transmite realizarea planului la producția-marfă pe întreg anul. Gos-

podărească lor socoteală nu s-a oprit aici! Ținînd cont de realizările anilor precedenți și-au stabilit ferm noi premise pentru realizarea întregului plan cincinal cu zece luni mai devreme!

Fapte de viață, fapte de muncă! Ei, oamenii întreprinderii, știu ce vor avea de făcut. Știu, de pildă, că pînă la sfîrșitul anului urmează să intre în funcțiune o nouă capacitate de producție — secția de fabricare a apacașului din orzoaică cu o capacitate de 50 tone în 24 de ore — secție care va aproviziona o mare parte din județele țării cu acest produs; mai știu că în cotidianul muncii lor vor trebui să aibă permanent în vedere diversificarea produselor în toate sectoarele de activitate — biscuiți, paste, panificație — problema creșterii indicelui de valorificare a materiei prime, cea a reducerii consumului de combustibili și energie, cea a înlăturării opririlor accidentale cauzate de defecțiunile utilajelor, după cum, ca o permanentă, vor rămîne măsurile de creștere a gradului de calificare a oamenilor în vederea creșterii productivității muncii. Sint probleme adine întipărite în conștiința fiecăruia, probleme regăsite la scara țării întregi pentru neîncetatul progres al poporului nostru!

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■

Resurecția unui oraș

Nu este mult de atunci, să tot fie cam 25 de ani, de cînd călătorul sosit la Giurgiu era întîmpinat în fața gării de trăsuri negre, murdare, cu cai sfrijiiți și costelivi, coborînd parcă dintr-un tablou de epocă, gata să străbată, trosnind din toate încheieturile, micul oraș în numai cîteva minute. Ele și bătrînii birjari mîrosind a rachiu rămăseseră, de fapt, relicvele viei ale unui trecut mai îndepărtat, cînd bogățiile și crîmele întîlnite la tot pasul, străduțele înguste inecate de noroie, dughenele insalubre și bilciurile alcătuiu peisajul trist al sărăciei.

Spun giurgiuvenii că în zori cîntatul cocosilor se făcea mai puțin auzit decît lătratul cîinilor — și ei infometaji — porniți aiurea după hrană. Se răspîndise chiar și o expresie de tristă faimă despre lătratul lor deprimant legat de numele orașului. Orașul — dacă putea fi numit așa — era vînturat încoace și încolo de negustori ambulanti, de flășnetari cu pagagalii dresați să ghicească norocul, de vinzătorii de alviță, iaurt, covrigi, bomboane vopsite și bragă. Care trase de bivoli duceau piatra pentru noile construcții, iar bivolarii, proprietarii lor care asigurau „transportul greu“ și tractarea vagoanelor cu cereale și mărfuri din port, se opreau seara la hanuri mărginașe spre a-și astîmpăra setea și pentru „distracții“. La numai cîteva sute de metri de centru, în cartierul Oinacu, caii care-și dădeau obștescul sfîrșit erau depuși la margine de șant, iar gunoarele le închideau mormîntul.

Dar exista pe atunci și industrie. De pildă, funcționa o fabrică de cărămidă și chiar și una de bere. Faima orașului o făcea, însă, uzina de marmeladă Zăgănescu. Cultura era și ea reprezentată în spectacolele oferite de bilciuri, sau în cele dip salonul de baluri Suteanu, situat pe strada Gării, unde fanfara cînta seară de seară vestitul slagăr la modă pe atunci „Șapte giște“. Poate singurul martor al acelor vremuri, dominînd prin vechimea sa de secole, a rămas Turnul Ceasornicului, situat în plin centrul municipiului, înclinîndu-se parcă și el în mod vizibil în fața altor evenimente ce au schimbat înfățișarea acestei vechi urbe dunărene. Trecînd din cînd în cînd pe aici, prin Giurgiu, pe la bătrînii și bunii mei părinți, nu am putut să nu constat cu satisfacție că prin locurile pe unde se întindeau vilele orașului s-a ridicat un uriaș cartier de locuințe, deosebit de modern prin stilul său arhitectonic, că totul s-a transformat într-atît, încît nu mai sint în stare să regăsesc străzile copilăriei și caut, caut mereu să-mi recunosc orașul tuturor

amintirilor. În prezent, Giurgiu este o mare cetate industrială, o cetate a muncii, a bunăstării, pe care oamenii săi harnici, încurajați de îndemnul adresate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitelor de lucru efectuate aici, l-au reconstruit aproape din temelii. Dacă ar fi să ne referim la vigoarea pe care a cunoscut-o dezvoltarea acestui municipiu, apelînd la date statistice care să confirme hărnicia giurgiuvenilor, cu greu am putea cuprinde totul în cuvinte ce să reflecte faptele lor de muncă. Iată, de pildă, numai în perioada care a trecut de la Congresul al XII-lea al partidului și pînă la cel de-al XIII-lea Congres, oamenii muncii din municipiul Giurgiu, sub direcția îndrumare a comunistilor, au pus în funcțiune noi și importante capacități de producție, printre care Întreprinderea pentru construcții de mașini și utilaje grele, cu o pondere de 1 400 milioane lei producție marfă pe an, Combinatul chimic, a cărui producție de 15 000 tone de epilorhidrină pe an constituie o premieră națională, Centrala electrică și de termoficare pe cărbune cuprinzînd trei grupuri energetice de cîte 50 MW fiecare. De asemenea, în aceeași perioadă s-a trecut la modernizarea și dezvoltarea Șantierului naval, la extinderea fabricii de mobilă cu încă o nouă hală care va avea o producție de 51,4 milioane lei anual, la modernizarea și dezvoltarea Complexului de preindustrializare a lemnului. Și, să nu uităm, acestea toate se adaugă la zestrea industrială existentă încă din urmă cu cîteva ani: marea întreprindere textilă „Dunăreana“, Întreprinderea pentru industrializarea sticlei de zahăr, întreprinderile de industrializare a cărnii, a laptei, a legumelor și fructelor, Întreprinderea pentru producerea podurilor din beton, Antreprizele de construcții industriale și de construcții-montaj, Întreprinderea de morărit și panificație și altele. Cine oare și-ar fi putut imagina, în trecut nu prea îndepărtat, că la Giurgiu se vor produce utilaje pentru lucrări miniere, utilaje destinate exploatareilor geologice, forajelor, exploatareii sondelor, piese turnate din fontă, o bogată gamă de produse chimice, mobilă, confecții, țesături, diverse mărfuri industriale, nave fluviale, multe dintre acestea destinate exportului? Ritmul anual de creștere a producției industriale, dacă ne-am referi numai la perioada 1981—1983, fiind de aproape 12 la sută, ne putem da seama cu ușurință de avîntul fără precedent al dezvoltării economice pe care acest municipiu de pe malul Dunării l-a cunoscut, cu precădere, în ultimul timp.

Firește, totul se repercutează direct asupra nivelului de trai al oamenilor. Luînd ca exemplu un singur domeniu, edificator în acest sens, cel al construcțiilor de locuințe, putem constata că numai în acest an, pînă în septembrie, au fost date în folosință 720 de apartamente, 239 de garsoniere, s-au creat 274 de locuri în cămine de nefamilisti. La Giurgiu se construiește mult, se construiește temeinic, se construiește frumos, pentru oameni frumoși în cuget, în simțiri și în fapte. O vastă rețea comercială le stă la dispoziție, cu magazine diverse, aprovizionate mai bine decît oricînd, iar cinematografele, teatrul, instituțiile culturale le fac timpul liber mai plăcut.

Am regăsit orașul, în una din zilele trecute, invadat de soare, de verdeată, de tinerețea reconfortantă a elevilor porniți spre școală. Da, și aici se învață mult, se învață bine cu dascăli bine pregătiți, în școli generale și licee industriale moderne. Oameni buni, oameni de bine, iubitori ai semenilor lor, implicați direct, cu competență, în acest amplu proces novator, comunistii au înfăptuit în anii libertății noastre, cu participarea largă a tuturor cetățenilor, tot ceea ce nu putea fi crezut că se poate face aici. Am avut prilejul să discut îndelung cu unul dintre ei, un om tînar, entuziast și energic, aflat la conducerea de partid a județului. L-am căutat simțind nevoia de a cunoaște direct un om despre care pretutîndeni am auzit vorbindu-se frumos. Și iată, din vorbele-i domoale, i-am cunoscut astfel și pe șeful de brigadă Ion Stan de la Antrepriza construcții-montaj, pe inginerul Liviu Profir de la Antrepriza construcții industriale, pe Ana Negulescu, arhitect șef al județului, oameni destoinici cu o contribuție însemnată la ceea ce s-a realizat pînă în prezent, comunistii ce oferă garanții sigure pentru împlinirile viitoare. Desigur, exemplele ar putea continua, pentru simplul motiv că oamenii despre care vorbesc faptele lor de muncă sint tot mai numeroși, spre bucuria noastră, a tuturor.

Și iată, încrederea unanimă se îndreaptă către ei, făuritori de noi bunuri materiale și spirituale, care, acum, mai mult ca oricînd, o dată cu noua etapă ce se prefigurează prin perspectivele largi deschise de Congresul al XIII-lea al partidului sint chemați să pună în aplicare întreaga lor capacitate creatoare, spre binele, spre propășirea națiunii noastre socialiste.

CONSTANTIN BALACCIU ■

„Pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație socialistă“

Tara după Congres

● Respectul pentru pământ ● Cu meseria sub braț ● Atestate internaționale ●

Delegații la marele forum comunist al țării au implinit voința unanimă a națiunii române de a avea pe mai departe în fruntea partidului pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, garanție sigură a mersului ferin al patriei spre noi împliniri.

Unanimitatea de care s-a bucurat acest eveniment are adinca rezonanță și profunde semnificații în viața întregului nostru popor. Remarcabilele succese înregistrate în țara noastră după Congresul al IX-lea, clarviziunea cu care Partidul Comunist Român, avându-l în frunte pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a îndeplinit și își îndeplinește însemnata misiune istorică de a conduce poporul pe drumul construcției socialismului și comunismului au făcut ca întregul nostru popor să-și unească glasurile într-unul singur, optând pentru viitorul luminos al țării, manifestându-și neabătută dorință de a trăi într-o lume a păcii, demnității și dreptății.

Aprecierca unanimă de care s-a bucurat politica partidului nu înseamnă altceva decât unanimitatea de interes a tuturor cetățenilor României. Urmărind lucrările Congresului al XIII-lea care a dovedit încă o dată că Partidul Comunist Român a reușit prin programele sale mobilizatoare să strângă în jurul său întreaga națiune română, gândul ne-a dus la citiva oameni adevărați pe care i-am întâlnit și cunoscut la locurile lor de muncă, străduindu-se să-și îndeplinească exemplar sarcinile, oameni inteligenți și cu inițiativă, conștienți că efortul între-

gii țării este suma eforturilor tuturor cetățenilor săi, oameni care au înțeles că în primul rind democrația înseamnă inițiativă, implicare. Sint oameni care se mândresc cu realizările lor și ale colectivului de muncă din care fac parte, care știu cite eforturi au fost necesare pentru a se ajunge aici și care n-au uitat de unde s-a plecat și cit datorează acestei epoci de neasemuită înflorire.

Unanimitate de interese

Aurică Godeanu, șeful unei echipe de constructori din Slobozia, e mîndru că aproape toți cei 50.000 de locuitori ai orașului stau în case noi, că la nenumărate blocuri de locuințe a lucrat cu echipa sa și că orașul, prin munca sa și a celorlalți constructori, este fată de acum 20 de ani de nerecunoscut.

Horățiu Judele, directorul Liceului „Radu Negru” din Făgăraș, știe că oamenii noi ai zilei de mine poartă astăzi uniforma de elev, că acestor oameni trebuie să li te dedici și că meseria de dascăl implică dăruire totală. Rezultatele muncii sale și

ale întregului corp profesoral se măsoară prin cele ale elevilor la concursuri, olimpiade și examenele de admitere în facultăți, în pregătirea pentru viața a elevilor, că munca cu tinerii nu admite rebuturi.

Vădim Rusu, directorul I.A.S. Balaciu, în cei mai bine de 20 de ani de cînd lucrează în agricultură a reușit în pămînturi neirigate să dubleze producția. În următorii 15 ani ea va trebui să crească de două ori. Agricultura înseamnă astăzi nu numai muncă de dimineață pînă seara, ci și bună organizare, respect pentru pămînt, însușirea celor mai noi metode științifice, calm și eficiență.

Ion Nicolae, primarul orașului Titu, vrea ca acest oraș, format la început din 6 sate, să fie cit mai curînd posibil modern și funcțional. Pe lângă fondurile de investiții primite de la stat, în Titu, în fiecare an se ridică prin contribuția cetățenilor și prin participarea unităților economice un edificiu social-cultural. E ușor să ne imaginăm cum va arăta Titu peste 10 sau 20 de ani.

Unde mergi în țară, în diverse locuri de muncă întâlnești oameni inteligenți, harnici, profund implicați în amplul proces de edificare a noii noastre societăți, oameni care gîndesc frumos ziua de azi și de mine, care știu că apropierea viitorului depinde de felul lor de a munci, că interesul unanim este ridicarea țării pe noi culmi de progres și civilizație.

OPREA GEORGESCU ■

Rolul determinant

A trecut abia o săptămîină de cînd s-au încheiat rodnicile lucrări ale celui de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român — moment de uriașă însemnătate în istoria patriei, platformă gigantică de lansare și pornire spre idealurile unui viitor pe care simțim, noi înșine, chemați să-l pregătim și să-l împlinim. Dezbătute mai întii și completate de întregul nostru popor, programele de venirii viitoare ale României, ca națiune socialistă înfloritoare și mîndră, ca popor de pronunțată personalitate și dirză voință, au fost apoi întregite într-o analiză finală și aprobate de Congres pentru a se preface în substanță concretă de istorie aducătoare numai de bine și înălțare.

Alegînd organele politice superioare ale României moderne, Congresul partidului a transformat în realitate voința întregii țări, a întregului nostru partid, reconfirmînd la cirna supremă a conducerii de partid pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul care de peste 19 ani conduce destinele patriei cu devotament neîmurmurat, prin acțiuni strălucite, cu înalt spirit revoluționar și inegalabil patriotism — dînsul, fiul cel mai drag al națiunii române de azi, omul care se identifică cu idealurile de vîrf ale unui popor viteaz, nespus de înțelept și hărăzit de natură cu inegalabile forțe și virtuți de viață și acțiune. Prin acest act de voință națională, istoria dezvoltării noastre își garantează propria-i consecvență și își asigură continuitatea unor libertăți și a unei independențe naționale cîștigate cumplit de greu și pe care, noi cei de azi și toți cei de mine, trebuie să le păstrăm cu sfințenie și să le creștem nestăvilit cu orice preț!

Desigur, în această luminoasă perspectivă am putea să desprindem enorm de multe semnificații majore ale hotărîrilor adoptate de istoricul Congres. Ne permitem astăzi să ne oprim, cu precădere și bucurie, asupra unei concluzii de profund emoționantă și excepțională semnificație, pe care a dăruit-o conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul rostit la încheierea lucrărilor Congresului: „Am adoptat un program mare, de mare perspectivă, privind dezvoltarea economico-socială. El reprezintă năzuințele și voința partidului și poporului nostru. Aceste prevederi de dezvoltare a patriei noastre pînă în anul 2000 se bazează pe puternica forță materială pe care am realizat-o, pe creșterea nivelului tehnic, științific, profesional al clasei muncitoare, al țărănimii, al intelectualității.

Cît de minunat și de armonios răsună în inimile tuturor românilor aceste sublinieri. Putem, așadar, să avem convingerea că nu au fost eroite planuri și scenarii de dezvoltare a patriei, a noastră a tuturor, bazate pe simple dorințe, ci, dimpotrivă, ele au avut în vedere și se sprijină pe potențialul uman uriaș de creație și realizare de care dispune țara astăzi, dublat de o forță materială de prim rang și în care s-a investit nespus de mult. Avem convingerea neclintită că în gîndirea partidului, așa cum o afirmă însuși conducătorul partidului și al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, **rolul determinant — rolul dominant** — în împlinirea și devenirea noastre viitoare îl are omul, îl au oamenii, îndeosebi adevăratele valori umane naționale, apte să-și dăruiască semenilor lor și țării cea mai mare parte din zestrea lor de putere, de creație și de viață.

Acest principiu fundamental, așezat cu grijă la temelgia tuturor conceptelor noastre organizatorice, străbătînd ca un fir roșu-dirijor întregul plan național pînă la cea mai mică echipă de lucru și acțiune, este de asemenea splendid sintetizat de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu în cuvîntul rostit la cel de-al XIII-lea Congres al partidului: „Trebuie să avem permanent în vedere că hotărîtor pentru înfăptuirea tuturor programelor de dezvoltare este activitatea oamenilor, a constructorilor comunismului”. Dar marile probleme ale lumii de azi și de mine sînt rezolvate cu deplin succes numai de oameni capabili, personalități de mare valoare — indiferent de gradul pe care îl au și profesiunea pe care o practică — înarmați cu tot ceea ce a realizat mai bun creația științifică, tehnologică și culturală de pretutindeni. Această teză fundamentală a partidului, a principiilor noastre organizatorice, a fost afirmată cu putere, în aceeași cuvîntare, de către tovarăsa Elena Ceaușescu, într-o chintesență a lucrurilor: „Se poate afirma că nu există domeniu în care știința să nu aibă rolul determinant pentru înflorirea patriei, ridicarea nivelului de viață, ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație”.

Rolul determinant — rolul dominant în poemul fascinant și atât de frîmțit al istoriei noastre naționale! El nu poate fi împlinit decît prin forța mereu crescîndă a unei științe și culturi cit mai cuprinzătoare, prin oameni de mare valoare, cunosători ai binelui și răului, dar alegînd întotdeauna numai binele suprem pentru poporul din care au fost zămislîți și aduși în ființă și cărăia îi aparțin cu credință întru eternitate.

Prof. univ. dr. ION MĂNZATU ■

Tudor Boboc este de opt ani secretar al Comitetului de partid pe C.A.P. Afumați, iar de unsprezece ani — vicepreședinte al cooperativei. Asta e ce am aflat de la tovarășii săi de muncă, pentru că „vicele” s-a recomandat simplu, cu numele său, adăugînd că e de meserie timplar și „mai ales țaran”. „Asta-i o meserie cu care pareă m-am născut. Am deprins-o de-acasă”.

Nici n-ar putea fi altfel. Tudor Boboc e de loc din Afumați. Au fost cașă cinci frați și, acum, după atîția ani, sînt toți acasă. „Tata avea pămînt puțin și ea să ne hrănească, darămite să ne mai și rostuiască, așa că ce era să fac? Am plecat la București să învăț o meserie, că tot îmi plăcea mie cartea. Am lucrat ca timplar la Atelierele Centrale ale I.T.B. pînă după cooperativizare și pe urmă m-am tras tot înoace, unde aveam deja familie”.

Cum s-ar spune, omul nostru și-a luat meseria sub braț și-a venit acasă. „Era nevoie de timplar aici la Afumați în perioada aceea. Se construia mult se făceau tot felul de acareturi, solarii. De ce m-am întors? Știu și eu... Pareă mă trăgea ata. Cînd se făcea primăvara, nu mai aveam liniste la București și munceam, cum s-ar zice, la doi stăoani (stăpînii eram tot eu firește, o dată acasă și o dată la ateliere). Fîndcă veneam zi de zi în comună și după mesele lucram pămîntul”.

În sat, lumea îi spune „nea Tudorică”, ori „vicele”. Alceargă toată ziua pentru colectiv. Ba, ea să fim drepti, am aflat că mai secolă oamenii din somn și noaptea cînd e de lucru. Nu-i

vorbă, știe el pe cine să trezească, pentru că, în atîția ani, cunoaște satul ea pe buzunarele sale și știe pe de rost cine-i de nădejde și cine doar cu pretențiile. „Altfel nu se poate. Comuna e mare, probleme sînt multe, trebuie să fii mereu cu gîndul la ce e de făcut, la ce nu s-a făcut, la ce e mai urgent din toate. La noi, cum stîii, treaba nu se termină niciodată. Nici chiar cînd cîmpul e gol și s-ar

„Avem nevoie de mină de lucru calificată!”

zice că e vreme de odihnă. Anul acesta, am avut și mai multe greutăți ca altădată. Noi n-avem terenuri irigate și, deci, depindem de voința naturii. De plouat, n-a prea plouat cit trebuia, iar grindina ne-a doborât cu prafete mari de pocumb în cultură intensivă. Așa incît ne simțim oarecum „cu musca pe căciulă” în urma Raportului prezentat de secretarul general al partidului la al XIII-lea Congres, în care se cere ca producția de boabe de porumb la hectar să fie de 5.000 kg. Avem, e drept, sole de pe care am obținut și 13.000 de kg boabe la hectar, dar și atîte care au rămas mult sub cerințe. Socrăm să ne redresăm, mai ales că în toamna aceas-

ta am primit sămîință de mai bună calitate. La grîu ne-am descurcat bine, la legume, de asemenea. Mulțumii însă tot nu putem fi. Un alt lucru mi s-a părut de mare importanță în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu: necesitatea ca și în agricultură să se lucreze cu cadre cu înaltă calificare. Noi avem o bună bază de mecanizare. Am selecționat, în timp, citiva tractoriști foarte buni, pe care-i dăm să lucreze pe combinele „Gloria”. Ei sînt însă oameni de 40—50 de ani. Ce vom face în continuare? Avem în dotare utilaje scumpe și de mare randament. Nu le mai putem da pe mina unor oameni cu patru clase primare. Iată de pildă, problema cu pompa electrică de la grădina de legume. De cite ori se defectează, sîntem nevoiți să cerem ajutor pe la diverse întreprinderi, fiindcă nu avem un om calificat la întretinerea ei. Am cerut adesea în adunările noastre generale să ni se înlesnească înființarea unor clase cu profil agro-industrial pe lângă școala generală din comună, să nu se mai ducă copii nostri așa departe să învețe și uneori să nici nu revină în sat ca muncitori calificați”.

Pare deodată obosit. Își trece mina peste față într-un gest involuntar de timpeziere. „Aș vrea să fac și mai mult, mă frîmțit toată vremea”.

Tudor Boboc se grăbește să ajungă la Balotești cu niște hirtii importante. Îi lăsăm să-și vadă de treburi. Oriunde se vede că nu poate sta mult într-un loc...

TANIA RADU ■

De vorbă cu tovarășul inginer Sigismund Sliaber, șef de colectiv la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnică (I.C.P.E.):

— Documentele adoptate la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român au creat teren fertil activității generale, potențînd creativitatea, gîndirea novatoare, trăsînd căi limpezi și oferînd soluții concrete în atîngerea obiectivelor propuse. Concepute sub direcția îndrumare și prin contribuția hotărîtoare a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu — Direcțiile adoptate recent rezervă indicații exprese și în domeniul industriei electrotehnice, referirile vizînd în mod special modernizarea și diversificarea motoarelor și agregatelor ce se produc aici. Sint indicații mobilizatoare dar care, deopotrivă, se sprijină pe o zestre bogată, realizările electrotehnicienilor români recomandîndu-se pe plan mondial prin eficiență și originalitate.

În planul de perspectivă, conceput în lumina Directivelor și în consens cu indicațiile exprese formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, colectivul nostru își propune citiva obiective îndrăznețe. Dorește să informez cititorii Flacării în legătură cu aceste gînduri ale noastre, dar nu înainte de a spune și citiva cuvînte despre realizările de pînă acum. În primul rînd amintesc faptul că motoarele cu rotor-disc sînt fabricate în lume doar în două țări, Franța și Japonia, România fiind cea de-a treia care, în ultimii ani, a izbutit să se impună pe piața europeană cu acest fel de motoare de apreciată valoare tehnică și conceptuală.

Față de motorul cu tehnologie clasică, cel cu rotor-disc reprezintă o soluție teh-

nologică nouă, caracterizată prin următoarele proprietăți electromecanice: momentul de inerție este extrem de redus, permițînd accelerări și decelerări de foarte mare valoare. Din punct de vedere electric, piesa realizează cupluri electromagnetice extrem de intense, ceea ce determină ca densitatea de curent și fluxuri magnetice să se impună prin valori ridicate. Mai simplu spus, atît comanda

O resursă inepuizabilă

cît și execuția sînt extrem de rapide. Iată și atestatele internaționale. În primăvara acestui an, la Tîrgul internațional de la Leipzig, o firmă din R.D.G. a expus un robot echipat cu 5 servomotoare românești (SRD-1000) și cu un tahogenerator integrat tip TG-1 (fabricate la întreprinderea „Electromotor” din Timișoara) și care a reținut în mod deosebit atenția vizitatorilor. Recent, la Tîrgul internațional de la Brno „Robot” ’84, firme din Cehoslovacia au prezentat roboți dotați, tot cu motoare rotative cu disc, proiectate la I.C.P.E. și construite la I.F.M.A. București. Ele s-au bucurat de asemenea de aprecieri elogioase, intrînd în atenția unor firme din Ungaria, Austria, Italia și R.F.G.

Toate motoarele cu curent continuu,

deci și cele cu rotor disc, posedă un reglaj de viteză în limite foarte largi (1/1000), dar prezența redresorului mecanic, alcătuit din colector și perii, elemente supuse uzurii, condamnă exploatarea agregatului la un timp limitat. Pentru remedierea acestui punct slab al motorului, specialiștii institutului amintit, beneficiînd de producția națională de tranzistoare de mare putere, au izbutit să proiecteze un nou motor cu disc la care comutalia mecanică este executată pe cale electronică, fără contacte în mișcare, deci fără prezența periiilor și comutatorului. Noul tip prezintă toate avantajele motorului inițial, dar în lătură dezavantajele amintite. O tipodimensiune a fost deja omologată, producția de serie urmînd să înceapă în 1985.

O altă realizare de perspectivă o constituie motorul de curent continuu cu rotor-pabar. La acesta, momentul de inerție este chiar mai redus decît la fratele său mai mare, motorul cu disc. Fabricarea lui în serie, la I.F.M.A. București, este prevăzută tot pentru 1985.

Vom nota, în sfîrșit, că toate aceste motoare au un preț specific pe unitatea de kilogram de zece ori mai mare în comparație cu prețul unui motor electric de factură clasică. Acest lucru se explică prin faptul că aparatul este de dimensiuni mici, cantitatea de material folosit, redusă, e încorporînd în primul rînd un mare volum de inteligență. Inteligența tehnică și științifică reprezintă o bogăție inepuizabilă și ea trebuie să reprezinte — așa cum a arătat recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — principala garanție în dezvoltarea și modernizarea potențialului nostru economic.

LIVIU TIMBUS ■

Fructele de mîne se sădesc acum

Stîngă și livada

A căzut bruma peste livezi, a dat și un spulber de nea, vremea-i urită, dar aici, la ferma pomicolă „Milcoiu 1“ a I.A.S. Rm. Vilcea, tabloul, nu știu cum, arată totuși frumos. În marea de roșu stins și galben pal a frunzelor vestește, pilpind sub vînt și dirziind sub brumă, arborii-călarge sînt grațioși și goi, parcă pictați în tuș proaspăt, într-o noblețe severă de gravură. Pomi tineri, puternici, greu de indoit sub vînt și de necîntit sub pămîntul rece a brumei. Rămăși în pielea goală, livada de meri (de cele mai noi și alese soiuri, Ionatan, Golden delicious, Parmen, London etc., dar și soiuri „clasice“, bătrînești, cum e Creșescu roșu de Vilcea, soi cu pielea fructelor diafană, nerezistent la păstrare dar fără rival la făcutul plăcintei) e geometrică precum o hirtie de calc. Un calc de pe care s-au cules de curînd niște cifre. S-a cules bine, mii de tone de mere peste plan. Ferma cuprinde 300 de hectare de plantații intensive și superintensive, ajungînd la peste 1 000 de pomi la hectar, fiecare pom dînd o medie de 125 kg de fructe. Acum vreo 17 ani livada avea doar 100 hectare, recolta pomilor era de 25 kg de mere în medie. De vreo 17 ani șeful fermei este Ion Stîngă, tehnician și pomicultor din tată-n fiu. S-a înfipt aici, zice el, ca un pom, s-a neclintit ca un pom, s-a bucurat de ce s-au bucurat și pomii, a îndurat ce-au îndurat și ei, suferind de insolamie odată cu plantațiile arse de secetă, răbdînd reumatism odată cu crengile înghețate, trosnind de ger în nopți albe. De fel e din Argeș, acum e vilcean. De fapt călărește Jouă județe, plantațiile de sub friul lui se întind și în Argeș, chiar sediul fermei e în tînutul poeziei pillatiene, concurent redutabil pe piața fructelor. Sintem într-o lume de graniță, în care respirația grea, lutoasă a cîmpiei Argeșului răbufnește în sus, la un cot al apelor Topologului, în vîrtejuri grozave. E o răscruce aeriană de regimuri climatice diferite, un unghi de aspră interferență între năvala de aer fierbinte a șesului și zidul înghețat al Carpaților, aflat la o zvirlitură de băț. Vîntul, oprit mai la deal, într-un picet de piatră, chiulește slobod.

Stăm de vorbă în biroul șefului de fermă, în odaie e cald, soba duduie, miroase a smîrnă de lemn bun, gata — îi zicem interlocutorului — s-a terminat cu toamna, cu alergăturile, cu febra recoltei, acum pomicultorul ce mai face? Care mai are el altceva de făcut decît să aștepte în liniște iarna și hibernarea ei?

Așa e, zice Ion Stîngă, adică așa s-ar părea că e, dar nu-i chiar așa. În aceste zile de fierbinte eferescență a muncii și a ideii, născută din strălucitul Raport al tovarășului Nicolae Ceaușescu și din celelalte documente programatice ale Congresului, pomicultorul, pămînteanul acestor locuri, e și el prins în febra îndeplinirii marilor sarcini puse în fața agriculturii, a țărănilor, inclusiv a slujitorilor livezilor, chemați — prin noua revoluție agrară — să-și modifice structural chipul muncii, al vieții, și al gîndirii. Omul așa nu stă locului nici o clipă, iar acum, mai mult ca oricînd, truda și energia lui, intens stimulate, bat spre pragul cel mai de sus. Iată, cei ai locului s-au descleștat din brațele toamnei printr-o ploaie năprasnică, întinsă pe zile și nopți, rupînd deci o felie și din anotimpul alb, o ploaie sub biciuirile cărcia au trebuit să culegă ultimele tone de fructe. Da, s-a dus cu toamna, cu recolta, cu grijile, se poate respira ușurat, dar mai rămîne o constatare meteorologică, extrem de prețioasă pentru oamenii pămîntului: cit de exact și totuși cit de fin, de nedecis și despart la noi anotimpurile, pînă în zilele noastre, vitaminizînd-o cu îngrășăminte, iar ici-colo înțep tăierile. Tăierile tîm din decembrie și pînă prin martie, această operație gingașă fiind în mîinile unor înși ca Ion Toma, Nicolae Radu și alții, experți în ceea ce am putea numi (Stîngă numește astfel) „chiromanție vegetală“, adică arta de a citi în palma mărului linia vieții și ce trebuie întreprins pentru prelungirea și rodnicia ei. Vin apoi, odată cu primăvara, alte fertilizări, vara se fac discutul, erbicidările și stropirile, de pe la 1 septembrie începe culesul. În cursa asta, care-i o cursă cosmică, fiind strîns legată de întimplările cerului și ale pămîntului, sînt implicați, cum spuneam, și noaptea oamenii fermei, cei numiți mai sus ca și alții, nu în ultimul rînd tractoriști ca Paulin Chiriță ori Constantin Pondiche, ale căror loturi (de 22 de hectare fiecare) în acord global dau numai fructe de calitate înaltă și „extra“. Povestea cu truda de noapte nu-i o poveste, sînt dese cazurile cînd la ceasurile două ori trei către zori îi vezi pe Stîngă și pe ai lui în plantații, aprinzînd focuri ca să alunge brumele în epoca înfloritului. Bolile pomilor, puful albicios al „făinării“ ori bubele „rapănu-lui“, sînt, ca orice maladii, nesimțitoare la zi ori noapte, veghea la stîrpirea lor

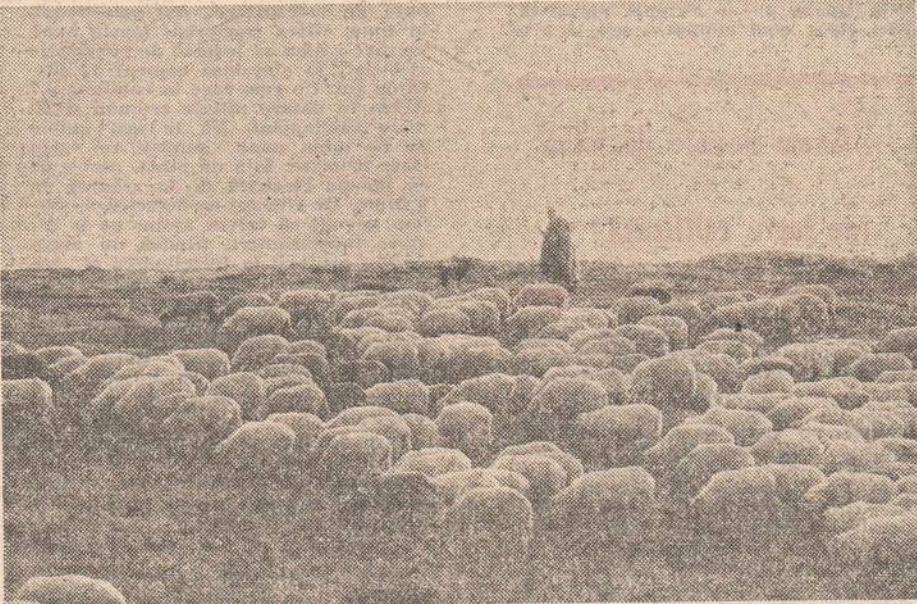
e permanentă. Astfel că, în orice punct al zării ori al vremii te-ai așeza, îi citești livezii destinul pînă la capăt. La capătul anului ori al toamnei. Și-l găsești rotund ca un fruct.

Sigur, în fructul acesta se mai însinuează și corpuri străine, se mai ivesc, zice Stîngă, „probleme“. Una din ele este cea a motorinei, care mai totdeauna dispăre de sub nasul tractoristului din livezi, în beneficiul exclusiv al celui de pe ogor. O alta este cea a lucrătorilor sezonieri, peste 200 de înși la apogeuul culesului, care trebuie cazați și hrăniți (un mare dormitor și o cantină sînt în plină construcție) și, firește, plătiți, chestiune din care cele mai dificile, rezolvabile doar după lungi și istovitoare tocmeli, ce în cauză pretinzînd pentru ziua de recoltat banii pe care alții îi cer pentru ziua de coasă. Toate acestea, adaugă Stîngă, omul care cumpără mere nu le știe. Pe el îl interesează doar ca fructele să fie destule și bune, frumoase și egal rumenite, sînd ritmic pe cîntarcele piețelor, în flux de hală industrială. Nu-l preocupă regimul termic al planetei, n-are timp să caute cu ochii pe cer, cîntarul trebuie să funcționeze automat, căci și moneda cade automat. Acesta este idealul, dar într-o ideal și realitate, excluzînd naivitățile și idiismul bucolic, se interpune istoria unei expediții umane dintre cele mai grele; măcar de s-ar interpune, repectă Stîngă, și un pic, măsurat nu cu picul ci cu tona, de motorină.

În birou intră un om de vreo 40 de ani, cu o lădiță de mere în brațe. E Paulin Chiriță, asul tractoriștilor livezii. Ne prezintă merele, niște ionatane, ca pe niște obiecte de artizanat. Pare să le fi făcut din lut, din lut frămîntat artistic în palme, ca o ceramică, pînă cînd coaja a prins transparență și pînă cînd, ars în

acum Vaideenii au prelat la fondul de stat aproape 3 000 hectolitre de lapte de vacă (cit producțiile anilor '82-'83 luate împreună), peste 700 hectolitre de lapte de oaie (cu același termen de comparație), peste 3 000 oi. Prin locurile prin care bîntuie la ceasul asta, mai zice primarul, ciobanii locului predau cantități de lapte și oi cel puțin duble. Cuvîntul rostit de secretarul general al partidului la marea forum al comunistilor, cu accentuatele sale trimiteri spre cîmpul plin de probleme fierbinți al zootehniei, le-a dat o mai întinsă cuprindere a rostului lor de ciobani pe acest pămînt și în această vreme, încurajîndu-le inimile și întîtîndu-le vrednicia.

„Ciobănaș la oi m-aș duce, / Dar nu-mi place cașul dulce“. Nu se mai înghesuie omul la ciobănit, deși cașul îi place. E o viață de aspră și nemiloasă trudă viața asta a ciobăniei, toți te bat, și soarele, și ploaia, și viscolul, și zapada, și acei dracnici paznici ai cărărilor transhumantei, de care, cit ai fi de nevinovat, fără bir nu scapi. De-ai, zice Achim Băluță, vicepreședintele consiliului comunal, neam de ciobani ca și Morăreț, e cam scumpă brînză de Vaideeni, orașcanul care vine s-o cumpere urlă cînd îi aude prețul. Nu că înșii din Vaideeni ar fi din cale afară de filotimi, măcar un ton din urelet orașcanului sună drept, dar să nu se uite, spune Morăreț, că la 5 martie 1977, a doua zi după cutremur, comuna asta de sub muntele Căpățînei a fost prima din țară care a sărit să-l ajute pe sinistratul din București. Atunci, în ziua de 5, la 5 dimineață, toți oierii din sat umpluseră sălile și scările primăriei, ascultîndu-l în tăcere pe primar, care le spunea că Bucureștii au nevoie de ajutorul lor. S-au gîndit ciobanii noștri ce s-au gîndit (nu mult!) și fiecare a adus de-acasă din

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU

cuptoare solare, mărul a căpătat smalt de retină. Merce din lădiță sînt niște ochi care ne privesc cu zeci de pupile fierbinți. „Luată, gustați!“ ne imbie omul. Alături, Stîngă, așezat la o masă, își face de lucru cu niște cifre, culesse de pe foaia de calc a livezii cu arbori geometrici. Adică a unei incinte de muncă și viață în care, ca pretutindeni, bate astăzi suflul înnoitor al unor măsuri de anvergură, destinate — așa cum a cerut tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea forum al comunistilor — sporirii și modernizării sectorului viticol.

Călători sub steaua
ciobanului

„Și văzduhul s-a-nnorat. / Ninge sus, la munte. / Trece pe vale, la iernat. / Turmele mîrunte...“ E seară la Vaideeni, o seară de noiembrie tîrziu, cu cer rece ca sticlă, învăpăiat de o ploaie de stele fărîștrînd prin nori subțiri. Oile (50 000 de oi, atît au declarat ciobanii locului la recensămîntul din urmă!) au plecat de cîteva săptămîni, cîtreieră acum cărările transhumantei, drumurile Oradiei, Aradului, Satului Mare, Doljului, Timișului, Giurgului, Teleormanului, Călărașilor, Tulcei, Brăilei. Au coborît din cele 29 de stîni și saivane risipite prin munți, s-au lăsat la vale pe „lăsători“, acele confidențiale poteci păstorești, necrecute pe nici o hartă, doar pe cele ale mîinii ciobanilor, și-au luat stăpîni în spinare și au plecat. În urmă-le, iarna, 500—600 de gospodării ale Vaideenilor rămîn cu hornurile ca niște steaguri în bernă, fără fum și fără viață sub ele. Ciobanii, înainte de plecare, și-au pus la punct toate socotelile și mai ales toate datoriile, datoriile către casă, către muicrile care vor rămîne văduve niște luni, către comună și către stat. Primarul Benoni Morăreț, de zece ani în fruntea obștii, ne comunică niște cifre care lui i se par firești, dar care nouă ne dau senzația unui fabulos pastoral, ca din povestile de demult. De la începutul anului și pînă

rasa țurcană din Vaideeni e decretată cea mai bună din țară, Benoni Morăreț crede că nimeni n-ar pierde nimic, dimpotrivă, dacă s-ar găsi o soluție de cooperare între C.A.P.-uri și I.A.S.-uri, pe de o parte, și producătorii acestui loc, pe de alta, astfel ca ultimii să livreze respectivelor unități mielii și borbecuți de prăsilă, iar acestea să asigure furajarea pe timp de iarnă a turmelor transhumante. Și încă o propunere: în lunile ianuarie, februarie și martie, cînd oile fată, deci cînd ele trebuie ferite de vînt și mai ales de vînturare de colo-colo, să fie îngăduite în pădurile comunale ori silvice, unde la ceasul acela n-au ce strica. Deșigur, pe temeiul unor contracte avantajoase pentru cel ce le-ar deschide poarta pădurii, prea des și prea greu zăvorâtă.

Le zicem la revedere lui B. Morăreț și lui A. Băluță și o luăm și noi „spre țară“, pe urmele turmelor, gîndindu-ne la ciobanii ce rătăcesc acum pe drumurile transhumantei, singuri și stîngheri ca niște pui de cuc. Cum zice un cîntec din Vaideeni: „Singurel ca mine nu-i, / Numa' puil cucului, / Cînd îl lasă numa lui / În mijlocul codrului, / Fără frățiorii lui“.

Universul dintr-un stup

Ce mai fac albinele dv.? — îl întrebăm pe Gh. Catrinou, secretarul general al filialei vilceane a Asociației crescătorilor de albine din România. Ale mele personal, ne răspunde, fac bine, am și eu vreo 40 stupi, tovarășul Turu (gest spre Nicolae Turu, președintele filialei, de față la discuție), are vreo 60. Ale asociației, fiindcă bănuiesc că despre ele ați vrut să mă întrebați, fac foarte bine. Le-a crescut numărul, în 1981 aveam 39 345 de familii, acum avem 52 140. Nouăzeci la sută din planul anual de achiziții l-am și îndeplinit de la 1 octombrie, chiar dacă am avut mari neacazuri cu floarea-soarelui. Nu s-a făcut mai deloc anul asta, nu, nu de floarea-soarelui e vorba, plantațiile ei au fost frumoase, n-au fost chiar răzoare de margarete, dar o ploaie din iulie ne-a compromis toată mierea. Am ieșit însă bine la salcîm, am ieșit și la tei, deși deplasările în stupăritul pastoral au fost „cu probleme“. Dv. scrieți mereu despre ciobanii transhumantei, le plîngeți munca aspră și viața grea, dar să știți că nici cu păscutul albinelor nu-i chiar ușor. Anul asta am imbarcat în mașini 26 000 de familii de albine, le-am imbarcat în epoca înfloririi salcîmului și le-am dus tocmă la Calafat. Le-am dus noaptea, cînd dorm, în stupi cu urdinișurile bine închise, protejate de frig. În epoca florii-soarelui le-am expediat în Olt, în Teleorman și în Călărași. Avem apicultori buni, unii dintr-inșii oameni cu părul alb și cu meșesugul învățat de la părinți, ca Vesea Cornel din Mălaia, care are 80 de stupi și a dat la fondul de stat 1 800 kg de miere, alții mai tineri, ca Nicolae Zamfir și Iosif Țîrîgă; astia-s fochiști la băile Govora și primii din neamul lor care umblă la stupi. E greu să umblă la stupi, fiecare stup e un univers, fiecare albină e o ființă cu truda, dar și cu gingăsiile și pretențiile ei. Albina care se joacă prin florile noastre, albina noastră vilceană, se cheamă „Albina carpatică“. E mai micuță decît cea din Banat, poate un pic mai răsărită decît cea din Dobrogea. Cea din Dobrogea „Apis mellifica autohtona“, e ea cit virful de ac (de ac de albină!), dar e iute la treabă, cînd înfloresc pădurile de tei dezlăntuie, pentru nectarul cel scump, adevărate războaie. Nu altfel vor fi procedat, vorbeam eu odată cu tovarășul Turu, geții noștri, atacînd cetățile cline de pe țărmul mării. Albina din Dobrogea e un get al albinelor. S-a încercat să se acimizateze și alte rase, albina italiană, albina sură caucaziană de munte, dar în Vilcea noastră jurăm pe „Albina carpatică“, e productivă și rezistentă la vreme rea. Mă întrebați ce fac apicultorii noștri acum. Ce să facă, fac ce fac toți oamenii acestei țări, se frămîntă și caută mijloacele care să sporească, în cîmpul lor de activitate, averea țării, așa cum a cerut la Congres tovarășul Nicolae Ceaușescu, așa cum înșăși inima lor de români o cere. Sint ocupați acum cu ultimele „tratamente de toamnă“, cum le zicem noi, adică vîndecă albina de boli, de dăunători, căci în ființa asta atît de micuță, confundată cu florile în sezonul floral, invizibilă în restul sezonelor, ca și cum nici n-ar fi, nu-i numai miere, mai sint și boli, e și păduchele „Varoa Jacobson“, care trebuie stîrpită fără milă. Tot la vremea asta se completează o biostimulator hrana menită albinelor iarna, se împachetează cuiburile pentru larvă, ca să nu le ucidă frigul, se fac o mie și o mie de lucruri. Dv. mă întrebați acum și de greutate, avem și de-alea, chestionați-i pe cei de la I.T.A. și I.T.S.A.I.A. de ce nu ne dau mașinile pentru campaniile stupăritului pastoral. Ziceți că urcînd aici, la etajul sediului filialei, ați văzut la parter magazinul nostru de miere și de produse din miere și că v-a plăcut, e spațios și pare bine aprovizionat. Să știți că avem șapte asemenea magazine în Vilcea. Ce mai avem? Mai avem cursuri pentru inițierea și pentru perfecționarea apicultorilor. Mai avem la Măldărești o stațiune de selecție și creștere a mătcilor, cu care aprovizionăm apicultorii de pretutindeni. Ce mai avem? Am vrea să avem sănătate, și noi, și albinele, ca să mai îndulcim viața dv. Vă mulțumesc — incheie Gh. Catrinou.

„Sîntem mîndri de minunatele rezultate pe care le-am obținut“

Țara după Congres

● O faptă de toată lauda ● Combine care lasă cimpul ca în palmă ●

Vești bune din țara grîului

Ca și cum toamna ar mai fi păstrat, ca să ne aducem aminte de ea, încă o zi frumoasă și s-a hotărît să-i risipească, lumina peste întinderea Bărăganului, în ziua limpede și caldă în care orizontul cîmpiei s-a deschis și el, spre toate punctele cardinale, în fața drumurilor ce se subțiază spre depărtări necuprinse te întrebă pe unde o mai fi venind și Drumul Subțire și poți să te întrebă mult și bine dacă nu știi de mai înainte că I.A.S.-ul care poartă acest nume se află pe teritoriul comunei Ștefan Vodă, de la Ciulnița drept către miazăzi, pe șoseaua asfaltată ce coboară spre Călărași. Ceea ce nu se poate afla însă dintr-o hartă de uz general se poate afla cu ușurință cam de la oricine, prin partea de mijloc a Bărăganului, se vede că și petrece viața tot cu treburi din agricultură. Și ar fi de spus că I.A.S.-ul Drumul Subțire merită a fi nu numai căutat, dar și găsit, mai cu seamă pentru că de la un timp încoace se întimplă aici o faptă de toată lauda numele acestei întreprinderi agricole, prin strădania oamenilor ei, se află pe cale de a ajunge cunoscut nu doar de oamenii de prin partea locului. Pe scurt, în competiția pe cale de a se generaliza în agricultura noastră, de obținere a unor producții la niveluri care pină mai în anii din urmă reprezentau doar aspirații, I.A.S.-ul Drumul Subțire, ca și C.A.P.-ul din comuna Ștefan Vodă, se numără printre unitățile cu bune și în unele privințe chiar foarte bune rezultate din județul Călărași. Iar faptul apare cu atât mai meritoriu cu cât, în urmă cu cîțiva ani, situația lor economică impunea o grabnică și substanțială redresare. Se înțelege că au intervenit modificări și în echipele de conducere ale acestor unități și că un spirit nou de muncă, în rîndurile țărănilor și specialiștilor din comuna Ștefan Vodă, a însemnat în mod sigur punerea într-o cumpănă dreaptă a unor ambiții mai mari și deopotrivă a unor dovezi de pricepere incontestabile. Cînd inginerul Constantin Rădulescu, un remarcabil specialist, se întorcea din funcția pe care citva timp o deținuse la județ și în martie '83 prelua răspunderea de director la I.A.S. Drumul Subțire, chiar în întreprinderea unde fusese repartizat, în urmă cu 20 de ani, după absolvirea facultății, a avut să constate că există mijloace pentru creșterea cu 500 de litri de la fiecare dintre cele 1310 vaci cu lapte și în anul acesta producția a crescut iarăși cu 500 de litri, astfel încît nădejdea obținerii în anul viitor a unei producții de 3600 litri apare cit se poate de întemeiată. Și în felul acesta au fost și vor fi create condiții ca producția ce va fi obținută în anii cîincinalui următor să atingă nivelurile prevăzute în Directivele Congresului al XIII-lea, ceea ce constituie un fapt cu atât mai îmbucurător, ne încredințăm primarului Gheorghe Duca, cu cit el este valabil și pentru cooperativa agricolă de producție a comunei. În aceste două unități agricole rezultate bune au fost obținute, e lesne de înțeles, și în cultura cerealelor, cum altfel nici nu ne-am fi putut aștepta să aflăm aici, în inima Bărăganului, însă adevărul este că o recoltă de 15000 kilograme de porumb știuleți la hectar, cum s-a obținut pe un teren al fermei nr. 5 din cadrul I.A.S.-ului, sau recoltele de semințe foarte bune realizate în cadrul C.A.P.-ului pe lotul experimental supravegheat de inginerul șef

Constantin Ivan, reprezintă repere în funcție de care eforturile specialiștilor și țărănilor din comuna Ștefan Vodă se vor orienta în direcții mai fertile. În această privință, un fapt petrecut aici, în comuna Ștefan Vodă, în toamna acestui an, este în stare să reprezinte un exemplu cit se poate de edificator.

În cadrul unei experiențe inițiate pe urma unor indicații date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în comuna Ștefan Vodă, pe 200 de hectare la I.A.S.-ul Drumul Subțire și pe 100 de hectare la C.A.P., iar în comuna alăturată, Dragalina, pe încă 100 de hectare, semănarea grîului la 6 centimetri între rînduri și nu la 10 sau 12,5 centimetri, cum se procedea în-deobște, va putea oferi o recoltă într-adevăr de excepție. Dar să-l ascultăm pe directorul Constantin Rădulescu: „Foarte importantă mi se pare certitudinea că pe această suprafață vor fi respectate absolut toate verigile tehnologice, că am asigurat și că vom fi ajutați să asigurăm toți factorii la nivel optim. Pentru cele 200 de hectare din cadrul I.A.S.-ului Drumul Subțire am primit pină acum, de exemplu, 40 de tone de îngrășăminte complexe, adică exact cit trebuia. Avem nevoie, pentru că toamna a fost secetoasă și pentru că noi dispunem aici de un sistem de irigații într-adevăr modern, de o udare de aprovizionare și apoi de o udare de răsărare, ceea ce am și făcut, pentru că ni s-a pus la dispoziție exact atunci cînd am avut nevoie curentul electric necesar stațiilor de punere sub presiune. Vă spun din toată inima că trăiesc o adevărată sărbătoare și nu mă sfîșec a recunoaște că sînt de-a dreptul emoționat de grija cu care sîntem înconjurați din partea unor foruri centrale și județene, grija ce se manifestă concret, la fața locului. Mi s-a spus: mai băiete, tu vei avea pentru parcelele acestea tot ce trebuie! Vă închipuiți că răspunderea care apasă pe umerii noștri ne-a făcut să ne gîndim munca pas cu pas. Am pus sub brazdă semințe din înmulțirea întii și superclită din soiul Fundulea 29, care are un potențial de producție de aproximativ 10000 kilograme grâu la hectar. Semănătura am făcut-o după cele mai potrivite plante premergătoare, după mazare și soia, și se înțelege că pămîntul a fost curățat de resturi vegetale și pregătit cu migala cu care el este lucrat în-deobște în grădinile de legume. Grîul a răsărit ca acele și pină acum totul se desfășoară, ca să zic așa, conform proiectului“. Vești la fel de bune ar avea să spună și cei de la C.A.P.-ul Ștefan Vodă, fie despre lotul experimental semănat cu grâu, fie despre celelalte pămînturi ale lor, de pe care la această oră se prevede o recoltă bună pentru anul viitor. „Pentru noi, spune primarul comunei, Gheorghe Duca, realizarea mărețelor obiective ale noii revoluții agrare constituie acum sarcina de capetenie. Am studiat cu atenție documentele adoptate de Congresul al XIII-lea, care cuprind obiective de mare însemnătate pentru dezvoltarea agriculturii noastre. Unele rezultate obținute chiar aici, la noi, în comuna Ștefan Vodă, demonstrează că obiectivele acestea pot fi într-adevăr îndeplinite și depășite. Important este ca noi, toți cei ce muncim pămîntul, să muncim cu dăruire și abnegație. Așa înțelegem să materializăm aici obiectivele cuprinse în Directivele Congresului al XIII-lea, în spiritul tot mai înaltei exigențe revoluționare față de propria activitate, cu care ne-a obișnuit secretarul general al partidului nostru. Iată de ce întreaga obște a comunei vede în re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în suprema funcție a partidului garanția unor noi cuceriri revoluționare, a unor noi înfăptuiri, pentru binele nostru, al tuturor“.

DUMITRU ELIADE

La Ciurel — cea mai modernă întreprindere constructoare de mașini agricole din Europa: SEMĂNĂTOAREA

Maghernițele Ciurelului nu mai există. Și-au trăit traiul și la dispariția lor n-a plîns nimeni. Dimpotrivă, cei de la primărie erau așteptați cu sufletul la gură, fiecare fiind curios ce cartier, ce bloc prinde. Vechiul cartier aparține acum întreprinderii „Semănătoarea“, care, deocamdată, își înșiră producția de combine de-a lungul cheului Dimboviței.

Transferul s-a făcut rapid, cu bucurie de ambele părți, el fiind, de fapt, începutul unei dezvoltări spectaculoase menite să facă din cunoscuta fabrică bucușoreană „cea mai modernă întreprindere de mașini agricole din Europa“.

S-a nivelat terenul, se întrevăd semnele unei sistematizări a întregii zone, s-au săpat primele fundații. Se vor ridica în următorii ani o hală de montaj general, o hală de presaj, o strungărie, platforme de depozitare, terenuri pentru încercări, astfel că malul drept al Dimboviței își va recăpăta destinația. Se vor introduce roboți industriali în sudură, totul va fi pus pe calculator, în sectoarele calde se vor îmbunătăți condițiile de muncă. Îndrăzneala unei asemenea decizii vizează un cadru mult mai larg, produsele întreprinderii „Semănătoarea“ integrîndu-se în amplul program de revoluționare a agriculturii noastre, de obținere a unor recolte pe măsura posibilităților pămîntului și a investițiilor făcute.

„Istoria pare simplă, îmi spune directorul tehnic Petre Șerbănescu. Din luna aprilie a acestui an, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a întîlnit în câteva rînduri cu noi. Ne-a cerut propuneri pentru dezvoltarea și modernizarea întreprinderii. Ne-a indicat ca soluțiile să se bazeze pe rezolvări tehnice de ultimă oră, astfel încît „Semănătoarea“ să fie cea mai modernă din Europa, în demeniul mașinilor agricole. Gîndul ni s-a părut extraordinar și ne-am pus pe

treabă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne cunoaște în detaliu întreprinderea, produsele. S-a consultat în câteva rînduri cu noi asupra soluțiilor propuse, a făcut unele observații și iată-ne azi porniți drum pe o investiție de o deosebită importanță atît pentru „Semănătoarea“, cit și pentru agricultura românească“.

O fabrică de mașini agricole nu poate fi ruptă de viață, adică de agricultură. Nu folosește nimănui o combină frumoasă, dichisită, dacă ea nu lucrează rapid, eficient. Practic, unui asemenea utilaj i se cere să dea totul în zece, cincisprezece zile. Productivitatea ei înseamnă recoltă optim. Ultimele produse ale întreprinderii dovedesc grija proiectanților și constructorilor de a trimite pe ogoare mașinile de care țărăni au nevoie. Mai exact, combinele care să lase cîmpul ca în palmă, tocmai bun pentru întors brazda. Un astfel de utilaj este combina C-6P, cunoscută deja în unitățile agricole. „C-6P, îmi explică inginerul Nicolae Coteanu, șeful atelierului de proiectare, recoltează porumbul în știuleți depănusați pe 6 rînduri. Mașina taie separat tulpinele, le toacă și le recoltează într-o remorcă auxiliară, lucru pe care nu-l face nici o combină din lume. Toate produsele noastre noi au fost prezentate în probe și demonstratii secretarului general al partidului. Indicațiile dînsului au vizat de fiecare dată productivitatea mașinii, greutatea ei, economia de metal. Să construim combine puternice, care să se miste lesne pe orice vreme, care să recolteze fără pierderi. De altfel, această C-6P a suferit de curînd o nouă îmbunătățire funcțională: s-a simplificat circuitul de recuperare a pănșelor, soluție care a condus, printre altele, și la economia de metal.“

O altă noutate este C-80, o combină de capacitate mică utilizabilă pe terenuri greu accesibile sau pe spații mici unde o combină mare s-ar desfășura cu mare dificultate: orezării, zone restrînse de po-diș, suprafețe cultivate cu leguminoase. Motoarele de capacitate redusă consumă puțin, iar fiabilitatea este foarte, ridicată“.

Potrivit explicațiilor inginerului Teodor Petrea, care se ocupă de noile construcții, nu este vorba numai de dezvoltarea întreprinderii, ci și de un alt lucru foarte important: integrarea producției. Multe din reperatele ce se asamblează la „Semănătoarea“ sînt fabricate în diverse alte întreprinderi din țară, iar colaborarea aceasta n-are întotdeauna darul să-i facă fericiți pe cei ce vind produsul finit. Fiecare lucrează cum se pricepe, chiar inginereste, dar toate la un loc, picsele cu pricină, nu se potrivesc întotdeauna perfect, după cum explică tehnicienii întreprinderii, iar necazurile se string în produsul finit. „Tovarășul Nicolae Ceaușescu, adăuga directorul tehnic, ne-a înțeles exact. Această integrare sporește responsabilitatea noastră, dar ea ne oferă și satisfacția ca întreaga combină să fie făcută de mina constructorilor de la „Semănătoarea“. Bucurîndu-ne alături de întreaga țară că înaltul forum al comunistilor a reales în unanimitate, în funcția supremă de secretar general al partidului, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne străduim să ne onorăm promisiunile și să fim la înălțimea încrederii pe care președintele țării ne-a acordat-o: ceea ce a ne numără printre cei mai buni constructori de mașini agricole din Europa“.

MIHAI STĂNESCU RĂZVAN BĂRBULESCU

Pomicultura, ramură de tradiție a agriculturii noastre socialiste, a cunoscut, mai ales în ultimii ani, o puternică dezvoltare, accentul punîndu-se pe promovarea soiurilor de pomi de mare productivitate, proporționarea judicioasă a speciilor de pomi, creșterea producției de fructe. Cum prunul ocupă la noi cam peste 60 la sută din totalul plantațiilor pomicele, este de la sine înțeleasă grija ce i se acordă. În context, nu putea fi decît firească și salutară inițierea și desfășurarea unor acțiuni specifice, menite să conducă în final la impulsivitatea sub toate aspectele a acestei frumoase industrie. E vorba doar de prun și de produse sale.

În prezent, la Stațiunea de cercetare și producție pomivitică din Strejești, județul Olț, se desfășoară o amplă acțiune tehnico-științifică denumită „Zilele prunului“. Așa cum ne informează ing. Ioniță Nicolaescu, directorul stațiunii, asistăm, chiar în aceste zile, la o manifestare cu caracter republican, organizată de Stațiunea din Strejești-Simburești, sub egida Academiei de Științe Agricole și a Direcției generale horticoale, și cuprinde mai multe acțiuni, precum: sesiune de comunicări științifice, expoziție de produse din prune, expoziție de mașini care concură la realizarea tehnologiei prunului, vizite în ferme specializate de pruni

etc. De menționat că, în luna iunie a.c. tot în cadrul acestei ample manifestări, a avut loc primul Concurs național al țuicii de prună. Juriului republican i s-au prezentat atunci peste o sută de probe aduse de veștii producători din Bihor, Cluj, Sălaj, Vîlcea, Argeș, Dimbovița, Olț și din alte județe. Cu acest prilej, 6 probe de țuică, printre care Ursei, Dornești, Cuca, au primit Medalia de aur cu distincție, alte 30 de probe de țuică au

Zilele prunului

fost distinse cu Medalia de aur, dovadă că această tradițională băutură se bucură de unanime aprecieri din partea degustătorilor.

Constituirea Tuicotecii naționale de la Oțești se înscrie, de asemenea, ca o importantă inițiativă de debut în cadrul manifestării, fiind prima colecție de anvergură din România, care dispune, dintr-un început, de peste 150 de sorturi de țuică. Concursul, ca și împropiata Tuicotecie din Oțești Strejeștilor, urmează să aibă loc în fiecare an. Se înțelege că aceasta nu înseamnă neapărat deschiderea gustului spre o asemenea băutură, ci, dimpotrivă, cunoașterea unei tradiționale indeletniciri, combaterea exceselor și orientarea consumatorului spre cumpă-

tare și măsură. În nici un caz nu pleđăm pentru frecenții îngurgiatori de țuică și rachiuri...
Punctul forte al manifestărilor „Zilele prunului“ îl constituie însă, fără doar și poate, sesiunea de comunicări științifice. Prevăzută în zilele de 4 și 5 decembrie curent, ea va prilejui ținerea a nu mai puțin de 35 de comunicări științifice și referate, prezentate de specialiști în cultura prunului, de reputeți oameni de știință și producători.

Onoarea ce revine Oitului de a organiza primele manifestări de o asemenea anvergură, republicană, se datorește desigur bogatei experiențe acumulate și în cultura prunului, faptului că numai în acest an, județul Olț, singur, a trimis la export peste 15000 tone de prune proaspete, pulpe sau deshidratate. Ceea ce înseamnă peste 50 la sută din întregul export de prune al țării!

„Zilele prunului“ au debutat deci la Strejești-Simburești într-o zodie de bun augur pentru întreaga pomicultură românească. Tuturor participanților la acest adevărat schimb de experiență și elevată discuție tehnico-științifică le urăm succes și roade cit mai bune!

„Perspectiva minunată care stă în fața noastră ne cere să lucrăm în spirit revoluționar“

● Pornirea unei sonde ● Prima centrală electrică geotermală ●

Tineri sondori, tineri mineri

În ofensivă pe frontul muncii și al cunoașterii

Reportaj

la o sondă-caledră

La Schela de producție petrolieră a Drăgășanilor, recentă premieră industrială de anvergură a Vilcii, cu startul în 1983, majoritatea lucrătorilor și specialiștilor sînt localnici. Unul din ei, Ion Căntoiu, în vîrstă de 34 de ani, sondor de 15, de fel din satul Bratia Deal, a cucerit în '82 locul I pe țară la Olimpiada așilor branșei. Cîmpul gigantic al schelei, cu sonde risipite pe toate zările și cu lucrări de înaltă complexitate, e ocupat, așadar, de vilcenii, înși tineri, noi în profesie, dar înși care, ni se spune, nu numai că descoperă, experimentează și fructifică soluții tehnico-productive cu valoare de noutate, dar, ca țărani olteni cu mîna strînsă (vechea școală a sîrăciei le-a făcut-o așa!), obișnuși să măsoare cu scumpătate tot ce-i al lor, s-au distins și prin prețioase reactivări de sonde, storcînd mii de tone de țifei din straturi socotite epuizate. Politică energetică a partidului, înalt reafirmată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la tribuna celui de-al XIII-lea Congres, are și-aici, în tinăra Vilce petrolieră, contraforti puternici de muncă și de idee. „Condiție hotărîtoare pentru progresul întregii economii naționale“, cum a numit-o secretarul general, dezvoltarea bazei energetice și de materii prime, ocupînd primul plan al cearnului noii noastre industrii, înseamnă, ne spune Ion Căntoiu, o și mai adîncă forare în rezervele solului dar și, în același timp, sau poate în primul rînd, în cele ale științei și iscusinței de a munci.

Pentru cîștigătorul Olimpiadei chestiunea, firește, este de mult transată, chiar dacă, zîmbește el, lucrurile de fapt stau altfel, căci noblețea obligă, eșarfa de merit care-i decorează salopeta trebuind prinsă de succese în muncă și în învățatură mereu mai mari. Pentru cei mai tineri sondori lucrurile, evident, se complică, dobîndirea acelei științe și iscusințe însemnînd rîvnă, zel aspru, aprigă cheltuială de zile și nopți. E bine însă, ne spune Ion Căntoiu, că ei o știu. Accentul pe care, la tribuna marelui forum, secretarul general al partidului l-a pus în chip special pe calificarea celor ce au în seamă sectoare-cheie ale înaintării noastre — „în mod deosebit este necesar să acordăm atenție pregătirii forței de muncă pentru sectoarele miner și petrolier“ — încoronază, la ceasul de față, eforturile și preocupările celor ai locului.

Nu vom da cifre, fiindcă cifrele, în acest domeniu, sînt în continuă și febrilă schimbare, tot mai mulți tineri sondori localnici, nou veniți la șcaunul marii industrii, fiind supuși, în aceste zile, unor aspre tatuări de inițiere în secrete ce nu se lasă ușor furate. Un amplu și sever sistem de calificare și de ridicare a cunoștințelor, ades cu rigori draconice, tot

mai accentuate pe măsură ce neofitul izbuște să urce o treaptă ierarhică profesională, e în plină desfășurare. Unele forme de pregătire au fost validate temeinic de practică, altele încă se caută pe sine ca să poată răspunde cerințelor unei munci pe care noul o marchează de la o zi la alta mai pregnant. Important, repetă Ion Căntoiu, este că tinerii o știu.

Am fost martori, cu cîțva timp în urmă, la o scenă care ne-a revelat în major ce știu tinerii și ce fac ei cu această știință a lor.

Alături de confratele nostru Florea Ciobanu, de la ziarul vilcean „Orizont“, am asistat, într-o amiază, la pornirea unei sonde din zona Berceioiu. O amiază cu soare viu, insinuat în toți atomii vădului, dar mîngiată de boarea Oltului, al cărui sursor se auzea pe-aproape, deci un timp ideal de lucru. Am picat la ceremonia inaugurării sondei în chiar momentele ei de vîrf, cînd, sub supravegherea inginerului Vasile Nița, tineri cu căști metalice și cu salopete deloc „de ceremonie“, ci îmbricite de sudoare și mîl, înlocuiau noroiul puțului pentru a se micșora, ni s-a spus, „contrapresiunea pe strat“, adică pentru a-i îngădui țifeiului (dacă acesta chiar exista, cum prețindeau geologii) să iasă la lumină cu o presiune aptă de a fi controlată. I-am notat de cîțiva dintre protagoniști, pe șoferul Ion Cîmpoieru și pe mecanicul Nicolae Dirlă, dirijorii unei mari și foarte complicate instalații ce se chema „agregatul 31-PH-397“, al cărei zgomot infernal făcea imposibilă conversația (inginerul ne răcea explicațiile în urechi), dar a cărei trudă, desfășurată la o presiune de o mie de atmosfere, nu se vădea zadarnică. De un an întreg, ni s-a mai spus, se tot pompa în puțul acesta năru și apă, acum urma ca sonda „să debiteze cu forțe proprii“. Emoția cu care toți așteptau să vadă „ce leșe“ (țifei, gazolină, gaze, apă sărată?) îl contaminase, firește, și pe autorul acestor rînduri, cu ochii cînd la tinerii de la puț; cînd la cei care, cu o gălentă și un cîntar, măsurau în rîstimpuri, cu gesturi care parcă oficiau, greutatea fluidului țîșnit din adîncul a aproape 4000 de metri. La ceasul 16,30 pompa, bruse, s-a oprit. Clipe de încordare, după care fluidul reîncepe să curgă, gros și constant. „Iese cu țifei!“ ne strigă în urechi inginerul, vîntul Oltului îi smulge vorbele și le împrăștie în jur. Toți încremenesc în pozițiile în care se află. Ca într-o ceară, le-ai fi putut lua, în acea clipă, chiar și amprentele respirației.

În clipa următoare, uralele victoriei sparg cerul.

Tineri care există, trăiesc, muncesc, respiră pentru ziua de astăzi și de mîine a patriei. Tineri care, făcîndu-și cu pricepere meseria (ni s-a spus că toate muncile porniri sondei au fost permanente „în grafic“), ne-au dezvăluit o pregătire profesională superioară, cucerită la o sondă-încintă de muncă dar și cate-

dră a noului, și, nu în ultimul rînd, o ardentă conștiință, adică izvorul de apă vie ce le hrănește faptele.

Dialog despre conștiință

Despre activitatea de ridicare a conștiinței socialiste și formare a omului nou, careia secretarul general al partidului i-a dedicat un întreg capitol în istoricul Raport prezentat congresului, ne-au vorbit și factorii responsabili ai întreprinderii miniere Horezu, unii din ei oameni în vîrstă, cu sarea vremii la țîmple, veniți aici din centre muncitorești cu tradiție, ca să dirijeze operațiile extragerii carbunelui și să coaguleze în juru-le, dăruindu-le experiența lor, forțele tinere ale locurilor. Sediul întreprinderii e la Berbești, satul care „dormea pe o comoaară“, cum i s-a zis într-un reportaj, și care, trezindu-se în vîltoarea descoperirii și exploatarei comorii, a trebuit să-și trezească și acele latente de energie și de conștiință fără de care fructele subpămîntului nu pot ajunge în mina omului.

Și aici, problemele pregătirii forței de muncă s-au înscris pe agende la rivalitate de importanță cu cele ale producției. Ion Roșianu, secretarul Comitetului de partid al întreprinderii, ne-a oferit cîteva cifre care, prin ele însele, spun destul. În programul de perfecționare profesională au fost cuprinși anul acesta 440 de muncitori (dintre care 133 mineri și artificieri, 100 excavatoriști și buldozeriști, 55 electromecanici, 50 mecanici conducători auto etc.) și 99 cadre cu pregătire medie și superioară. Modalitățile de perfecționare sînt diverse, ele înseamnă studiu individual, dezbateri tehnice pe bază de referate, teste de verificare a cunoștințelor etc., legate într-un ansamblu de învățămînt unitar și totodată mobil, deschis spre noutățile extreme ale profesiei. În ce privește calificarea propriu-zisă, programele anului includ 350 de tineri mineri, 126 electricieni și lăcătuși de mină, 120 excavatoriști și buldozeriști, 118 mecanici conducători auto, 302 în diferite alte meserii. O forță umană mare este trecută deci prin niște filtre pretențioase, profesionale dar și morale. Sînt urmărit atenți, ni se spune, și aptitudinea tehnică, și verticalitatea conștiinței, expusă în mină la atîtea dure examene, care pe cei mai puțin puternici, mai puțin pasionați, mai puțin iubitori de disciplină și ordine îi încovoiează cit ai clipi. Clasele și categoriile se acordă de comisii de examinare a căror intolență la rebuții profesionale îi face pe mulți să tremure. Unii muncitori și tehnicieni cu experiență și cu lauri ai muncii, veniți de la mine mai vechi, s-au cam supărat pe aceste „filtre“, bune, după ei, doar pentru țărani Berbeștilor, și, ofensați, au trimis jalbe la „foruri“, dar nu le-a mers. Au fost silți să pună mina pe carte și să ia loc în băncile examenelor, ca să-și recucerească aici, la Berbești, într-un anume specific al tru-

dei, cu exigente particulare, epoletii eu care veniseră de aiurea. Cît privește criteriul moral al problemei, mai puțin folosit în epoca în care foamea de muncitori covârșea totul, el începe acum, treptat, să aibă un rol guvernator. Cei veniți să se facă mineri sînt priviți lung în ochii de factorii de conducere, cei ce zornăie după ei „ținichele“ sînt cîntăreți de zeceri (sînt cîntăreți, mai exact, „ținichelele“) înainte de a li se îngădui accesul pe poarta minei.

Omul nou care crește aici poartă azi mii de nume, impuse nu prin efracție, nu pe căi lăburabile, ci prin încercările de merite care le acoperă. Unul din ei e vilceanul Constantin Vicsoreanu, șef de brigadă la mina Berbești II. A venit la mină, acum doi ani, cu o prealabilă calificare, nu tocmai înaltă (vagonetar subteran), cucerită la I.M. Moldova Nouă. S-a cam fudulit, la început, față de neofitii carbunelui, dar, brusc, și-a dat seama că numai cu fudulia n-o să ajungă bine, o să-l umilească „puștii“, „țărănușii“ Berbeștilor, care luaseră loc în băncile pregătirii profesionale cu o seriozitate prea gravă ca să nu-i răsplătească. S-a așezat lingă ei, desigur într-o bancă mai în față, și, după un timp, s-a produs recristalizarea, s-a trezit stăpîn pe niște priceperi care-i legitimau aspirații noi. Anul trecut a fost uns șef de schimb la o galerie de pregătire ce se săpa cu o modernă combină. Devine membru al „brîgăzii tineretului“ din galerie, fruntașă întrecerii pe sector, și, după alte sfîrtări de muncă și de cunoaștere, se mai produce, în ce-l privește, o recristalizare a personalității. Se produce, cum spuneam, cu eforturi, cu nu cu puține degajări de energie și permutări de valențe, ca în oricare sinteză. Constantin Vicsoreanu ajunge șeful brîgăzii. Cei mai buni tineri din brigadă, Dumitru Bădescu și Alexandru Stanciu, devin șefi de schimb. În cîntărea Congresului al XIII-lea, brigada depășește planul cu procente care o situează în continuare pe primele locuri ale întrecerii, sînd patru galerii de pregătire (de peste 1200 de metri) cu o combină care răspunde prompt comenzilor, necerînd nici măcar o minimă reparație. Și asta în condiția unor „straturi grele“, a căror falcă abia se lasă desclestată. A desclestat-o tehnica și a desclestat-o capacitatea tehnică, altoită pe dăruirea a muncii, deci pe conștiință.

Insistența cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat Congresului, a accentuat marile sarcini ce stau în fața minerilor țării, conferă, ne spune C. Vicsoreanu, o nouă și expresivă dimensiune politicii energetice pe care cu dinamism, cu realism și cu forță vizionară o promovează partidul. Cele cel puțin 100 milioane tone de cărbune cu care, potrivit Directivei congresului, minerii români vor trebui să atingă pragul de sus al viitorului cincinal cer, iarăși, o recristalizare, o nouă calitate a muncii, a pasiunii și a ideii puse în slujba independenței energetice naționale, a creșterii avuției și puterii României.

Cei mai tineri oameni ai carbunelui românesc își reorganizează; la ceasul de față, asalturile, ofensiva pe frontul muncii și al cunoașterii, apropiindu-se cu temeinicie de grînzurile înscrise cu slove de aur în Directivele marelui forum al comunistilor.

ILIE PURCARU

Nu este pentru prima oară cînd scriem despre instalația care aici, la Institutul de învățămînt superior din Oradea, produce energie electrică fără a folosi nici petrol, nici cărbuni, ci apă geotermală. Proiectul acestei instalații însumează cîteva invenții, brevetate în anii din urmă, și materializează o serie de cercetări al căror inițiator a fost profesorul Teodor Maghiar, decanul Facultății de subingineri. Prin strădaniile sale și ale unui grup de valoroși colaboratori, alcătuit din cadre didactice, studenți, muncitori și specialiști de la unele întreprinderi din Oradea, această idee ce face parte, după cum ne-a plăcut să o numim, din familia ideilor mari, și-a deschis drum și ea reprezintă, neîndoielnic, o premieră tehnică mondială, de o însemnătate economică deosebită. „Bihorul, spune profesorul Teodor Maghiar, este un țînut bogat în ape geotermale. Termoficarea a fost și rămîne o cale de valorificare a acestora. Problema era însă ca ele să devină sursă de energie electrică, pentru simplul motiv că numai în acest fel apele geotermale ar putea fi valorificate în tot cursul anului și că, se știe, energia electrică poate fi modulată, în funcție de necesități, în alte forme de energie: mecanică, termică etc. Pe plan mondial, în S.U.A., în Japonia, în Islanda, în Italia, în China, e adevărat că s-a obținut energie electrică din aceste ape dar temperatura lor n-a fost mai mică de 170 de grade Celsius și e important de știut că apele noastre geotermale sînt mai puțin calde. Așadar, trebuia să avem în vedere dacă apele cu temperaturi moderate, de 50-100 de grade, pot fi și ele sursă de energie electrică. Pe de altă parte, în lume au fost utilizați ca agenți de lucru freonul și izobutanul, care fac parte din familia hidrocarburilor și deci sînt materii scumpe. Era nevoie, prin urmare, să ne adaptăm posibilităților de care dispunem, fiind limpede că valoarea încercărilor noastre depinde de faptul de a nu folosi materii deficitare. Or, bioxidul de

carbon utilizat de noi ca agent de lucru iese din pămînt din numeroase zăcăminte și este nevoie doar ca el să fie captat. El poate fi captat și la coșurile multor fabrici, efectul fiind, se înțelege, și eliminarea acestor surse de poluare. În sfîrșit, dacă nu există în anumite locuri posibilitățile amintite mai sus, atunci e bine să se știe că producerea lui pe cale sintetică nu costă mai mult de cîteva lei kilogramul și că o astfel de cheltuială se justifică din plin, întrucît într-o centrală electrică de felul celei despre care vorbim lucrurile se produc în felul următor: introducîm în centrală

părăm sau să o transportăm, o avem pur și simplu iar chestiunea este doar să stim să o folosim. Studiile efectuate de noi sub îndrumarea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie și a Ministerului Educației și Învățămîntului au scos în evidență posibilitatea realizării de centrale pe surse energetice secundare cu producție anuală de energie electrică de peste 21 milioane kWh, avînd un echivalent energetic anual de peste 7 milioane tone combustibil convențional, ceea ce reprezintă aproximativ jumătate din producția națională de țifei. Cerința in-

Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, un an mai tîrziu, în 1982, am avut convingerea că ne aflăm în fața unei realizări certe. Construisem un modul de 100 kW care a fost pus în funcțiune la 9 iunie 1982, cu ocazia vizitei în Institutul nostru a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu. — După acea dată, cînd au putut lua cunoștință de proiectul acestei lucrări la fața locului, am simțit permanent grija cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu s-au interesat de stadiul de realizare, de nevoile impuse pe parcurs și, astfel, în cursul acestui an, a fost omologată prima centrală electrică geotermală cu o putere instalată de 2x265 KVA. Obținerea acestui succes, ca și perspectivele pe care el le deschide, reprezintă argumente, ca să zic așa, personale pe care noi, cei din colectivul care a realizat această instalație, ne întemeiem satisfacția realegerii tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul al XIII-lea în înalta funcție de secretar general al partidului și vedem în această opțiune a comunistilor țării, a națiunii întregi, o certitudine a împlinirii în bune condiții a programelor noastre de viitor.“

Intr-adevăr, de la tribuna Congresului al XIII-lea, primarul municipiului Oradea, Paraschiv Alecu, raporta secretarului general al partidului omologarea centralei de producere a energiei electrice din ape geotermale cu temperaturi moderate. Încă de pe acum se poate spune că s-au întreprins acțiuni pentru construirea unor astfel de centrale și mai adăugăm că, numai în județul Bihor, de unde a pornit această idee, conform hotărîrii adoptate la începutul lunii noiembrie de Conferința organizatei județene de partid, în cincinalul viitor se vor construi, prin efort propriu, „16 capacități pentru producerea energiei electrice cu o putere instalată de 50,2 MW, utilizînd apă geotermală, gaze de ardere și ape tehnologice“.

DUMITRU ELIADE

Viața unei idei

bioxidul de carbon lichid, el preia căldura apelor geotermale, ajunge în fază gazoasă, pune în mișcare turbina și după aceea, readucîndu-l în stare lichidă, putem să-l recirculăm. Însă noi nu am vrea să se înțeleagă că aplicarea acestui procedeu este limitată numai la zonele unde există ape geotermale. Instalația poate folosi deopotrivă căldura subproduselor industriale, căldura din gazele de ardere și căldura din apele reziduale ce rezultă în urma unor procese industriale. Cu aceleași mijloace care astăzi sînt factori de poluare, putem produce energie. Această sursă de energie există, ea este industria însăși, această mare industrie cu care ne-am înzestrat țara mai cu seamă în cursul ultimelor două decenii, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului. Așadar, această sursă formidabilă de energie n-o scoatem de undeva, cum scoatem, petrolul sau cărbunele, și nu e nevoie s-o cum-

dependenței energetice a țării, formulată cu clarviziune de tovarășul Nicolae Ceaușescu, este vitală pentru economia națională și noi am încercat să dovedim că ea este posibil de îndeplinit în condițiile de care dispunem astăzi. Am în vedere, cînd mă refer la aceste condiții, nu numai posibilitățile tehnice, materiale, de care dispunem. Fiind o datorie de onoare a noastră, a tuturor celor de la Institutul de învățămînt superior și a colaboratorilor de înaltă formație tehnică și științifică de la întreprinderile orădene „Înfrățirea“ și „Mecanica“, să subliniem ajutorul nemijlocit de care ne-am bucurat din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, pentru ca munca noastră să se finalizeze cu succes. Este, acesta, un fapt asupra căruia stăruim ca o expresie a unei mulțumiri firești și a unui sentiment de recunoștință. După ce, în 1981, a fost nevoie de o finanțare din partea

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Din atit de insufletitor și cuprinzătorul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, dorim să ne oprim în acest articol doar la o parte din directivele cuprinse în capitolul despre „Activitatea politico-ideologică de ridicare a conștiinței socialiste și formare a omului nou”, în special la cele privind literatura.

Se arată că în anii socialismului literatura a cunoscut „o puternică dezvoltare” și în cincinalul care se va încheia în anul viitor au apărut „noi opere de mare valoare”, cu „un rol important în întreaga activitate cultural-educativă”. O cerință rămâne mereu actuală: literatura „trebuie să promoveze cu mai multă îndrăzneală spiritul revoluționar în noile creații”, „să reflecte pe larg marile realizări ale poporului român, epopeea constructorilor socialismului, care, într-o perioadă istorică scurtă, au ridicat patria noastră pe culmi înalte de progres și civilizație”. Este vorba de cei patruzeci de ani de la victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, împliniți și serbați de curind, în acest an, de întreaga perioadă literară postbelică, din care ultimele două decenii vor fi desemnate de istoricii literari viitori drept **Epoca Ceaușescu**.

Înr-adevăr, cum se arată în Raport, încă de la întâlnirea din 1965 cu creatorii din domeniul literaturii, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca la un nou început de drum, a insistat asupra necesității ca scriitorii să-și propună ca obiectiv al creației realitatea specifică noii societăți, viața oamenilor muncii angajați în procesul de făurire a noii lumi, după abolirea negalității, asupririi și nedreptății sociale, a oamenilor care-și construiesc în chip conștient și liber un viitor luminos. Era o realitate nouă pe care scriitorii trebuiau să și-o reprezinte direct de la sursă, printr-o viziune totală, nu fragmentar nesemnificativă, fie că ar fi fost constrinsă să ia forma opticii limitative a scriitorului, fie că aceeași optică ar fi deformat-o prin poleire. Se recomandă sorbirea apei din izvor, nu dintr-un ulcior aurit: „Izvoarele limpezi, dătătoare de viață, constituie — și vor constitui întotdeauna

— singura sursă adevărată de inspirație pentru toți creatorii patriei noastre care doresc să scrie despre popor”.

Societatea burgheză a cunoscut adesea cazul scriitorului izolat de lume, mizantrop, care-și taie singur legăturile cu publicul și practic o artă orgolioasă, bizară și sterilă. Desigur, cunoaște lumea numai cine o observă din chiar mijlocul ei, cine trăiește el însuși printre semeni, visând laolaltă cu ei și bucurându-se de împlinirile și înfăptuirile lor. Epocile de mari realizări în domeniul literaturii, cum a

de lucru pe probleme organizatorice și politico-educative de la Mangalia din 2-3 august 1983, tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu a exprimat din nou dorința, care între timp a devenit aspirația tuturor creatorilor, ca literatura și artele să pornească de la realitățile de azi, să aibă drept preocupare fundamentală zăgrăvirea fenomenelor caracteristice etapei prin care trecem, nu doar „neghina și putregaiul” care se mai întinlesc ici și colo. „Generalul se realizează întotdeauna în condiții concrete și se afirmă în forme

puternica personalitate a lui Marin Preda care a inaugurat epoca la care ne referim prin cel de-al doilea volum al romanului **Moromeții** în 1967, deschizând drumul marelui roman politic continuat cu **Intrusul**, **Marele singuratic**, **Delirul** și **Cel mai iubit dintre pământeni**, romanul unor experiențe fundamentale de viață, al unor trăiri esențiale. Nu uităm printre ceilalți prozatori pe Dumitru Radu Popescu, autor al unor romane parabolice cu un viu simț al încălcărilor dreptății umane, pe Fănuș Neagu, prozator de excelență stilistică, pe regretatul Alexandru Ivăsiuc, pe Constantin Toiu și George Bălăiță, romancierii de substanță și de adincă reflecție asupra condiției umane, constructorii originali de universuri românești.

Dramaturgia, gen la fel de potrivit pentru prezentarea eroului din etapa superioară a construcției socialiste actuale, a făcut numeroase eforturi în acest sens. Nu lipsite de succes prin regretații Aurel Baranga, Horia Lovinescu și Teodor Mazilu, ca și prin prozatorii Dumitru Radu Popescu și Ion Băieșu, nu mai puțin prin poetul Marin Sorescu.

Emoția în fața tainelor vieții, trăirea aventurilor spiritului, întrebările asupra destinului, jubilația în fața descoperirii raporturilor inedite între lucruri, bucuria de a exista stau bine în poezie lângă dragostea de patrie și de valorile trecutului, lângă protestul față de agresiune și violență, meditația gravă privind rostul umanității, al omenirii angajate în acțiunea de alungare a spectrului războiului și edificare a păcii. De la Argezi, Philippide, Jebeleanu, Beniuc, Zaharia Stancu, Emil Botta și până la Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Petre Stoica, Ana Blandiana, Ileana Mălăncioiu, Adrian Păunescu și Mircea Dinescu, poezia noastră dintre 1963-1984 a înscris pagini de neuitat, purtând marca prezentului și perspective de viitor, într-un limbaj care șochează uneori prin inovație, nu fără a demonstra că limba română este capabilă să se supună unor moduri lirice nemiexperimentate, esențializându-se și rafinându-se necontenit.

Critica, parte integrantă a literaturii, a fost pe măsura celorlalte genuri, la edificarea și întreținerea cărora a contribuit permanent.

AL. PIRU

O înaltă apreciere, un generos îndemn

„Numai trăind și scriind împreună cu poporul...”

fost Renașterea, au așezat în centrul universului omul, năzuind către continua sa perfecționare, către manifestarea deplină a forțelor sale materiale și spirituale. Acest umanism se întemeiază în socialism pe cultul solidarității oamenilor în creație, pe legătura indestructibilă dintre creator și popor. Este ceea ce arată, privitor la acest lucru, și Raportul: „Numai trăind și scriind împreună cu poporul, pentru popor, participând activ la făurirea prezentului și viitorului patriei noastre, creatorii de literatură și artă pot da opere de înaltă valoare, își pot îndeplini misiunea în formarea conștiinței revoluționare, în promovarea adevăratului umanism revoluționar al societății noastre socialiste, în care tot ce se realizează este destinat înfloririi patriei, omului, bunăstării și fericirii sale”.

Legarea literaturii de viața contemporană a României socialiste a fost o direcție de bază a Partidului Comunist Român și ne amintim că la Consfătuirea

particulare”, citim în raportul de azi, prin urmare formele particulare în literatură trebuie să exprime generalul, esențialul. Generalul îl formează constructorii lumii noi, figura eroului decis să învingă dificultățile care-l ies în cale. Acesta este personajul semnificativ, exemplar, a cărui ființă s-a eliberat de orice servitute, personajul care a înțeles necesitatea și este gata, disciplinat și curajos, să treacă proba desăvârșirii, să fie luat ca model de semenii săi, personajul reprezentativ al societății noastre umanist-socialiste.

Sarcina reprezentării modelului de erou pentru viața constructorilor socialismului va reveni, credem, în primul rând prozei, cu multe opere de valoare în ultimele două decenii, o proză de adincă observație socială și morală, dind o largă cuprindere evenimentelor, cit și raporturilor individului cu istoria, transformării lui prin implicarea în prefacerile care au avut loc din 1950 până în prezent. Proza din 1965 încoace e încă dominată de

De ce despre arta tînăra? Are ea atribute ce o deosebesc de restul artei? Atunci care ar fi acestea? Și care este condiția creatorului tînăr din țara noastră? Cum se împlinește el în climatul artistic actual? Care sînt șansele lui de afirmare, de continuă devenire? Iată doar cîteva din întrebările la care cîțiva tineri creatori din diverse domenii ale artei ne-au răspuns în această pagină.

Condiția artei tinere

— Raluca Ianegic, sînteți o artistă care s-a împlinit în acești ani, urcînd cu tenacitate și răbdare treptele afirmării dumneavoastră ca balerină. Ne-ați putea destăinui cîteva din secretele reușitei dumneavoastră?

— Artistului îi sînt necesare, într-o perfectă relație dialectică, răbdarea înțelegerii de lume și nerăbdarea transpunerii în act creator, răbdarea observării acestui act creator și nerăbdarea îmbogățirii lui, neliniștea cunoașterii infinite și împăcarea cu finitul existenței sale.

Viața dansatorului este, între celelalte feluri de vieți ale artelor, cea mai scurtă: practică existența sa pe scenă se încheie cîndva, în jurul vîrstei de patruzeci de ani. Ea se mai poate prelungi cu una de core-

(Continuare în pag. 15)

— Mircea Nedelciu, vorbim, în aceste zile, așa cum e și firesc, mult despre viitor. Cum i se pare viitorul unui tînăr prozator?

— Artistul tînăr trăiește în lumea operelor ce încă n-au contur, încă n-au văzut lumina tiparului și, deci, au numai un public potențial. El are în fața-i timpul, nu nemărginit, dar suficient. El are timp să-și facă proiecte, să spere, să aștepte să-i vină ideile din ce în ce mai valoroase. În acea lume a operelor viitoare, el trăiește mult mai bine decît un maestru în plină glorie și ale cărui capodopere, firește nemuritoare, s-au confruntat cu publicul într-un timp, totuși, trecut. O neliniște însă vine să tulbure și această ficțiune a beatitudinii celui ce mai are

(Continuare în pag. 15)

— Care ar fi, Sava Stoianov, drumul pe care-l parcurge, în devenirea sa, un tînăr sculptor din România de astăzi? Care ar fi șansele deplinei sale afirmări?

— Pentru un tînăr sculptor, muzician, pictor, balerin, poet, prozator, actor, dramaturg, scenograf, cineast și alte cîteva meserii artistice, cite vor mai fi fiind, condiția principală a evoluției, a devenirii este, după părerea mea, aceea continuă căutare interioară (a se citi efort, a se citi muncă, a se citi educație culturală și estetică, a se citi curiozitate profesională, a se citi dorința aprigă, neapărat aprigă, de auto-depășire, a se citi multe, multe altele) grație căreia află lucruri noi despre tine, despre lumea inconjurătoare, dar mai

(Continuare în pag. 15)

— Cornel Diaconu, sînteți unul dintre regizorii noștri tineri despre care începe să se vorbească tot mai mult. Prin ce credeți că-i atrag pe spectatori peliculele pe care le-ați realizat?

— Șansa tinerilor cinești, marea lor șansă de afirmare, este — după părerea mea — filmul de actualitate. Sîntem profund implicați în tumultul revoluționar al acestor ani, trăim zi de zi alături de posibili protagoniști ai filmelor noastre, le cunoaștem bucuriile și necazurile, aspirațiile și împlinirile. Cred că datorită noastră este să devenim adevărați critici ai acestor vremuri, să facem acum filmele despre anii pe care-i trăim, să sondăm acest univers, această extrem de ofer-

(Continuare în pag. 15)

— Între două spectacole, amîndouă cu nemuritoare poveste a Cenușăresei, drept pentru care sînteți costumată chiar în Cenușăreasă, vă invităm, Cornelia Oseciuc, să ne spuneți ce înseamnă a fi actor tînăr în România acestor ani?

— Înseamnă a munci, a munci enorm. Înseamnă a continua ceea ce dealtfel am făcut și în institut, unde munceam zi și noapte. Ziua munceam la clasă, cu profesorii și asistenții, iar seara, uneori pînă noaptea tîrziu, munceam cu colegii noștri de la clasele de regie, de scenografie, de operatorie pe care-l ajutam să-și pregătească examenele. Și, ca să fac o trecere de la un trecut nu prea îndepărtat la prezentul imediat, la ceea ce fac eu aici, la Teatrul „Ion Creangă”, unde activez de

(Continuare în pag. 15)

Constantin Rautchi in Hagi Tudose

Piine albă cu piine neagră

A mai plecat, deci, încă unul dintre colegii noștri cei mai plini de har, aparținând unei generații care n-a fost deloc săracă în talente, fiindu-i una din emblemele cele mai de preț. A plecat cel mai generos, cel mai risipitor, cel care nu cerea nimic pentru el, dar care se dăruia până la uitare de sine, pe scenă sau în viață, pentru a-i bucura pe alții, nesimțindu-se decît atunci în largul său. A fost cel care a experimentat pe propria lui piele ce înseamnă singurătatea, sau disperarea, sau spaima, parcă pentru a ne arăta că împlinirea

noastră nu se poate realiza dacă ne instalăm în singurătate sau disperare. Avea nevoie ca să-și hrănească uriașul talent de o viață pe care puțini au curajul s-o ducă. De aceea, fiecare nestemată pe care ne-a dăruit-o ca artist era autentică, fiindcă era plătită cu toate renunțările de dincolo de lăsarea cortinei.

Dar nu lăsa să se vadă nimic din uriașele arderi din sufletul său, deși, în ultimul timp, nu se putea ca, întîlnindu-l, vîlvățiile acelea grozave să nu-ți dogorească obrazii.

Odată, la Craiova, cînd eram tineri, nespus de tineri, și atît de nebuni după teatru, ne aflam împreună cîțiva colegi din acea promoție care n-a pregetat să plece în provincie pentru a-și căuta identitatea artistică. Ne aflam în jurul unei mese pe care se găseau doar o piine albă și o piine neagră. Ne uitam cu jînd la ele dar nu știam ce să facem. Pînă cînd el le-a tăiat tacticos în felii și a făcut sandvișuri pe care ni le-a oferit ceremonios. O felie de piine neagră peste care era așezată o felie de piine albă. Le-am primit și noi la fel de ceremonioși și în seara aceea ne-am închipuit la un mare festin. De atunci și pînă azi nu încetez să mă întreb: ce-a pus el oare între feliile acelea de piine? Acestea să fie sandvișurile cu diamante? Sau a pus ceva și mai de preț? marea lui dragoste față de oameni.

Așa de altfel i-a fost și viața: o succesiune de clipe albe, pline de fericire, cînd îl juca, de pildă, pe Mari-narul răgusit din *Tragedia optimistă* sau pe Actorul din *Hamlet* sau pe Hagi Tudose, cu o combustie pe care doar cei aleși au îndrăzneala s-o atingă, din teama de a nu se distruge pe ei înșiși.

După care urmau acele clipe negre, pe care le trăia ca un personaj dostoevskian, inventîndu-și întîmplări capabile să-i pună la loc în suflet ceea ce se năruise dînd viață unor eroi.

Pînă în ultimele sale zile a rămas un copil mare, pe care buna lui mamă, cînd îl pedepsea pentru vrec poznă, îi cerea să-și pună cravata.

Ultima oară cînd l-am văzut avea din nou cravata la git.

E însă singura poznă pe care n-ar fi trebuit s-o facă dragul nostru Constantin Rautchi.

SILVIA POPOVICI

A doua carte cu prieteni

Trecere prin Grădina de iarnă

Puține lucruri nu-mi plac pe lume. De pildă, nu-mi place să întorc spatele Mării. Nu-mi place să petrec zilele de Paște între oase de miel linse de ciini. Nu-mi place să văd oameni dormind prin tunele. Și totuși, astăzi (mijlocul lui august), cînd trebuie să mă despart de Mare, mă bucur pentru că nu voi mai fi la un loc cu Ion Drăgănoiu, care m-a jefuit: mi-a furat o fată ce mă aștepta sub un mesteacăn. A luat-o de mină, și pentru că ploaia subțire și pentru că minte de zece ori mai frumos ca mine au intrat amîndoi în mare și s-au jucat în drumul vapoarelor spre Asia, iar mie nu mi-a rămas altceva de făcut decît să-l înjur virtos pe Drăgă și să-i deschid cărțile. Vroiam să mă răzbum, încondeindu-l cu vorbe piezise, dar am căzut peste aceste versuri:

„Fereastră bătută în cuie prin care privesc lumea / Blajin. Și cerul bătut în cuie, senin... / Puterea de a aștepta și a crede într-un tandru miracol. / Chinuitoarele dimineți în care soarele nu mai vrea să răsăre, / în care mina bișbiile în asternutul pustiu / (mina bătută în cuie). / Sperînd. Căutîndu-le. Văzîndu-te noapte de noapte... / Tipătul / copilului nenăscut se aude mai tare decît al celui născut. / Citeodată iubirile mor și rămîne litera lor. / Citeodată, nu. Liliacul crescut pe o stradă îngustă, în pantă, / e viu. E încă viu. Îl privesc prin fereastra bătută în cuie. / Nu pot să uit. Nu vreau să uit ceea ce tandru miracol rămîne / și chin. Fereastră prin care privesc lumea blajin, / nu pot să te uit“.

Îl las pe Drăgă cu norocul lui de lup nesătul și iau drumul înapoi prin stepă. Adică prin amplitudinea melancoliei. Adie-n mine (răsfîngere de versuri bune), o tristete flexibilă, însemnată de gîndul și speranța că pe drum voi bea tăceri de caprifoi păstrate în felinare de umbră. Eu, spre deosebire de Drăgănoiu, care se prefăcea a fi Regele parcului trecînd spre Grădina de iarnă, sînt doar un biet fiu de hot de cai din cîmpie. Azi-noapte, după ce Regele m-a furat și l-am iertat pe jumătate, a prins să hohotească furtuna. Dar, nu, mai întîi au fost florile de nalbă uriașă care au aprins în cupele lor pulberi violacee uitate de fluturii porniți să aducă în ceruri o lună timpurie și meditativă. Pe urmă a fost

mărul din curtea Casei scriitorilor de la Neptun care, tirziu după-amiază, s-a apucat să inflorescă a doua oară. (Văzîndu-l, mi s-a făcut dor de crîngurile de aluni de la Sinaia; mi-ar place să le văd, în septembrie, căptușite de cîmpuri de maci cu ochi de miazănoapte arzătoare, ca ai fetei care m-a trădat.) Pe urmă niste lopătari au început să cînte. A cîntat și Drăgănoiu cu ei:

„Sînt ochiul tău, ești ochiul meu, / și cine poate să despartă / doi ochi privindu-se-ntr-atît / o, contopire, o, durată. /.../ Ești ochiul meu, sînt ochiul tău / o, contopire, o, durată, / aceeași pînă intr-atît / încît vom fi un orb de-odată“.

Marea, unde nu cunoaște decît zeități fanatice, a socotit cîntecul denigrator sau nerușinat, s-a făcut vină că oțelul, s-a făcut verde și a chemat ploaia. Atunci ziua s-a schimbat în seară și seara într-o noapte pe care nici pescărușii nu izbuteau s-o întepa cu strigătele lor stînjînătoare. Fulgera zigurat — vene de marmoră roșie în peretii unui templu nechezînd puteri misterioase. Acum știu că se construia templul jafului. Mă uitam de la fereastra ascunsă de sălcii și trandafiri cătărători și mă torturam cu poemele hotului:

„Să fii pielea lui. Cel care face. / El e făcut anume ca să facă. / Și dintr-odată rodul minii tale, al minții tale, / să-nceapă s-o apuce razna. Și tu — sau el, aici începe / o altă ipoteză — să-ncerci să curmi această întîmplare / Să-i spui făpturii: / -Ești îndrăgostită. Tu nu ești tu. Te locuiește / altul și nu acel care ți-a dat ființă. / Și ea să spună: «Da!»“.

Manierismul furtunii, și nicidecum al versurilor, m-a doborît cu timpla-n pernă. Am adormit întrebîndu-mă dacă marea poate să descrie sentimentele omului gelos. (Sînt sceptic!) Dormind, am visat că sosise la mal Olandezul zburător. Implora iarba să-i dezvăluie urma pașilor, celor ce fură fetele altora. N-a găsit nimic. Tiparul trecerii tinărului Resco peste parcuri și-a iubitei furate strălucneau doar în metafora unui val. De aceea, acum, cînd asemeni căsătoritului cu chirie, iau drumul spre casă, oșia trupului meu se bucură că a scăpat de prezenta lui Drăgă și că va călca răzoare de pelin. Marea, la despărțire, miroase parcă a fin — ce altceva sînt algele din imensele ei spații? — și pe cîina fiecărui val, luna august plantează fagi și ulmi. Ardoare și făgăduința răzburării.

FĂNUȘ NEAGU

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

Revine Craiova

Localitatea: Craiova, 28 noiembrie 1984, orele 18, Sala Sporturilor.

Număr de spectatori: 5 000. Atmosfera: bună. Mai slabă participarea publicului în prima jumătate a spectacolului, de-a dreptul explozivă și cu adevărat tînerescă în cealaltă jumătate a sa. S-a cunoscut, probabil, absența îndelungată a cenaclului de la întîlnirea cu publicul craiovean. A expirat „suspendarea“ pentru indisciplină.

Calitatea spectacolului: foarte bună. Noutăți: prezențe locale — tinărul poet Constantin Preda, care a recitat din creație proprie, „Să punem lațuri s-astep-tăm ninsoarea“; grupul „Sens unic“ (Ionel Mitrache — solist vocal, Constantin Păloș — chitară solo, Emilian Neașu — chitară, bas, Sandi Păianu — baterie). Aportul organizatorilor: foarte bun.

La doar două ore de la încheierea, cu o splendidă victorie, meritată și muncită, a meciului Universitatea Craiova — Zelezniceer Sarajevo, Cenaclul Flacăra a revenit, după o absență de un an și jumătate, în Sala Sporturilor. După prestații de întindere mai mică sau mai mare ale lui Dinu Bodocan, Florin Șerban, Octavian Bud, a formației Krypton și a grupului Poesis, a lui Cristian Buică și a Nicăi Zaharia, a lui Duce Bertzi și a umoristului Valentin Văran, a formației Pro Musica și a poetului debutant în cenaclu, Constantin Preda, a urmat cealaltă jumătate a programului nostru cuprinzînd cîntecele de patrie și de pace, cum ar fi „Iancu la Tebea“, „Jurămînt la Putna“, „Trăiască România!“, „Treceți batalioane române Carpații“, „O șansă păcii“. Dintre numeroasele bilețele (inflăcărare și pătrunse de spiritul Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român) primite la scenă, transcriem unul care ni se pare edificator: „Mii de mulțumiri tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru condițiile pe care ni le creează de a ne bucura de pace, copilărie și superbe distracții, (semnează Mădălinuța, Roxana, Cristi și Afrodită din clasa a X-a D a Liceului de filologie-istorie). De asemenea, printre altele, „un cîntec iubit nu numai în Oltenia, ci pe care îl cer toți cei ce iubesc adevărul“, „Oltenia, eterna Terra Nova“. Cel mai bun solist român de rock, Cristian Minculescu, cîntă „M-a făcut mama oltean“ acompaniat de întreaga sală. Florin Săsărman, o descoperire a conducătorului, cenaclului, de la ultima apariție a noastră la Craiova, prezintă varianta sa interpretativă și melodică pe textul poeziei lui Adrian Păunescu, „Poporul român, Opere complete“.

Adrian Păunescu recită din creația lui Mihai Eminescu.

Ca întotdeauna în programul cenaclului, trecerea de la o tonalitate la alta se face firesc, astfel încît după cîntecele grupului feminin Partaj urmează ritmurile an-

trenante ale trupei de hard rock Totuși, trupă care „joacă astăzi pe teren propriu“, atît solistul vocal, Cristian Minculescu, cit și Andrei Păunescu, șeful trupei, aflîndu-se în Oltenia la ei acasă.

Craiova revine în top. Nu pe primul loc deocamdată. Dar cînd Craiova vrea, nu-i scapă nici un campionat.

După un bogat program de șlagăre, la o oră tirzie din noapte, cînd cei peste 5 000 de spectatori din sală ascultă în rostirea poetului Adrian Păunescu versuri din creația proprie (*Manifest pentru sănătatea pămîntului, Repetabilița poavă, Pacient!*), sau a lui Serghei Esenin (*Focul vinat e gonit de vînt*) — în ro-

mână și rusă, afară, circa 25 000 de oameni, înfruntînd frigul și alte necazuri, se mulțumesc cu ceea ce răzbate prin pereții sălii, dar nu se îndură să plece.

Ca un semn al unității naționale, al apropierii zilei celei mari a neamului românesc, 1 Decembrie, cîntecul „Lancea lui Horea“ încheie manifestarea cenaclului din inima Olteniei, iar gîndul nostru se îndreaptă de pe acum spre Alba Iulia, unde vom fi prezenți de ziua Marii Uniri.

POMPILIU DUMITRESCU

Ați citit cronica numărul 1421.

Programul Cenaclului Flacăra

La 1 Decembrie — la Alba Iulia!

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, răspunzînd invitației numeroșilor săi prieteni, își continuă turneul prin țară după următorul program: 29 noiembrie — Sibiu, stadionul Șoimii; 30 noiembrie — Mediaș; 1 decembrie — Alba Iulia, stadion, ora 15; 2, 3, 4 decembrie — județul Cluj; 5 decembrie — Zalău; 6 decembrie — Satu Mare; 7 decembrie — Aleșd; 8 decembrie — Oradea, 9, 10 decembrie — Timișoara; 14 decembrie — Tîrgu Jiu; 15 decembrie — București.

Toate spectacolele, cu excepția celor special menționate, vor avea loc în sălile de cea mai mare capacitate din localitățile respective, cu începere de la orele 17. Revenitul '85 al Cenaclului Flacăra va avea loc în stațiunea Braza, județul Prahova.

Perdeaua de metafore

Despre expozițiile de artă plastică din provincie scriem, din păcate, rar. Aflat la a patra „personală“ (după ce a treia, deschisă anul trecut la „Galateea“, a cucerit unanime elogii), inaugurată la Galerile de artă din Focșani, pictorul Mihail Gavrilescu atinge un prag al creației sale pe care puțini l-au remarcat și l-au consemnat. Personalitate artistică complexă, popularizînd toate genurile tradiționale, de la natura statică la peisaj, de la portret la compoziția cu figuri, artist neliniștit, fremătător, căutător, dar iubitor de metodă și echilibru, izbutind să descifreze și să compună în scrierea plastică o sintaxă personală, care să ordoneze riguros înțelesurile și tumultul exploziv interior, Mihail Gavrilescu ne oferă, prin expoziția din Focșani, o fată dintre cele mai expresive ale creației sale. Expoziția însăși pe pereți peisaje (cele mai multe din deltă), și, ici-colo, cîteva pinze înfățișînd vase cu flori. Artistul face parte din elita familiei coloristiilor, a celor care fac culoarea să vorbească prin sine, strivită cu cuțitul pe patul textil al pinzei, dar cenzurată prin delicatețea tonurilor, perdeluită cu metafore, dezvoltînd o structură sudică, destăinuind acea valență mediteraneană a sufletului nostru, cristalizată în lucrări de excepție. Se construiește treptat, pinză cu pinză, nu un univers peisagistic, ci o mitologie, cu arbori și flori care devin sentimente, cu tonuri care capătă prestigiu de personaje lirice, acționînd după un epos aparte, intuit și dezvăluit de artist. Este, ni se pare nouă, o filtrare delicată a eposului baladelor și mai ales al colindelor, a candidului ler-rui-ler din zăpezile neprihănite (sînt în expoziție și cîteva „ierni“ de o nobilă frumusețe), este eposul cîntecului popular de dragoste, cu oftatul, suferința, dorul, cu invocarea florilor și a altor elemente de peisaj ca mesageri, martori, simboluri. E, cum spuneam, o destăinuire a sufletului nostru, un transfer din lirică pe pinză al florilor, arborilor, cîmپیilor, dealurilor, apelor noastre. Un peisaj de toamnă, răsfățat în galben și cafeniu aburos, pe un cer cu un albastru de Voroneț, are suavități luchianesti și densități petrașciene. De la Andreescu, pictorul inventat gravitativ, solemnitatea mută a materiei, grandioasă prin obiectivitatea ei. Reține, credem, și ceva din construcțiile lui Mihai Bandac, dar aceleși elemente, transmutate într-o altă viziune și o altă tehnică, au un rezultat artistic cu totul diferit și original. Revenind la culoare, e de notat că Mihail Gavrilescu meditează cu profunzime asupra sursei populare, restrîngîndu-se asupra unui cod elementar, cel al scoartei și broderiei, folosit cu virtuozitate de artist într-o asceză voită. Dar suprapunerea sau calchiera folclorică se exclude, artistul nu îngînă folclorul ci se confruntă cu el, descusînd culorile de pe covor, ie sau broderie și lăsîndu-le să-și găsească un alt echilibru, cel hotărît nu prin experiența anonimă, ci prin aceea a unui ins de înaltă cultură artistică, bun cunoscător al lecției școlii românești de pictură.

ILIE PURCARU

— Discuțăm de aproape o jumătate de oră și tot nu reușesc să obțin de la dumneavoastră vreo confesiune. Sufletul vă este parca ferecat cu șapte lacăte. Traiți cumva vreun moment de amărăciune care vă obligă să vă ascundeți sub o platoasă protectoare?

— Nicidecum.

— Atunci de ce nu vă dezvăluți, Laurențiu Fulga?

— Îmi plac confesiunile, dar nu confidențele. Întrebați-mă și am să vă răspund.

— Sinteți mereu un om amabil?

— De unde ați scos-o și pe asta?

— Cum era și normal, deoarece nu am stat de vorbă decât de câteva ori și atunci mai mult pe fugă, m-am interesat și eu în dreapta și în stînga să aflu ce fel de om sinteți.

— Și ce vi s-a spus?

— Că sinteți un om deosebit de cordial. Că v-ați purtat excelent cu colegii dumneavoastră în calitate de vicepreședinte al Uniunii scriitorilor. Într-un cuvânt, că sinteți un om cumsecăde.

— Vedeți, într-o obște scriitoricească al cărei specific e marcat de foarte multe elemente greu de sesizat, cumsecădenia, prin forța împrejurărilor, își schimbă valențele de continut. Cît timp am deținut la Uniunea scriitorilor funcția de care ați amintit am lăsat deschisă ușa pentru toate problemele complexe și complicate ale scriitorilor. Cine își asumă răspunderea de a-și duce cu bine la capăt mandatul incredințat trebuie să fie subordonat în ultimă instanță fiecărui scriitor în parte. Trebuie nu numai să devii depozitarul dificultăților prin care un scriitor trece în anumite împrejurări — mă refer nu numai la probleme de viață ci și la acelea care privesc actul de creație — ci să cauți exact soluțiile de care este nevoie. Pentru asta trebuie să-ți sacrifici timpul personal, liniștea personală, chiar și dreptul pe care ți l-ai asumat față de propria ta masă de lucru, ca să te dedici trup și suflet obștii. Cumsecădenia de care vorbeai nu are nimic, oricît s-ar părea de ciudat, din relația cotidiană dintre un om și altul. Ea este încărcată tocmai de această obligație coplesitoare de a nu lăsa pe nici unul dintre colegii care apelează la tine să plece fără a-și recitiga încrederea că va depăși momentul dificil. A trîsa în raporturile cu obștea, a vinde iluzii fără acoperire este lucrul cel mai condamnat. Aș fi foarte bucuros dacă lecția pe care mi-am însușit-o în perioada în care m-am ocupat de unele probleme ale scriitorilor va putea constitui un temel pentru ca toți virtualii conducători ai obștii să cîștige același atribut de cumsecădenie.

— Dar n-ați făcut și greșeli?

— Cred că nu-mi pot imputa nici un fel de greșală. Cel mult îmi pot imputa faptul că în efortul meu de a servi cauza scriitorului m-am izbit adesea de ziduri impentrabile.

— În calitatea pe care o aveți, pentru ce ați militat mai ales?

— În primul rînd m-am bătut pentru demnitatea scriitorului. Au fost situații cînd demnitatea scriitorului în România a avut de suferit.

— În ce fel?

— Eroarea unuia sau altuia, păcatele neesențiale ale unuia sau ale altuia erau considerate de unii ale tuturor. Am încercat să demonstrez că dincolo de aceste păcate omenești obștea noastră din această epocă se caracterizează printr-o afirmare a unei conștiințe ferme față de problemele fundamentale ale vremii. Se caracterizează totodată prin cea răspundere pe care toți ne-am asumat-o de a oferi generațiilor de scriitori de după noi certitudinea că am servit cinstit literatura și substanța pe care ea trebuie s-o cuprindă.

— Dar bine, aceste erori despre care vorbiți, aceste păcate omenești cum le numiți dumneavoastră atît de gingaș, n-ar trebui de fapt să existe! Pentru că nu e totuși dacă greșește un om oarecare sau dacă este în culpă un scriitor asupra căruia sînt îndreptați atîția ochi. Ochi ai cititorilor, care nu numai cumpără cărți și le citesc, dar și judecă pe cei care le-au scris. Și încă sever.

— Eu socotesc totuși că între toate categoriile sociale ale acestei țări, scriitorul își merită un loc de frunte și are dreptul la mai mult decât viața poate să-i ofere la un moment dat.

— Bun. V-ați bătut pentru binele obștii scriitoricești. Dar noi facem cu toții parte dintr-o obște mai mare. Ca vicepreședinte al Uniunii scriitorilor, ce ați făcut pentru aceasta?

— Prin forța împrejurărilor am fost împărțit în două. Scriitorul de la masa lui de lucru s-a strădui să gîndească și să scrie câteva cărți care să răspundă spiritului epocii. S-a întîmplat ca ele să se bucure de o audiență neașteptată. În funcția pe care am îndeplinit-o am făcut efortul de a-i menține pe scriitori într-un acord cu umanitatea românească. Acest acord însemna angajarea scriitorului în acțiuni de contact nemijlocit cu publicul, de cunoaștere a realităților obiective ale țării pentru a se inspira în lucrările lui. La nici una din chemările conducerii de partid și de stat prin care scriitorimea română trebuia să se conjuge cu istoria acestui moment nu am răspuns decât cu cea mai adîncă afecțiune și cu angajare fermă a conștiinței mele, a conștiinței colegilor mei.

— Cum credeți că se afirmă conștiința scriitorilor din România?

— Sînt cîteva valori fundamentale pe care scriitorul este obligat să le servească fără șovăială: libertatea omului de a-și gîndi destinul în concordanță perfectă cu destinul patriei, dreptatea care trebuie să-și sacralizeze toate raporturile sale cu omul, în sfîrșit, valoarea adevărului intim, a celui adevăr prin care omul se leagă prin întreaga sa structură sufletească cu structura societății comuniste în care se încadrează.

— Și ce atitudine trebuie să aibă scriitorul față de aceste valori, care, firește, presupun că de fapt sînt cu mult mai multe?

— După opinia mea, scriitorul nu trebuie să admită să se sacrifice nimic din ceea ce s-a cîștigat. El este obligat să facă să nu se repete nici una din erorile care s-au întîmplat și care pot îngunehca și omul fizic și conștiința lui. Prin urmare, scriitorul este obligat să vadă mai departe decît ceea ce privea lui biologică poate cuprinde. Să rămînă credincios conștiinței sale artistice fiindcă numai prin această credință servește poporul, țara sa, România.

— Dar opera sa pentru cine e scrisă?

— Scriem pentru omul imediat, dar consider că o operă este menită duratei, mai ales dacă încearcă să comunice cu umanitatea cealaltă, de peste decenii și decenii. Mărturia despre acest timp al nostru, după mine, trebuie să fie de fapt oglinda în care și cei din viitor trebuie să se regăsească. Altfel, totul e sortit eșecului și pulberii neiertătoare. Pentru că nu de puține ori opera literară a cuiva dispăre odată cu dispariția fizică a scriitorului respectiv.

— Ce măsuri de apărare trebuie să-și ia scriitorii pentru a nu se întîmpla acest lucru?

— Istoria petrecîndu-se sub ochii noștri, și noi fiind martori dar și factori în acest proces, conștiința noastră trebuie să pătrundă dincolo de aparențe. Este evident că din punct de vedere social, economic, țara noastră a cîștigat enorm în trei decenii, prin eforturi exemplare. Dar nu trebuie să ignorăm că aceste cîștiguri s-au făcut în favoarea condiției umane dar și în favoarea acelei conștiințe a omului oare-

culturii socialiste, în domeniul muncii ideologice, politice și cultural-educative s-a subliniat din nou rolul de frunte care revine creatorilor în organizarea vieții în România.

— Mi se pare un lucru extraordinar faptul că în prim-planul acestui program se află grija față de personalitatea umană pentru care a pledat și pledează în repetate rînduri secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Omul nu e socotit un element singular, un mecanism angrenat în mecanismul uriaș al construirii unei noi orînduiri. Omul nu e considerat un simplu factor nenominalizat alăturat seriei de factori nenominalizați ce închipuie această operă fabuloasă care e industrializarea țării, așezarea pe temeiuri noi a viziunii despre satul românesc, construirea unei culturi socialiste. Dimpotrivă, omul este permanent în planul principal, solicitat să se depășească pe sine, tocmai pentru a pricepe exact pe ce coordonate se desfășoară această revoluție în mișcare. Omul este considerat ca o sumă de valențe pe care zilnic trebuie să și le pună în evidență și să le valorifice în beneficiul întregii colectivități.

— În ce constă deosebirea între conștiința omului de azi de pe meleagurile noastre și cea a omului de pe alte meridiane?

— Trebuie mai întîi să remarcăm superioritatea conștiinței omului de azi de la noi față de alte conștiințe. Lucru datorat socialismului. Să nu pierdem din vedere că

timp și cu ce a rămas în urmă și mai ales cu ceea ce îl așteaptă mai departe.

— Dumneavoastră ce ați lăsat în urmă?

— Aparțin unei generații care a parcurs experiențe amare. Recunosc cu umilință că nici pînă acum n-a izbucnit această generație să cuprindă în opere de artă toate oclisurile la care am fost obligați, toate durerile prin care am trecut, toate coborșurile în care am fost zvîrliți și toate sentințele cu care am fost marcați.

— Și ce credeți că vă mai așteaptă?

— Nu știu dacă ne va mai rămîne timpul necesar ca să intrăm în acest galop pentru cursa finală. Mi-e o frică teribilă de judecata celor care vin. Tocmai pentru că mă prezint la această judecată cu destule eșecuri, cu destule vise retezate.

— Nu vă înțeleg teama. Sinteți doar un scriitor important!

— În mod deosebit constat că mă aflu într-un imens decalaj față de întregul operei mele literare. Aș vrea să iau totul de la capăt, să-mi rescriu cărțile în funcție de străfulgerările conștiinței mele de azi. Aș vrea să smulg conștiinței mele puterea creatoare de a exprima mai mult decît am reușit pînă acum. Aș vrea să scriu acea carte care să mă reprezinte și cu care să mă ofer fără nici un fel de teamă sau șovăire judecării celei mai dure. Unii își justifică viața printr-un copac pe care l-au sădit, printr-o piatră pusă la temelie unei case, printr-un lucru aparent fără semnificația de durată dar care se înscrie în durată istorică a colectivității din care face parte. Ca orice scriitor, mă chinuiesc să-mi justific destinul printr-o simplă carte. E greu de spus în ce măsură mărturia mea de credință va fi confirmată obiectiv.

— Eu vă doresc din toată inima să se împlinească. Dar pentru ce a venit vorba de cărțile dumneavoastră, aș vrea să-mi spuneți de ce abordați atît de insistent tema războiului.

— Războiul e socotit pe bună dreptate o experiență fundamentală. Nu numai prin faptul că te angajează într-un dialog cu moartea, nu numai fiindcă te obligă să descoperi în tine dimensiunea curajului sau a lășității, nu numai pentru că îți cultivă un anume orgoliu de participare la istorie, dar, mai ales, pentru că îți supune conștiința la examene absolute, examene cu adevărat tragice.

— Unele din cărțile dumneavoastră închină pagini emoționante iubirii.

— Alături de spaima de moarte, dragostea se constituie tot ca o temă fundamentală. Indiferent la ce stadiu de civilizație s-ar găsi omul, oricît de coplesit ar fi el de automatizarea vieții, ori la cîte rigori l-ar supune viața cotidiană, dragostea va fi soluția salvării lui. Este ceva de care avem absolută nevoie ca să nu uităm că sîntem oameni. Deși dragostea nu rezolvă întotdeauna — și asta e bine — setea noastră de cunoaștere a eului uman și nici setea noastră de a intra în competiție cu fatalitatea. Sîntem supuși condiției noastre umane, dar ne chinuim să acordăm speciei speranța că propria noastră condiție poate fi depășită. Iubirea se constituie ca punct de sprijin tocmai al acelei conștiințe ce se află în cumpănă. Și dacă mai întotdeauna în cărțile mele măsura supremă a iubirii adevărate este însăși moartea, este pentru că dincolo de moartea biologică rămîne fiorul unei pasiuni pe care nici o forță obscură nu o poate răpune. Vom avea întotdeauna nevoie de iubiri exemplare, de această vocație a omului de a-și depăși durată prin devotamentul unui seaman al său.

— Dumneavoastră ați trăit o iubire exemplară?

— Da, firește, dar n-am să mă refer la experiențele mele de viață, fiindcă literatura nici nu trebuie să preia micile aventuri galante intruchipate într-o epocă sau alta ca dimensiuni ale unei iubiri ideale.

— Nu credeți deci că există iubire adevărată în viața de toate zilele?

— Sigur că în viață se pot întîlni forme de iubire poate mai exemplare decît, să zicem, cele imaginate de mine. Însă mai important decît asta e faptul de a lăsa fiecărui cititor libertatea de a-și măsura cu dimensiunile proprii aceste reflecții ideale. Face și asta parte din zestrea de iluzii fără de care nu se poate trăi.

— Ce-ați zice dacă ar veni la dumneavoastră cineva care ar afirma că meseria de scriitor a căzut în desuetudine?

— Vai de mine! Cum așa? Închipuiți-vă numai ce tristă ar fi o librărie în care se vind numai creioane și caiete.

— N-am reușit să îndepărtez cît aș fi vrut crusta care vă fereste de privirea celorlalți, totuși am înțeles că nu sinteți un om prea fericit...

— Aparțin unei generații al cărei mers firesc a fost interupt. De multe ori m-a pus viața să contemlu istoria cu sufletul la gură și nu mi s-a dat răgazul să mă contemlu și pe mine, ca să mă înțeleg, și nu mi s-a dat răgazul pentru a-mi trage răsufliarea înainte de a urca treapta următoare la care mă invita istoria. Încerc totuși să mă consolez cu gîndul că măcar una din cărțile mele va arăta fidelă cu mine, cel care am fost, cel care sînt. Încă nu e totul pierdut.

Fotografie de ION CUCU

LAURENȚIU FULGA:

„Conștiința noastră trebuie să pătrundă dincolo de aparențe“

care care stă în fața istoriei ca un fel de sabie cu virful în sus. Scriitorul este obligat să descopere aceste modificări extraordinare care au avut loc în conștiința umană și care ne deosebesc structural de esența omului de pe alte meridiane.

— Cum trebuie deci să acționeze scriitorul din România de azi?

— El nu trebuie să se prezinte la judecata posterității cu nici una din greșelile de care au fost acuzați predecesorii noștri. Nu cred că este cinstit să punem piedici realizării marilor talente pe care le avem și de a ne speria de temeritatea cu care ei pătrund într-o mulțime de adevăruri ale acestei epoci. Pledez pentru acordul perfect dintre pasiunea revoluționară cu care se clădește condiția de viață a omului în Republica Socialistă România și pasiunea pe care creatorul de artă o pune în conținutul revoluționar al operei lui.

— Impresionante sînt cuvintele dumneavoastră despre breasla din care faceți parte. Din cîte mi-ați spus pînă acum, înțeleg că vă iubiți foarte mult colegii.

— Demnitatea scriitorului nu trebuie atinsă nici măcar cu lujerul unei flori.

— Îmi permit să cred că acest lucru este valabil pentru demnitatea oricărui om.

— Este foarte greu să lei cunoștința la un moment dat de situația limită în care se găsește un scriitor sau altul. Iată de ce, ori de cîte ori am fost chemat să iau act de stările unuia sau altuia, n-am admis pentru nimic în lume ca respectivii să fie umiliți. N-am admis ca ei să aștepte în fața unei uși care nu se deschide nicodată. Problema este însă mai complicată. Ea comportă numeroase amănunțe și exemple, destul de dureroase. N-are rost să le mai amintim. Dar depinde și de noi toți pentru ca această demnitate pentru care pledez eu să se constituie ca un argument pentru calitatea și rolul pe care scriitorul îl ocupă în organizarea vieții acestei țări.

— Într-adevăr, nu se făcea anticamera la dumneavoastră. Dar cum vă descurcați atunci cînd năvăleau în birou 50 de oameni?

— În primul rînd, îi primeam pe toți în picioare, indiferent de vîrstă, tocmai pentru că întotdeauna am purtat respect scriitorilor. Cele mai multe probleme se puteau rezolva operativ. Cele care solicitau o atenție mai mare sau un timp obligatoriu de consultare și a altor factori își primeam și ele rezolvarea cuvenită în timp util. Nu cred că am lăsat vreo doleanță nerezolvată. Am pus tot sufletul și în așa fel încît scriitorii să simtă că instituția este într-adevăr a lor.

— La Congresul educației politice și al culturii socialiste, în Programul de măsuri pentru aplicarea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al

socialismului a alungat din gîndirea omului de la noi, din vocabularul său de fiecare zi, o sumă de atribute care sînt de neînchipuit că mai pot figura în organizarea social-politică din România. Exploatarea omului de către om, păstrarea omului în condiția sa joasă, subordonată unor raporturi de opri-mare, ura față de alte categorii de oameni din alte părți, spiritul războinic, toate acestea au dispărut și nici mîntea cea mai absurdă a vreunui exeget din afară al lumii noastre nu ar putea să ni le mai atribuie. Asta nu înseamnă că am cîștigat totul pentru a revela secretul formulei care vorbește despre omul nou.

— Ce rol credeți că îi revine literaturii în acest proces de formare a omului nou?

— Omul simte nevoia să găsească în literatură mai ales acele întrebări pe care și le pune el însuși. Literatura nu e obligată să dea răspunsuri la toate aceste întrebări. Dar îl poate ajuta pe om dezvoltîndu-i personalitatea, revelîndu-i fețele ascunse ale propriului său eu și nutrîndu-i speranța că valorile sale proprii sînt nenumerate.

— Nu vreți să vorbim puțin și despre dumneavoastră?

— Pînă acum despre ce credeți că am vorbit?

— De acord, sînt probleme care vă preocupă, dar aș dori totuși să dau puțin la o parte armura în care v-ați ascuns. Se pare însă că nu posed cheia potrivită pentru sufletul dumneavoastră...

— Am ajuns la o vîrstă la care mi-e teamă că se fac socotelile.

— Și ce rezultat vă iese?

— Mă gîndesc la ce am adunat pînă acum, la ceea ce se putea aduna și ceea ce cred eu că poate să rămînă. Judecata critică personală este mult mai severă decît amăgirea că totuși limita impusă de timp poate fi învinsă. Pentru orice scriitor există o clipă inefabilă, de la un teoretic miez al nopții, cînd se confruntă în același

Acesta este un interviu care a fost acordat cu mai multă vreme în urmă dar care de-abia acum vede lumina tiparului. Așa cum afirma cu optimism scriitorul în final, n-a fost încă timpul pierdut. Nici n-avea cum să fie cînd volume ca Straniul paradis, Doamna străină, Moartea lui Orfeu, Alexandria și Infernul îi acorda deja un statut de scriitor deosebit, ale cărui cărți erau așteptate cu interes de un public larg de cititori. De-atunci, din 1976 și pînă în luna noiembrie a acestui an cînd scriitorul s-a stîns, opera lui s-a mai îmbogățit cu încă trei romane care au stîrnit un puternic ecou în rîndurile iubitorilor scrisului său: Fascinația, Salvați sufletele noastre, E noapte și e frig, seniori. Desigur, despărțirea de un asemenea bun prieten al scriitorilor, de un asemenea priceput meșter al cuvîntului e grea. Dar dacă amintirea lui se va estompa cu timpul, cărțile sale vor mărturisi totdeauna despre un suflet zbcucumtat, despre o conștiință care vedea dincolo de aparențe și încerca să la o atitudine limpede în conformitate cu credința sa în om, în dreptul lui la fericire.

ALE UNUI AN ISTORIC

poate construi ignorînd trecutul!

▲ „Istoria este suma vieții noastre”

Mihail Eminescu

▲ „Națiunea este o ființă naturală și organică; tot ce se găsește într-nsa nu se desparte de dînsa, ci colaborează la viața ei”

Nicolae Iorga

▲ 23 August 1944: „Unul din evenimentele decisive ale celui de al doilea război mondial”

Hugh Seton Watson

te a răsturnării politice și militare? Cum s-a angajat armata română, în continuare, pe traiectoria victoriei împotriva armatelor iasciste? Care i-au fost pierderile și jertfele în condițiile acestui pas eroic? Cum a fost privită România la încheierea ostilităților? Cum a întîmpinat opinia publică mondială actul său revoluționar? Cum sărbătorește România, astăzi, gestul de atunci? Iată câteva întrebări la care răspunde lucrarea **ACTUL DE LA 23 AUGUST 1944 ÎN CONTEXT INTERNAȚIONAL**. O carte cuprinzătoare, o sinteză de studii și documente care demonstrează că revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă reprezintă un moment de concentrare, de manifestare culminantă a unui popor în istorie. Un moment revelator care proiectează o națiune, un popor, sub alte auspicii în concertul zbuciumat al celorlalte popoare. Un moment de mîndrie și de triumf al rațiunii și acțiunii revoluționare. Cartea demonstrează, desfășurînd cu o mare rigurozitate științifică și cu o mare probitate intelectuală, pe baza celor mai contrastante informații, a unor surse de arhivă dar și de presă, de oficiu diplomatic, pe baza unor mărturii emise de personalități politice, și militare din prima linie a evenimentelor, că actul de la 23 August a propulsat România în atenția lumii într-o perspectivă iluminată și de revelațiile cîmpurilor de luptă și a teatrelor de operațiuni, din perspectiva sacrificiilor și jertfelor sale îndurate, din perspectiva unui gest suprem care a „scurtat războiul” și a „condamnat fascismul la un declin inevitabil”. O carte care mustește aproape la fiecare rînd de întîmplări și evenimente mai puțin cunoscute și interpretate, de fapte ascunse multă vreme în umbra cercetărilor, de documente inedite care dau lecturii o stare de tensiune și de împlinire a curiozității științifice sau a curiozității de „opinie publică”, tuturor celor care o parcurg. Iată câteva din semnificațiile actului de la 23 August în context revoluționar, așa cum reies din lucrarea coordonată de cercetătorul Gheorghe Buzatu:

● Din punct de vedere strategic actul României a smuls „spatul” frontului german din Europa 150.000 kilometri pătrați de-a lungul și de-a latul cărora se aflau nenumărate obstacole care facilitau repierea fără mari pierderi a armatei fasciste și organizării unei apărări favorabile (în primul rînd lanțul Carpaților) ● Prin actul României, practic, au fost scoase din luptă 15 divizii de luptă germane aflate în Balcani ● Prin actul României s-a creat posibilitatea ca trupele armatei sovietice și ale României să înainteze spre centrul Europei printr-un spațiu apărut cu greutate de germani pînă în sudul Boemiei, pe valea Dunării ● Prin actul României, care reprezenta un segment extrem de important în strategia germană a frontului european, frontul sud-est european s-a dezagregat iar drumul spre Berlin a fost scurtat. ● Iată acum una din afirmațiile semnificative care se fac în lucrare pe baza informațiilor unor istorici importanți ai războiului mondial: „Datorită ireproșabilei pregătiri politico-militare, întoarcerea armelor, pe 367 kilometri din cei 654 ai frontului sovieto-german de sud-est, și declansarea în întregă țară a luptelor împotriva trupelor naziste a fost imediată și integrală, fără nici o defecțiune organizatorică sau de execuție, fapt apreciat ca fiind fără precedent în istoria militară universală”.

● Cu toate acestea, actul final la Conferința de pace de la Paris nu a recunoscut decît parțial meritele României. Cartea reproduce declarația lui Gh. Tătărescu, întors de la Paris: „Este în primul rînd injust Preambulul Tratatului care nu acordă României calitatea de cobeligerantă. România este o țară învinsă în războiul purtat împotriva Uniunii Sovietice și a Națiunilor Unite dar România este și o țară victorioasă în războiul împotriva Germaniei hitleriste, participînd activ, în ultima fază a acestui război, la victoria finală.”

Era necesar, evident, de un timp încoace, un scenariu exact, științific, al evenimentului de la 23 August, un calendar al acțiunilor și împlinirilor, al actelor politice și militare imediate și cu perspectivă, pentru uzul curiozității extreme dar și pentru o inițiere în timp și spațiu sau pentru o invitație la un studiu mai atent pe latura lungă a surselor documentare. Un astfel de dicționar privind revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, a ieșit de sub teascurile tipografiei, exact în anul celei de a patruzecia aniversări a evenimentului. Fapt lăudabil și instrument prețios pentru toți aceia, cunoscători sau mai puțin cunoscători, care vor să privească imediat într-un timp și spațiu eroic unde s-a concentrat întreaga noastră istorie milenară de eliberare și neatinere. Volumul, organizat ca o enciclopedie a actului eliberării, intitulat **AUGUST 1944. REPERE ISTORICE**, semnat de Florin Constantiniu și Mihail E. Ionescu, este, de fapt, un instrument de informare rapidă asupra diverselor fațete ale unui eveniment fundamental din istoria noastră, complex și extrem de vast ca informație, ca document, un mijloc de inițiere concisă, exactă, asupra desfășurărilor politice și militare, asupra partidelor și organizațiilor politice implicate sau neimplicate, dar contemporane și răspunzătoare de sensul pe care l-a luat istoria, asupra unităților militare angajate în teatrele de operațiuni, a organelor de presă care s-au făcut ecoul evenimentului etc. Toate acestea, evident cu titlu informativ, deoarece autorii își iau rezerva

plină de modestie prin care anunță că „investigația istorică este în plină desfășurare, arhivele, mai ales cele din străinătate, nu au livrat încă cercetării toate sursele documentare, astfel că pe măsura introducerii în circuitul științific de noi izvoare istorice, cunoștințele noastre vor fi sporite”.

Extrem de binevenită este cronologia care se desfășoară pe ore, pe minute, a celor 9 zile care au decis întoarcerea definitivă a armelor de către poporul român. O cronică expresivă, cinematografică a eliberării.

O istorie care face parte din biografia noastră

23 August 1944 în două volume de **DOCUMENTE** însumînd 900 de rapoarte, decrete, legi, ordine, circulare, dări de seamă, note, buletine informative, sinteze, rechizitorii, memorii, scrisori provenind de la organe ale administrației de stat, centrale și locale, judecătorești, militare dar și de la persoane cu autoritate și răspundere politică, oameni de știință și cultură, articole din ziare și comunicate ale agențiilor de presă sau ale posturilor de radio, documente și manifeste ale Partidului Comunist Român, precum și rapoarte, scrisori, memorii, instrucțiuni, directive, provenind de la diplomați germani, americani, elvețieni, francezi, italieni, englezi, portughezi, spanioli, unguri, turci și de la Vatican, de la ministri străini și alte persoane cu responsabilități guvernamentale, comandanți militari, șefi de misiuni etc. Aceasta e una din aparițiile editoriale de importanță fundamentală privind actul eliberării noastre de sub jugul fascist. Cele peste 1500 de pagini de documente în mare parte inedite constituie un corpus de informații prețioase privind problemele cele mai acute care frîmtau în acel timp Europa și, de fapt, lumea întreagă, avînd în epicentrul interesului situația României și a luptei sale pentru ieșirea din războiul fascist. Volumele de **DOCUMENTE** redactate sub coordonarea istoricilor Ion Ardeleanu, Vasile Arimia, Mircea Mușat constituie un fabulos instrument de lucru pentru toți aceia care studiază aceste probleme dar și o arhivă la îndemîna fiecărui cetățean care știe că istoria mai îndepărtată sau mai recentă face parte din propria sa biografie.

Reproducem din mulțimea de documente mai puțin amintite. Proclamația conducătorului României în momentul actului de la 23 August 1944, făcută la postul de radio: „Români, / În ceasul cel mai greu al istoriei noastre am socotit, în deplină înțelegere cu poporul meu, că nu este decît o singură cale pentru salvarea țării de la o catastrofă totală; ieșirea noastră din alianță cu puterile Axei și imediată încetare a războiului cu Națiunile Unite. / Români, / Un nou guvern, de uniune națională a fost însărcinat să aducă la îndeplinire voința hotărîră a țării de a încheia pacea cu Națiunile Unite. România a acceptat armistițiul oferit de Uniunea Sovietică, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii. Din acest moment încetează lupta și orice act de ostilitate împotriva armatei sovietice, precum și starea de război cu Marea Britanie și Statele Unite. Primiți pe soldații acestei armate cu încredere. Națiunile Unite ne-au garantat independența țării și neamul nostru în treburile noastre interne. Ele au recunoscut nedreptatea Dictatului de la Viena prin care Transilvania ne-a fost răpită. / Români, / Poporul nostru înțelege să fie singur stăpîn pe soarta sa. Oricine s-ar împotrivi hotărîrii noastre liber luate și care nu atînge drepturile nimănui este un dușman al neamului nostru. Ordon armatei și chem poporul să lupte prin orice mijloace și cu orice sacrificii împotriva lui. / Români, / Dictatura a luat sfîrșit și cu ea încetează toate aspirările. Noul guvern înseamnă începutul unei ere noi în care drepturile și libertățile tuturor cetățenilor țării sînt garantate și vor fi respectate. Alături de armatele aliate, și cu ajutorul lor, mobilizînd toate forțele națiunii vom trece hotarele impuse prin actul nedrept de la Viena pentru a elibera pămîntul Transilvaniei noastre de sub dominația străină. / Români, / De curajul cu care ne vom bate cu armele în mînă, de independența împotriva oricărui atentat la dreptul nostru de a ne hotărî singuri soarta, deinde viitorul țării noastre. Cu deplină încredere în viitorul neamului românesc să păm hotărîți pe drumul înfăptuirii României de mîine, a unei Românii libere, puternice și fericite”.

PUTEREA CUVÎNTULUI este titlul unei cărți ce analizează rolul acțiunii cuvîntului care poate înfrunta mari legiuni ale armatelor invadatoare, care poate cutremura un imperiu în ascensiune agresivă. Cuvîntul din umbră, cuvîntul care cheamă la luptă, cuvîntul care ține trează conștiința, cuvîntul rostit în clandestinitate și care poate fi pedepsit cu moartea. **PUTEREA CUVÎNTULUI**, cartea lui Mihail E. Ionescu, este o trecere în revistă a argumentelor inteligenței în luptă cu forța brută, oarbă a agresorului. Este chiar dovada că, pînă la urmă, cuvîntul care reprezintă adevărul triumfă mai presus de toate argumentele înarmate care ascund minciuna și crima.

„Salvind astfel de la nimicire atîtea vieți și bunuri”

200 DE ZILE MAI DEVREME, carte apărută sub redacția doctorilor în științe istorice Ilie Ceaușescu, Florin Constantiniu, Mihail E. Ionescu, este un argument scris cu nerv, căldură și forță de convingere, cu o documentare impresionantă, și cu un comentariu laborios, exact, înscris într-un context internațional perfect cunoscut, perfect investigat, pentru a descifra lumea întregi mecanismele care au generat actul de la 23 August și rezonanța sa în ansamblul bătăliilor din marea conflagrație. Se pun în valoare, dintr-un unghi de vedere eliberat de orice complexe istorice, de timidități pline de reticente fapte și documente care atestă importanța evenimentelor de la 23 August pentru întreaga umanitate cutremurată de lunga noapte fascistă. Cartea lui Ilie Ceaușescu, Florin Constantiniu și Mihail E. Ionescu este un argument pentru un tribunal al istoriei. Un răspuns dat tuturor celor care nu ne cunosc și care nu ne aprofundează istoria și care ne comentează eronat, care se lasă pradă sechelelor unui anumit mod superficial, epidermic de a face istorie, celor care ne ignoră din diverse cauze externe, sau întîme, celor care ne dușmănesc poate și refuză adevărul istoric, celor care preiau unele șabloane, gata etichetate din goana evenimentelor și care nu se obosesc să descifreze sensul istoriei. Dar cartea mai e adresată și celor care sînt interesați din ce în ce mai mult și într-un număr impresionant să cunoască istoria noastră.

Reproducem în aceste pagini de revistă un fragment din prologul la desfășurarea argumentelor, siguri că cititorii își vor putea reprezenta mai bine intențiile autorilor:

„În numeroase lucrări publicate peste hotare, mari sinteze ale istoriei celui de al doilea război mondial, cronologii etc. se constată, nu numai ignorarea valorii strategico-politice a acțiunii României din august 1944, dar necunoașterea evenimentelor înseși petrecute în spațiul carpațo-danubian, se vorbește astfel despre „capitularea” României iar aportul ei la înfrîngerea Germaniei hitleriste, alit prin actul de la 23 August cît și apoi prin participarea armatei române la războiul antihitlerist în cadrul operațiilor militare din Ungaria, Cehoslovacia și Austria este subestimată sau trecută cu totul sub tăcere.

Rădăcinile acestei ignorări — involuntare sau deliberate — urcă pînă în august 1944. În zilele cînd se desfășura insurecția română, știrile despre succesele armatei roșii și despre eliberarea Parisului ocupau cea mai mare parte din primele pagini ale cotidianelor publicate în țările aliate sau neutre. Fierște, vestea despre răsturnarea regimului antonescian și întoarcerea armelor împotriva Germaniei naziste a apărut și ea pe prima pagină a amintitelor ziare, dar spațiul acordat a fost mai restrîns iar informațiile tipărite nu au înfățișat de cele mai multe ori decît sumar sau incomplet — uneori chiar inexact — amploarea consecințelor noi atitudini a României. Printr-una din acele obiceiuri mentale adine înrădăcinate în conștiința colectivă a străinătății în general, a occidentului în special, Parisul atrăgea mai mult luarea aminte decît Bucureștiul. Și totuși — așa cum vom avea ocazia să arătăm în cuprinsul acestei lucrări, evenimentele din România erau incomparabil mai importante pentru grăbirea încheierii războiului, decît cele din Franța. Au existat, desigur, observatori și comentatori perspicaci care au sesizat, din primul moment, însemnătatea și amplitudinea impactului pe care actul de la 23 August 1944 avea să-l aibă în desfășurarea celui de al doilea război mondial, dar opiniile lor — evocate în paginile acestei cărți — nu au avut rezonanța cuvenită, cînd, repetăm, ochii tuturor erau ațintii spre orasul lumină și spre acțiunile protagonistilor coaliției antihitleriste. Neacordarea statutului de cobeligerantă României — injustiție profundă și gravă față de efortul și aportul militar al țării noastre la zdrobirea celui de al treilea Reich — a contribuit la estomparea aprecierilor corecte făcute sub impresia imediată a acțiunii curajoase a României. S-a ajuns astfel la o adevărată imagine șablon, un fel de clișeu istoriografic, în care 23 August 1944 apare drept actul unui satelit minor al Germaniei naziste, care, confruntat cu catastrofa militară, a izbutit în ultimul moment să se salveze din corăbia în curs de naufragiere, pe ceea a învingătorilor. Se recunoaște în această perspectivă, cel mult abilitatea politică, dar se ignoră ori se contestă valoarea contribuției militare românești la victoria asupra Germaniei hitleriste.

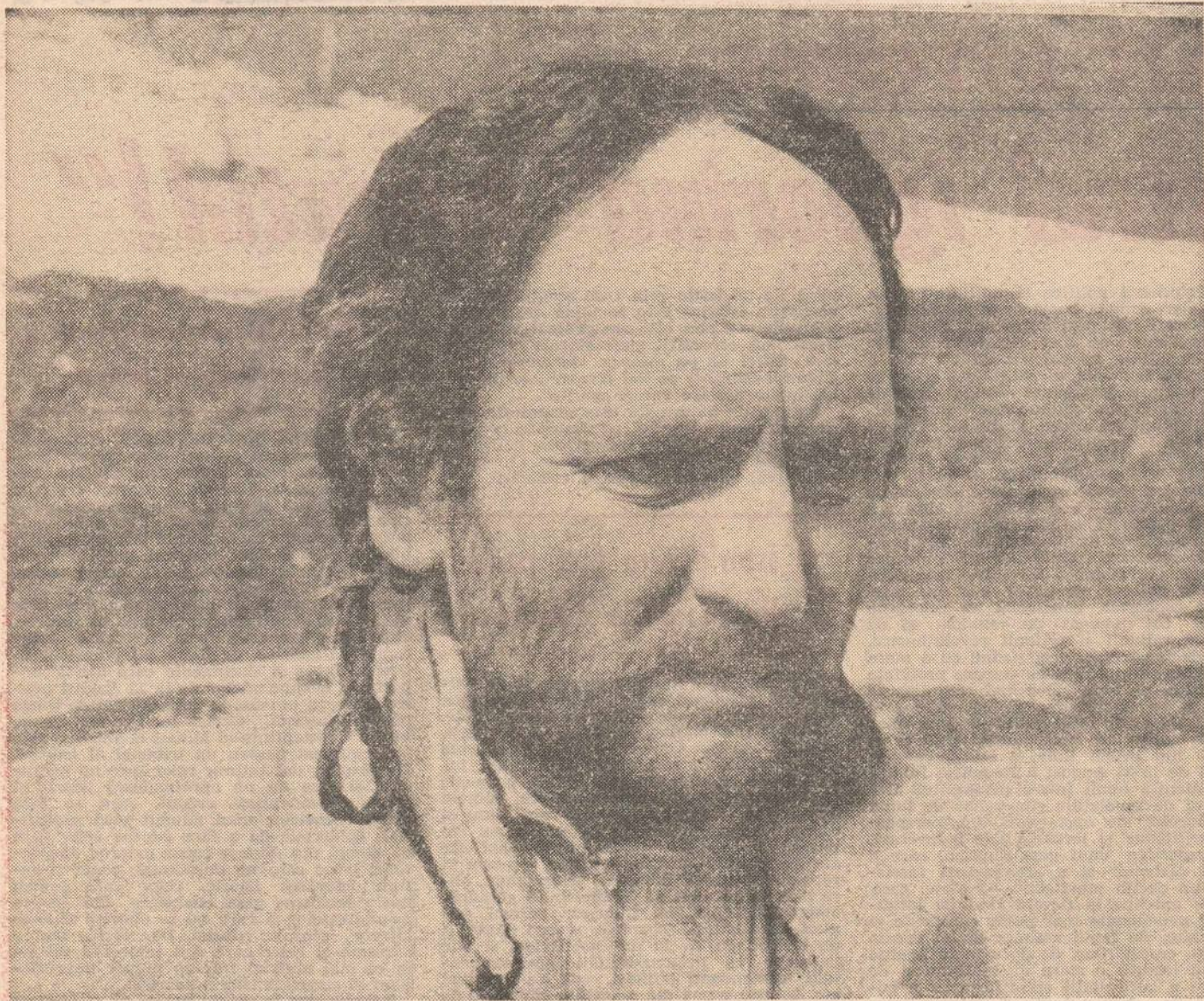
Cartea de față își propune să ofere o imagine veridică asupra consecințelor strategice și politice ale actului de la 23 August 1944 și să încerce chiar o determinare a timpului cu care acțiunea României a scurtat războiul, punînd capăt mai devreme masacrelor și devastărilor de pe continentul european și salvînd astfel de la nimicire atîtea vieți și bunuri”.

Pașini realizate de **ADRIAN DOHOTARU**

Un fapt „fără precedent” în istoria militară universală”

Cum a reacționat opinia publică mondială aflarea actului istoric de la 23 August 44? Cum au reacționat comandanții militari dintr-o tabără și din cealaltă? Cum a acționat presa în împrejurarea anunțării ultimei întoarceri de arme? Cum s-a interpretat din punct de vedere istoric actul sprinderii de forțele întinericului? Cum acționat armata română în cea dintîi noap-

Horea — erou de epopee

Filmul ca istorie

Noi, românii, am avut parte de o zodie extrem de vitregă, în care durerea, suferința, umilintele, nedreptatea, subjugarea socială și națională, fringerea hotarelor au fost regine tiranice crunte, singeroase, mai crunte și mai singeroase decât Furiile mitologiei antice. Am avut parte deci de suficientă dramă conflictuală și tragedie zguduitoare care nu așteaptă decât condeiul iscusit, penelul meșter și dalta vibrantă ca să îmbrace straiul mirific al artei și să incinte sau să zguduie conștiințele.

Aceste gânduri mi-au umblat prin mințe cit am vizionat recentul film **Horea**, conceput de valorosul confrate Titus Popovici și transfigurat pe ecran de regizorul Mircea Mureșan și de neprețutitul Ovidiu Iuliu Moldovan. De mult n-am mai întâlnit o transpunere pentru ecran a unui moment istoric și a unei personalități istorice ca în acest film. Și chiar dacă în scenele de masă, în cele de tumult, este uneori deficitar, filmul rămâne nu numai veridic ci și adevărat istoric, pornind de la peisajul în care se desfășoară răscoala din 1784, până la costumație, la machiajul personajelor principale și la toate accesoriile de regie. Sint istoricește, documentar atestate, toate momentele: și suferințele țărănilor moți, și vizitele lui Horea la Iosif al doilea, și caracterul lui Crișan — soldatul răscoalei, și comportamentul preoților atașați de norod precum și episcopul în slujba necinstită a cezarului. Și mai ales foarte adevărată este înțelegerea lui Horea, convingerea lui de a lăsa pe firtați să hotărască dacă asupritorii doborâți merită a fi osindiți și ce fel de osindă să primească. „Crăisorul”, „capitanul cel mare”, nu este numai un animator al răscoalei, ci și un înțelept cu o mare putere de înțelegere a lucrurilor, a oamenilor, a evenimentelor. Mai mult decât atât: realizatorii filmului au ținut seama de viziunea științifică nouă la care istoricii emeriți ca David Prodan și Ștefan Pascu au ajuns după cercetarea adâncă și multiplă a documentelor. Și anume că fenomenul românesc din 1784, nu-i un simplu tumult răzbuțos ci-i o bătălie între jobagi și nemeși, o adevărată revoluție țărănească, într-o epocă în care nu exista încă la noi o burghezie puternică, în stare a înfrunta nobilimea. Da, o revoluție careia nu i-a lipsit nici programul social, politic și național. Ba, am putea spune că țărăniile lui Horea, Cloșca și Crișan au vorbit, cu lancea, despre drepturile lor și chiar ale întregului popor român subjugat, asuprit, supus unui sistematic sistem de denaționalizare. Bătălia, jertfele și cumplitul lor martiraj au îndemnat pe cărturarii iluminați din Transilvania să alcătuiască cea splendidă pledoarie pentru drepturile poporu-

lui român, numită **Supplex Libellus Valachorum**, document științific de mare valoare întru apărarea națiunii române, atît în propria-i casă, invadată de stăpîni tiranici, cit și în afară. Așa cum reiese și din film, de la 1600, de la Mihai Viteazul și unirea lui, Europa nu mai vorbește cu atîta interes despre valahi, oropsiți valahi din Carpați, ca în cele șase-sapte săptămîni ale răscoalei populare conduse de Horea. Iar ecurile ei s-au difuzat stăruitor, ani de zile, această faptă eroică a unor țărani înscriindu-se ca preluđuul cel mai de seamă al mării revoluții burgheze din Franța. Și acum, derulind mnemonic filmul, pot afirma că este un adevărat poem închinat lui Horea și se inscrie, cu cinste, în epopeea cinematografică națională. Din el se pot cunoaște și politica și moravurile curții habsburgice din vremea lui Iosif al doilea și concepțiile acestui „despot luminat”, care admira filozofia iluministă, dar o... aplica în țară cu vîrsarea singelui de iobag, la fel cu Frederic al doilea al Prusiei sau cu Ecaterina a doua a Rusiei, care tocmai atunci trecuseră la sfîșierea Poloniei. Fiind o reconstituire foarte aproape de exactitate a evenimentului, filmul **Horea** este o reală și înalțătoare lecție de istorie. Toate numele sînt atestate istoricește. Toate faptele sînt tîlmăcite pe peliculă după documente istorice. În multe secvențe ai impresia că ți se desfășoară în fața un album de gravuri din epocă.

După părerea mea, Titus Popovici, Mircea Mureșan și Ovidiu Iuliu Moldovan au izbutit să realizeze nu numai unul dintre cele mai bune filme inspirate din istoria națională, nu numai o convingătoare operă de artă ci și o admirabilă lecție de istorie. Și prin aceasta, o lecție de dragoste de țară și iubire profundă pentru acest bun și vrednic popor al nostru. Generații întregi vor putea afla, cu ajutorul imaginii, cum arătau Horea și firtații lui, Iosif al doilea și nemeșii, așa după cum vor putea înțelege mai bine suferințele românilor și cumplitele pedepse aplicate celor care s-au ridicat pentru sfînta lor dreptate și demnitate națională, furate de nemeșimea abuzivă și tiranică și de multe ori asasină.

În acest film emoția artistică trezește afectivitatea și ajută înțelegerea istoriei și întipărirea ei în memorie, adînc pînă la neuitare. Am scris aceste rînduri ca vechi dascăl de istorie, ca truditör în domeniul romanului istoric și ca român.

DUMITRU ALMAȘ

Filmul ca literatură

Un film despre Horea, pentru noi, horeni (ca să ne denumim prin descîndere) este nu numai istorie ci și emoție. Căci vatra ancestrală își are fibrele ei emo-

chiar excelente — în orice caz nici unul ratat. Fie că e vorba de filme ecranizate de regizori preferențiali, fie de regizori aleși fără opțiunea scenaristului. Or, este aceasta dovada limpede că un bun scenariu de film este punctul de plecare, terenul de zbor al operei cinematografice. Un scenariu nu este numai o bună literatură ci și coordonate regizorale, indicii, repere, adică ceea ce făcea Camil Petrescu în piesele sale: un text cu deschidere spre rampă. Desigur, pentru un asemenea palmares se cere, pe lîngă talent, și cultură cinematografică, un bun scenarist fiind totodată un regizor posibil.

Sînt fericit că pot scrie aceste cîteva glosse pe marginea unui film mare, cum este **Horea**, care face cinste școlii noastre de cinematografie, talentelor sale numeroase și solide, condițiilor sale de creație. Cu premiera între două evenimente de seamă: a 40-a aniversare a Eliberării și Congresul al XIII-lea al partidului, în rotunjirea a două secole de la răscoala condusă de triumviratul moțesc, Horea, Cloșca și Crișan, filmul dovedește felul adevărat și frumos în care recitim, de două decenii încoace, istoria neamului.

Film despre moți, Horea mă face să înțeleg de ce eroul prozei lui Titus Popovici se cheamă Mitru Moț — nume de legătură antică cu vatra ancestrală. Și de ce noi, transilvănenii, privim timpul și spațiul românesc printre spittele de lumină și aur ale roții lui Horea.

AL. ANDRIȘOIU

Filmul ca film

„...Ani de zile m-a urmărit HOREA, taină și mit, căci despre viața lui și gesturile ei zilnice nu se știe aproape nimic și totuși, după două sute de ani, el e mai viu în sufletul acestui neam decît atîția alții, cu biografi, exegeți și apologeti, și așa va rămîne cit timp nedreptatea, neomenia și batjocura omului de către om vor mai sălășlui în lume...” — spune foarte frumos și din suflet scriitorul **Titus Popovici**, scenarist al filmului **HOREA**, în programul de sală al spectacolului. Dragostea autorului față de eroul său — față de cei trei eroi ai săi de altfel, dar mai ales față de Horea, cel mai complex și poate cel mai tragic dintre ei — se simte în permanentă, chiar dacă din punct de vedere faptic și mai ales din motive obiective scriitura cinematografică nu aduce prea multe date noi despre personalitățile distincte ale martirilor.

Regizorul **Mircea Mureșan** a întreprins, cu acest film, o încercare pe cit de ambițioasă, pe atît de grea: din respect și admirație pentru acest artist, trebuie să mărturisim din capul locului că încercarea asta nu i-a reușit întru totul, filmul avînd anumite neclarități și scăderi de ritm în prima parte, crescînd calitativ în cea de a doua și devenind substanțial abia către final (simbioza perfectă existentă între scenariu și regie în **ION** — realizat în același cuplu, film realmente superb! — de data asta nu s-a mai produs...). Cu riscul de a fi acuzată de exigență exagerată — amintind însă că este vorba de unul dintre cele mai scumpe, mai fierbinți subiecte ale istoriei noastre naționale — nu ne putem ascunde nedumerirea în fața folosirii unor „flash-back”-uri (această manieră, acest veritabil bles-tem rămas încă din timpul repede decedatului „nou val” francez și de care se pare că nu ne putem debarasa cu nici un chip!), sau în fața unor erori de distribuție flagrante (precum **Mircea Diaconu**, actor asupra calităților căruia nu trebuie să insistăm — dar cu totul greșit distribuit în rolul Kedy). Și asta cu atît mai mult cu cit, cel puțin din acest ultim punct de vedere, **Mircea Mureșan** și-a ales o distribuție, în cea mai mare parte a ei, de-a dreptul copleșitoare!

Dincolo de cele de mai sus însă, filmul **HOREA** — primul film închinat mării răscoale țărănești din Transilvania — impune; și de altfel acesta este și lucrul principal. Impune în primul rînd prin prezența lui Horea (tulburător, de-a dreptul fascinant în interpretarea acestui **Ovidiu Iuliu Moldovan**, actor care își poartă cu sine permanent desăvîrșirea, de la un rol la altul). Impune apoi prin imaginea întunecată și sobră, nuanțată între brun și vinău — precum timpurile în care se petrece acțiunea — realizată de operatorul **Vivi Drăgan-Vasile**. Prin rolul de compoziție creat de **Radu Beligan** (Iancovich), prin **Serban Ionescu** (Cloșca) sau **Dan Săndulescu** (Crișan). În genere, ultimul act al răscoalei lui Horea — căci la acest ultim act se referă filmul nostru — este reconstituit cu grijă, cu pasiune pentru respectarea adevărului istoric. Și dacă mecanismul diplomatic la care asistăm — cel impus de suferință și panică — pe de o parte, de mirșavie și calcul — pe de alta, ne scapă uneori, interogatoriile și cumplita execuție din final sînt copleșitoare.

Nu putem încheia fără a pomeni dialogurile din acest film, multe dintre ele memorabile. Sau scene în care o mișcare, un gest, sînt mai evidente în caracterizarea unui om decît sute de cuvinte. Iată o scenă: ajuns în pantă, Horea coboară din căruța ce îl purta către supliciul și împinge din spate, spre a-i ajuta calului, să nu se chinuiască...! Și iată un fragment de dialog: „Numele meu (al lui Horea — n.n.) să-l pomeniți cit mai rar...” „De ce?!” „...Ca să nu se învechească!”

HORIA PĂTRAȘCU

atelier literar

de G. Dumitrescu

G. Lucinescu: Încă nu sînt noutăți decisive. Continuăm, dar fără grabă și tinind seama că „a continua” implică și alte preocupări și străduințe adiacente, pe lângă simpla minuire a condeiului. Din cînd în cînd, trimiteti-ne cele mai bune rezultate.

Radu David: E adevărat, răspundem tuturor corespondențelor pe care le primim. Cu două excepții: cele care nu poartă o semnătură (descifrabilă) și cele în care tonul folosit se abate de la regulile politeții, bunei-cuviințe, respectului reciproc. (Nu mai vorbim de cele care, din diferite motive — lipsa mențiunii Pentru „Atelier literar” poate fi unul dintre ele — se rătăcesc pe drum și nu mai ajung pînă la noi.) Dacă n-ați primit răspuns (în această rubrică, și nu acasă!) la repetatele scrisori, e semn că vă aflați într-una din aceste categorii de excepție. Care a nume, numai dv. puteți ști!...

O. Kadar: Din nou, o scrisoare grăbită, care n-a avut timp să așeze, să cearnă, să asume (ceea ce e necesar sau util, firește) din impresiile și reverberațiile unui șoc. Un șoc îndreptat (cu cele mai bune intenții) împotriva a ceea ce, mai ales în ultimul plic, „de vacanță”, părea a fi o inerție comodă, suficientă, surizătoare, pe cale de a se înrădăcina pernicios, un șoc menit să vă aducă mai aproape de dv. înșivă, cea adevărată, mai înestrată, mai profundă și mai aplicată decît o arăta plicul menționat (dovadă chiar acest „Optimism” alăturat!). Sperăm, deci, să treceți peste bosumflările ultimative, ușor copilă-

rești, și să luați demersul nostru „pedagogic” (oricît de „abraziv” și neindemnic) drept ceea ce este: o mină de ajutor colegială.

N. Șomlea: E un început foarte promițător, un condei care dă, încă de pe acum, evidente, uneori surprinzătoare semne de siguranță și maturitate („Modă”, „14 octombrie”, „Înrobire”). Sînt de așteptat, fără doar și poate, lucruri din ce în ce mai bune, pe măsură ce experiența (de viață și de lucrul literar, de gândire și de meșteșug) va spori. Le așteptăm cu mult interes.

I. Doroftei: Pagini tulburi, nedefinite, în plină ebuliție, în căutarea unui „tipar” și a unei expresii. Încă nu se pot trage concluzii asupra șanselor și perspectivelor. Continuarea experiențelor e necesară (dar și a studiului și lecturilor auxiliare). Țineți-ne la curent. În ce privește escul, adresați-vă unui om „de meserie” (dacă socotiți că vă puteți aventura chiar de-acum — cu ce experiență și pregătire?... — în „complexitatea”, cum spuneți, a lui Spencer, Darwin, Marx... — nici mai mult, nici mai puțin!...)

G.B. Plopu: N-ați făcut progrese (dimpotrivă!), încă vă exprimați greoi, poticnit, rudimentar, iar încurajările primite (greșit înțelese) v-au dat un imboldul de a depăși condiția modestă a scrisului dv. și, în general, a nivelului de pregătire intelectuală, ci apetituri sportive (exagerat) de glorie și ascensiune ușoară...

Florin T.: Noile texte par să fie sub valoarea celor mai bune dinainte. În ce privește semnătura, nu e vorba de lungimea,

ci de practicabilitatea și accesibilitatea ei (ne gândim, cum vedeți, în conținutul dv.), la un viitor plauzibil... Oricum, cel puțin în această privință, decizia finală vă revine întru totul.

L.C. Olt: Mai palide, mai puțin consistente, în general. Ceva, în „De toamnă”, „Oraș în ploaie”, „Secvențe”.

M. Sârbu: Prea multe, prea mare avalanșă de plăcuri! („Flacăra” nu apare decît o dată pe săptămînă!...) Mai bine, în „Această cetate”, „Ars poetică”, „Uimire”, „Schită de poem”, „Distih naiv”, „Condiția debutantului”.

E. Bertzi: Mai puțin inspirate și mai puțin atent lucrate, cu insuficiență concentrare și scrupulozitate. Ceva, în „Întoarcere” și, oarecum, în „Toamnă”.

Em. Bălțianu: Multe compuneri de inerție și rutină, printre care și câteva oarecum mai „proaspete”: „Probleme”, „Griul”, „Autumnală”.

D. Negru: Două pagini minuoșe lucrate, amindouă cu unele aplecări spre cronica rimată anecdotică (mai ales în finalul, neinspirat, al „Creionului”, care deturneză cumva, coboară și banalizează semnificațiile poemului).

I. Koska: E ciudat cum ați pierdut făcătura (esențială) de a spune simplu, firesc, ceea ce simțiți și gândiți. (Probabil, în căutarea „efectelor tari”, a formulelor cît mai sucite și mai sofisticate, a „găselnițelor” unice etc.). Ceva în „Ipoteză”.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

MIERCURI CA DUMINICA

Pe marginea cuțitului ei au descris formele perfecte ale poeziei. Și tu ai scris. Cu tot restul rămas pe Golgota de hirtie. Printre stîncile de celuloză au prins

a curge: singe, muzică, pahare, prieteni,

decepții, eroitori, alcool, ziare, foarfece, fructe pînă a treia zi cînd (ți-ai adus aminte: „nu e duminică” dar ai votat cu același cui în podul

palmei „cît de lungă trebuie să fie lama poeziei pentru a străbate foaia”.

SORIN MATEI

ECHILIBRU

Se iscase un frig în vise și mă oprisem într-un gînd cu porumbel să caut doi ochi de care să-i sprijin pe ai mei m-am jucat apoi puțin cu moartea durerii pe marginea verii pînă m-au luat de urechi niște limbute șoapte: ca să existe stele trebuie și noapte.

EMIL ACHELĂRIȚEI

DESTULE TRENURI

Destule trenuri doamnă am pierdut Cum zilele se pierd de săptămînă A fost o vreme chiar cînd n-am știut Unde mi-erău bagajele de mină Înghesuit la cozi prin gări de fum Îmi dădea foamea uneori în sețe Și cînd să îmi găseșc și eu un drum Vai pentru mine nu erau bilete Din cînd în cînd călătoream pe scări În trenuri lungi spre răsăritul lunii Dar mă trezeam cuprins de remuscări Și-mpins fără să vreau în gura lumii Aveam cu mine geamantane mari Umplute ochi cu amintiri diverse Dar sufletul albit de scene tari Îmi răminea plîngînd lîngă traverse Dar niciodată nu am învățat Să mă închin la putrede icoane — Destule trenuri doamnă am pierdut Eu biet luceafăr prins între tampoane...

VIOREL MUNTEANU

TRECEREA TINEREȚII

Moto: „Aripă neagră, aripă castanie, zboară ușoară; Douăzeci de ani și adio, primăvară.”

T.S. Eliot

Pană căzută pe pămînt ca o negare a zborului, pasărea care te-a pierdut duce cu sine cu un țipăt mai mult — și țipătul acela se face laț.

DIANA BARBU

GÎNDURI DESPRE POEZIE

Poezia este inteligentă fiecărei limbi.

A fi poet înseamnă să arăți acestei fete oarbe cum stelele îi strălucesc în păr.

Poezii mari întoideaua își păstrează poezia în inima țării.

Poezia are un miros unic. Numai stelele mai au acest miros.

Poezia învață de la țără cum să crească nu de unde bate vîntul.

Deocamdată nici o poezie n-a reușit să boțeze vreo localitate

Poezia are un tată pe care noi îl numim adevăr.

Și poezia trece prin destule noroai dar ghetele îi rămîn curate.

Poezia nu-și amintește decît viitorul.

Poezia care gîndește mai mult ca poetul se numește capodoperă.

Poezia cunoaște toate gingăniile din pădure, a copilărit cu ele.

Poezia se urcă în arbori numai ca să le aprindă florile.

Poezia are un singur anotîmp „libertatea”.

V. PETRESCU MĂRGEAN

Condiția artei tinere

(Urmări din pag. 9

Raluca Ianegic

graf; dar aceasta nu este o lege a firii ci numai o excepție a ei, neplanificabilă ca orice excepție.

Fără îndoială, poți învăța „să fabrici artă”, căci posibilitatea de a face artă este azi la îndemina tuturor și este foarte bine în acea ordine a lucrurilor în care meșteșugul te obligă să gîndești, confecționînd după formule. Vire însă momentul cînd, meșteșugul și formula lui își coboară brațele a neputință, cînd ecuația lor scapă transcrierii matematice: atunci abia ar fi începutul artei.

Nu poți exista ca artist de parte de vîlvătaia societății. Într-un fel trebuie să te arunci în foc în fiecare zi și apoi să fii capabil oricînd să mergi pe ape povestind cum este. Dar înainte de a încerca să-i privești cu justete metaforică pe semeni ar trebui să deții o funcționară posibilitate de observare interioară.

În permanenta relație eu-individ-societate, artistul nu este doar un interpret al adevărurilor existente, un peisagist al socialului ci și un căutător definind toate șansele descoperirilor.

Există o foarte răspîndită părere conform căreia artistul trebuie să creze lăsînd celor din jur puterea de decizie valorică asupra fapturilor sale. Personal cred numai în artistul dublat de un critic interior necruțător.

Dar mai ales nu poți crea, pînă cînd, cu propriile-ți forte de înțelegere nu ai pătruns ceea ce omenirea a zămislit spiritual de a lungul demersului ei istorice. Dimensiunile cunoașterii sînt definitorii pentru dimensiunile valorice ale unei creații actuale. Numai astfel arta națională se înscrie natural în marele corp al artei universale, luminîndu-se de sensul adînc al servirii de țară.

Care ar mai fi componentele condiției tinărului artist de azi? — munca, modestia... dar despre acestea s-au spus multe lucruri frumoase — nu are rost să mă repet, repetîndu-le. Rămîne doar să fie aplicate de toți, întotdeauna.

Devenirea mea artistică, de coregrafă și dansatoare, s-a

petrecut într-un deceniu cu mutații miraculoase. Arta mondială s-a constituit în acești ultimi zece ani din multiple și adesea neașteptate erupții artistice, din străluciri stranii prin singularitatea lor și din foarte multe — epigonisme, din frenetice căutări și concretețe, pendulînd între efemer și peren.

În procesul devenirii de sine, artistul descoperă de fapt că a fost proiectat pentru o epocă sfidătoare prin vehemența transformărilor. Într-un atare context, rațiunea ființării lui este convergența adevărului interior cu cel colectiv iar condiția existenței sale este sine qua non una revoluționară.

Mircea Nedelciu

timp să arate ce poate: cum va fi lumea reală în care viitoarele lui opere vor apărea?

Ce probleme își va pune cititorul de peste 15—20 de ani, în ce fel va citi el, cu ce se va minđri și care vor fi miștirile lui, care va fi relația lui cu timpul, cu obiectele, cu monumentele, cu natura din acea vreme? Ce alte probleme, grave astăzi, vor fi atunci depășite și-l vor face ridicol pe artistul care le-a ridicat la rangul de obsesii? În ce fel de mijloace de transport va mai citi navigatorul milenului trei, cum își va procura el cărțile, care vor fi modele și tradițiile aceluși timp? Am citit undeva, într-o lucrare de sociologie a literaturii, că publicul care impune un scriitor este situat, ca vîrstă, cu circa 15—17 ani în urma acestuia. Pentru un artist tinăr de astăzi (care are, să zicem, în jur de 30 de ani) acest public deja există și este în plină formare, el alcătuiește, dacă nu mă înșel, cea mai numeroasă generație de români. Care vor fi preferințele acestui public? Este evident că de modul lui de viață, de gradul lui de instrucție, de sentimentul lui național vor depinde și detaliile și configurația de ansamblu a operelor de maturitate ale artistului tinăr de azi. Întrebarea „pentru cine scriem?” se pune, așadar, pentru artistul tinăr, mai ales la timpul viitor. Iar viitorul, prilej de satisfacție, estetică pen-

tru orice autor de proiecte, este pentru artistul autentic și un firesc apel la luciditate. Cultura română de miine depinde de ea. A fi lucid azi înseamnă trîncia operaelor de miine. Trîncia culturii viitorului poate fi asigurată de o atență citire a prezentului, de o angajare totală în prezent. Acest prezent care poate și vrea să determine viitorul.

Sava Stoianov

ales adîncești, cu o înțelegere mereu sporită, superioară, acele adevăruri cu care ai pornit la drum. Firește, prins de vîlmășagul treburilor zilnice, ale existenței, nu este deloc ușor să menții curată și intactă lumina începutului de drum, dar talentul, atunci cînd el există cu adevărat, și eu cred că neapărat de la talent trebuie să pornim cînd vorbim despre o eventuală evoluție a artistului tinăr, învinge orice obstacole, de orice natură ar fi ele. Cred că, față de alte arte, pentru un sculptor problemele sînt ceva mai aparte. Pornind de la aceste date strict tehnice, strict materiale, un tinăr sculptor, abia ieșit de pe bîncile institutului, poate participa, alături de colegii mai în vîrstă, la diversele tabere naționale de sculptură, manifestări care-i oferă prilejul unor confruntări dar și prilejul de-a se exprima pe sine. Am participat, în ceea ce mă privește, la numeroase tabere naționale, la Măgura, la Căsoaia, la Hobița, sau mai recent, la Timișoara, și pot spune că ele au contat foarte mult în devenirea mea. Am trăit în fiecare tabără, clipele de dialog, de dezbateri. Fiecare sculptor vorbea despre piatra ce-i fusese repartizată, despre ce s-ar putea face din ea. Noi vorbeam, iar pietrele tăceau și ne așteptau. Și, după câteva zile de vorbărie, de minunată vorbărie, ne năpusteam, pur și simplu, asupra pietrelor. Începea un alt dialog, cel dintre noi și piatră, un dialog însingurat, incrincentat. Aceasta era adevărata clipă a creației, clipa pentru care ne pregătisem îndelung, pe care o trăiam cu toată ființa noastră. La capătul unei munci aproape sălbatice, noi, sculptorii, ne retragem și,

dacă au fost lucrate cu talent, cu viață, cu adevăr, încep să vorbească pietrele. Ideal ar fi, desigur, ca pietrele să nu vorbească, ci să cînte. Uneori se mai întîmplă și acest fantastic eveniment și el este, fără doar și poate, minunat, pentru că este vorba, într-un astfel de caz, de lucrarea aceluși ceva atît de greu de definit, este vorba de lucrarea însăși a talentului. A evolua, a confirma, a te exprima pe tine însuși, exprimînd întotodată lumea din care faci parte, timpul căruia îi aparții trup și suflet, înseamnă a face pietrele să cînte. Profit însă de întrebarea pe care mi-ați pus-o și, asumîndu-mi dreptul de-a vorbi în numele unei întregi generații de sculptori tineri foarte doțati, apreciați nu numai în țară, ci și în străinătate, unde au cucerit numeroase premii internaționale, unde au făcut dovada concretă și reală că se trag dintr-o excepțională școală de sculptură, sculptura românească, voi mai spune că, deocamdată, taberele naționale de sculptură au fost bune, că ele au format și călit un mare număr de sculptori ale căror lucrări, a cam sosit momentul, acesta este adevărul, să intre și în peisajul orașelor noastre cărora, mai ales în noile cartiere, le lipsesc lucrările de artă, sculpturile. Adevărata șansă de afirmare a unui tinăr sculptor este întîlnirea sa cu marele public, integrarea sa în spațiul diurn al cetății unde piatra ar putea să cînte, să preamărească omul zilelor noastre.

Cornel Diaconu

tantă realitate, acum, cînd sîntem în plenitudinea forțelor creatoare, să facem aceste filme acum și nu peste ani, din amintiri voalate de trecerea timpului. Există, mai ales în rîndurile tineretului, o mare dragoste pentru filmul românesc, chiar în ciuda unei adevărate campanii de spectacole cu videocasete, însoțite de o reclamă ce eclipsează publicitatea filmului românesc (pe care și televiziunea o refuză de cîțiva ani), și aceasta sub egida unor instituții de cultură a căror principală sarcină ar fi să producă, cu forțe proprii, valori artistice. An de an, la întîlniri și debateri, tinerii spectatori își exprimă dorința să se regăsească pe ecran în filme convingătoare-

re, emoționante. Fără îndoială, creatorii din cinematografie sînt mobilizați de aceleași nobile intenții. Și, totuși, de multe ori rezultatele nu sînt pe măsura așteptărilor. Desigur, cel mai ușor e de stabilit că vina nereușitelor o poartă realizatorii, în special scenaristul și regizorul. Oare, acest drum spre sufletul spectatorului, pe care toți sîntem hotărîți să-l parcurgem, și la capătul căruia ajung puțini, depinde numai și numai de cei ce realizează efectiv filmele? E o întrebare care ar merita, poate, o dezbateri mai amplă și, în primul rînd, sinceră. De multe ori privim cu admirație și, să recunoaștem, cu oarecare invidie, modul în care cineștii din alte țări socialiste realizează filme de actualitate, mai ales că, munca și viața eroică, sufletul poporului nostru, constituie surse de inspirație cel puțin la fel de bogate. În ultimii ani, cinematografia a acordat o mare atenție debuturilor, cu toate că unii colegi au uitat, surprinzător de repede, faptul că, nu cu mulți ani în urmă, doreau și-ei să debuteze. Să așteptăm cu răbdare și încredere aceste noi „voci” ale cinematografului noastre, maturizarea lor artistică, contribuția lor, alături de valorile consacrate, în cristalizarea unei școli naționale a filmului românesc.

Cornelia Oseciuc

numai doi ani, timp în care am avut două roluri principale, ceea ce e foarte mult și foarte bine pentru un tinăr actor, voi spune că și aici, a fi tinăr înseamnă a munci, a munci enorm. Avem, ca să mă exemplific, cam trei spectacole pe zi, plus turneele în diferite alte orașe ale țării. Sînt, deci, obișnuită cu munca și, o spun cu sinceritate, îmi place să muncesc. Cu atît mai mult cu cît roadele se vîd de la sine. Dar, a fi actor tinăr nu înseamnă numai a munci, efectiv, mult, ci și a continua, tot prin muncă, dar o muncă aparte, mai specială, mai greu de definit, aceea continuă desăvîrșire a mijloacelor de expresie, a deprinderilor acumulate în institut. Cel ce rămîne numai la nivelul institutului, se va afla mereu la început de drum, va fi mereu o tinără speranță, o tinără promisiune.

Un muzeu in labirint

Petrașcu sau căldura rece (II)
O prejudecată

Gh. I. Călinescu.
Autoportret

Înainte de a fi „Petrașcu”, acest „nabab al paletei” a fost un epigon. Al lui Grigorescu. Dar trebuie oare să vedem în asta un păcat de tinerețe? Cuvântul „epigon” e rău înțeles, cred, de Dicționarul explicativ al limbii române. De ce „epigon” ar însemna neapărat „de valoare minoră”, „urmaș, succesor lipsit de valoare”? Această semnificație există, ce-i drept, la Eminescu, sub influența căruia s-a extins probabil disprețul pentru ideea de epigon, dar Eminescu vorbea despre *anumiți succesori*, din-

tr-o anume generație, care nu se ridicau la înălțimea înaintașilor. Nimic nu ne îndreptățește să tragem de aici concluzia că orice epigon este un succesor lipsit de valoare. Larousse-ul este, observ, mai prudent; în dreptul cuvântului „épigone” notează doar: „representant al celei de a doua generații”, ceea ce e și etimologic corect, întrucât grecescul „epigonos” înseamnă „descendent”; atît. În plus, pentru cine știe puțină mitologie e limpede că la g. c. e. ceea de epigon n-avea nimic peiorativ. Cine erau „epigonii”? Din „cei șapte împotriva Tebei” n-a scăpat decît Adrastus, care a reușit să fugă datorită calului său, Arion, primit în dar de la Heracle. După zece ani, el i-a adunat pe fiii celor căzuți în fața Tebei și a organizat o nouă expediție: expediția „epigonilor”, a descendenților. Tinerii eroi nu numai că n-au fost „de valoare minoră”, dar au reușit ceea ce părinții lor nu izbușiră: să câștige victoria, înfringerea Tebei, răzbind eșecul înaintașilor lor.

Luînd termenul în sens strict, nu există de la începutul lumii decît doi nepigoni, Adam și Eva. În rest, istoria omenirii este o istorie a epigonilor. Fiecare fiu este un epigon al tatălui său, după cum fiecare admirator este epigonul celui pe care și l-a luat drept exemplu dintre înaintași sau îl conștinuă într-un fel oarecare. Bonaparte este un epigon al lui Alexandru cel Mare, Shakespeare este un epigon al lui Eschil, Don Juan este un epigon al lui Alcibiade, Dante este un epigon al lui Orfeu. Michelangelo a început prin a sculpta un Bacchus pe care l-a prezentat drept statuie greacă dezgropată. Și destui pictori și-au educat mina copiîndu-i pe maeștri. A pretinde că pornești din nimic, fără ascendenți, e o naivitate înainte de a fi o prostie. Pînă și Atena care a țîșnit direct din capul lui Zeus a avut o mamă, deoarece Zeus o înghițișe pe Metis, mama ei. Numai semidoctii lipsiți de orice măsură pot crede că primii locuitori de pe pămînt sint ei. Sau că a opta zi a început cînd au deschis ei ochii. Și numai cei care nu pot prețui și nu pot iubi nici o valoare dinaintea lor, care își imaginează că nimic nu s-a spus pînă la ei, pot declara că ei n-au avut ucenicie, că ei n-au urmat pe nimeni și n-au conștinuat pe nimeni. Ceilalți înțeleg că orice mare matematician a început prin a învăța tabla înmulțirii, fără să se rușineze pentru asta.

Încît nu văd nimic diminuant în faptul că Petrașcu a fost o vreme epigon al lui Grigorescu, din moment ce toți începem prin a fi epigoni. Dar, mai trebuie spus? Epigonismul perpetuu e la fel de nefiresc ca disprețul față de orice epigonism. Fiindcă e normal să vină un moment al despărțirilor, al eliberărilor, al singurătății, al riscului propriu, cînd ne detașăm de cei pe care i-am iubit, pe care i-am urmat, pe care i-am imitat poate, pentru a deveni noi înșine. Epigonul învață mai întîi ceea ce îl leagă, îl aseamănă, pentru a se pregăti să se desprindă și să se deosebească. Aris! e descoperă că arta nu este progres, ci flacăra și că modul lui de a continua e să ducă mai departe, cu propriile sale puteri, de unul singur, ceea ce alții au dus înainte în contul lor și cu talentul lor. La urma urmei, lucrurile se întîmplă și aici ca în viață; a trebuit să ne desprîndem de cordonul ombilical, pentru a ajunge să descoperim lumea cu proprii noștri ochi. Și după cum un părinte trebuie să știe cînd să devină rezervat pentru a nu stînjeți personalitatea urmașilor săi, un epigon trebuie să știe cînd a venit momentul să se despartă de mirajul unei autorități iluzorie pentru a fi el însuși. În orice carieră artistică autentică se ajunge astfel la o clipă în care suprema fidelitate este infidelitatea. Cînd incenicia s-a terminat. Cînd influența unui maestru devine ineroitoare. Cînd „descendentul” trebuie să-și trăiască aventura proprie. Alfel spus, orice epigon se vede nevoit să-și asume lipsă de delicatețe de a-și trăda maestrul pentru a-l continua, pornind pe propriul său drum și încercînd să dea destinului propriul său răspuns, mai bun sau mai rău decît al celor dinaintea lui, dar propriul său răspuns. El renunță atînci la confortul de a repeta, pentru inconfortul de a fi singur, aventurat în necunoscut, cu consolare că și maeștrii lui au fost cîndva la fel de singuri și cu speranța că în necunoscutul cucerit de el vor veni mai tirziu să se instaleze, pentru a-și aprinde torța, alții, că singurătatea pe care și-o asumă va fi mai tirziu populată. Ceea ce te învață în primul rînd o ucenicie temeinică e să te despartă, să-ți cauți propria ta originalitate. Zelatorii fideli au avut totdeauna sub picioare un teren sigur, au avut uzufructul unui prestigiu verificat, dar de la un moment dat încolo ei n-au mai făcut decît să parziteze, sterili, acest prestigiu. Mi se pare de aceea la fel de important că Petrașcu a fost fascinat o vreme de Grigorescu și că apoi s-a desprîns din gravitația lui.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Tudor Teodorescu-Braniște

Sint 15 ani împliniți — cit de vertiginos ne carbonizăm orele și zilele vieții, ca să realizăm aspra și dramatica realitate numai cînd socotim și măsurăm timpul scurs, că atît de pe nesimțite și de atît de perfid înșelător s-au putut aduna, totuși, atîta ani! — de la plecarea din mijlocul nostru a scriitorului și a strălucitului ziarist care a fost Tudor Teodorescu-Braniște (1899—1969), rarul produs uman ce va stăruie veșnic viu în memoria aceluia care apropiindu-l nu l-au putut decît stima și îndrăgi cu statornicie. Și, prilejul de a-l rechema din amintire mi-l servește lăudabilul gest al Editurii „Eminescu” de a aduce recent iarăși în librăria romanului său Prințul, epuizat și de data asta în doar cîteva zile.

Este, în ordine, cea de-a patra ediție după prima, din 1944 de la „Socec”, căreia i s-au succedat alte două în 1961 și 1965; iar această ultimă apariție se deschide cu un amplu, sîrguincios și avizat studiu introductiv daterat lui Valeriu Răpeanu, care prezintă și cartea și scriitorul, ca și întreaga sa creație literară, în toată cuprinzătoarea lor semnificație, ca să nu mai fie necesare nici o observație și nici un adaos.

Mă voi mărgini, deci, cum am spus, folosînd pretextul, să înfățișez în cit mai reduce linii omul și, în principal, gazetarul, — amîndoi de mina întîi.

Pentru generația mea, Branîște a fost și a rămas un exemplu nepieritor de cînte sufletească și de nobilă omenie, de curaj moral și civism, de inflexibilă consecvență în ideii și atitudine, un om și un gazetar de convingeri tari și neînduplecate, din care și-a făcut crez de existență și ideal de profesie, fără să șovăie și fără să ostenească. Și n-al fi bănuît niciodată, dacă n-al fi cunoscut vîjelele bălăii purtate, că prietenul delicat și loial, prevenitor și tandru, modest și sfios, are în el resursele impresionante de energie cu care se avînta, dirz și hotărît, în luptele pentru dreptate și drept, pentru libertate și democrație, pentru bine și frumos, totdeauna alături de cei umili și anonimi, de exploatați și de obidiți, de cei fără apărare și loviți și flămînzî. ca să dea parcă o splendidă întruchipare valahă unui aforism pe care ni l-a lăsat, acum un pătrar de mileniu, cugetătorul și moralistul francez Vauvenargues: „Gîndurile înalte vin din inimă”.

Tot ce a scris Branîște și unde a scris — la „Aurora” și la „Izbinda”, la „Chemarea” și la „Curentul”, la „Adevărul” și la „Dimineața”, ca să nu mai vorbesc de „Cuvîntul liber” — poartă sigiliul acestor „gînduri înalte venite din inimă”. Prin articolul de fiecare zi se exprima omul dintr-o bucată, care își striga toate năzuințele și toate adevărurile, oricît de neplăcute vor fi fost stăpînitorilor, omul onest, de etică austeră, străin de orice feudă, de orice coterle și de orice ghiseu, oricît de ispititoare ar fi fost ofertele și oricît de încîntătoare perspectivele. Branîște a știut să le întorcă spatatele.

L-a dus la jurnalistică — la o jurnalistică strict de opinii — vocația; și a dat meseriei noastre, prin toată dragostea lui frenetică și conștiința sa imaculată, o tinută și un stil, un nimb și un blazon.

S-a bucurat și el, cum s-au bucurat și alții din breaslă, de pre-

țuirea și de afecțiunea personalităților politice din epocă. Voi cita pe C. Stere, pe dr. Nicolae Lupu, pe Grigore Iunian, pe Armand Călinescu și încă destul de numeroși, care nu mai sint nici ei și pe care nu-i mai numesc.

Cu Armand Călinescu — piteștean ca și el — era prieten, cum eram și eu, fără să fiu... piteștean. Armand Călinescu ținea la el și îl aprecia pentru toate calitățile lui de minte și de suflet. Și cînd avea vreo problemă de rezolvat, putea să-i scrie sau să-l sune la telefon. Dar, o scrisoare ce l-o trimisese, rătăcîta probabil, nu-i parvenise lui Armand Călinescu și Branîște, știînd că eu îl vedeam în perioada aceea frecvent, m-a rugat de mai multe ori — pentru certitudinile lui — să-i îndeplinesc oficiul de curier și să-i înmînez personal scrisorile ce i le adresa și pe care mi le aducea la redacție. M-am executat de cîte ori a avut nevoie.

Călinescu obișnuia, în genere, să-și noteze în agenda lui problema care făcea obiectul epistolei și s-o rezolve pe loc, ori telefonic, sau cel tirziu a doua zi, cu o rezoluție pe o cerere uzuală, dacă chestiunea implica o petiție și o apostilă.

Mai multe din aceste scrisori Armand Călinescu, știîndu-mă cu stăbuciuena colecționării, mi le-a lăsat după ce luase la cunoștință despre ce era vorba. Am dat între copertile unui dosar peste trei din ele, scrise toate pe hîrtie de corespondență cu antetul „Adevărul” cînd, bineînțeles, „Adevărul” nu mai apărea. Una este din 25 mai 1938 și iață conținutul ei: „Dragă Armand, La toate mulțumirile lui Fănică, dă-mi voie să adaug și caldele mele mulțumiri pentru bunăvoința ce i-ai arătat. (Este vorba de fratele lui Branîște, magistratul Ștefan I. Teodorescu — n.n.). Îmi permit să adaug, în altă ordine de idei, cîteva lucruri pe care ți le supun spre examinare: 1) Nu știu care sint rapoartele tale în această privință, — însă eu am impresia că opinia publică n-a fost suficient lămurită în procesul cese dezbate. (La Tribunalul militar al Capitalei se desfășura procesul intentat lui Corneliu Zelea Codreanu, care a dus la condamnarea și internarea lui — n.n.) 2) Fată cu depozitiile care află că s-au produs ieri după amiază, poate că ar fi bine ca acuizarea să citeze cîteva martori de mare prestigiu. Mă gîndesc la Istrate Micescu — nu știu dacă este în țară — care ar putea face o strălucită depozitie. (Istrate Micescu, marele nostru jurist, care fusese ministru de externe în scurta guvernare Goga și care era net antilegionar — n.n.). Sau la oricare altul de același calibru și căruia să nu i se poată contesta naționalismul. Cu cele mai calde salutări, Tudor Teodorescu-Branîște.”

Cea de-a doua e din 5 Iulie 1938 și privește un alt frate al lui Branîște, profesorul Alexandru I. Teodorescu. Armand Călinescu deținea atînci și interimatul Ministerului educației naționale. Dau textul, respectînd sublinierile din conținut, care aparțin lui Branîște: „Dragă Armand. Știu cit ești de ocupat și, ca să nu-ți mai răpesc și eu timpul cu o audiență, îmi iau îngăduința de a-ți scrie. Iață rugămîntea pe care o supun atențiunii tale: fratele meu Alexandru I. Teodorescu este în Ministerul educației naționale, inspector-șef al regiunii Oltenia. Are în acest post o vechime de patru ani jumătate. El solicită o delegație de inspector general al aceleiași regiuni. — Oltenia Craiova. Actualul inspector general — Batist de la Pitești — poate rămîne exact cu atribuțiile de azi (controlul scoalelor), fratele meu profesorul Alex. I. Teodorescu avînd mai departe conducerea Inspectoratului cu delegație de inspector general. Te rog să ai

amabilitatea de a examina această cerere. Informații despre activitatea fratelui meu poți lua de la directorii generali Bratu, Purcaru, Ștefanescu. Îmi voi permite să te deranjez la telefon ca să află un răspuns. De altfel chiar zilele acestea se va prezenta în audiență la tine fratele meu. Cele mai bune salutări, Tudor Teodorescu-Branîște.”

În fine, transcriu și a treia epistolă, țînînd seama, de asemenea, de sublinierile lui Branîște. Ea nu e datată. Dar, judecîndu-i cuprînsul, mi se pare logic s-o sîtuez conștințentă aceluiași circumstanțe și zile, cînd avea loc procesul lui Corneliu Zelea Codreanu.

Branîște nu mai scria. Presa democratică, presa de stînga, fusese suprimată și rămăsesse suprimată. El însă se simțea dator — nemai-avînd nici o gazetă unde să-și publice punctul de vedere de fiece zi, în fierbințile probleme care frămîntau obștea noastră — să sugereze măcar, pe cale particulară, măsuri și acțiuni ce i se păreau necesare momentului și să-și ajute astfel prietenul ce-și asumase riscul — în împrejurări extrem de grele — să lichideze sucursala hitleristă din țară și care, pînă la urmă, a plătit temerara sa încercare, cu viața.

Să-l lăsăm, așadar, pe Branîște să ne grăiască: „Dragă Armand, Nu cumva să crezi că am căzut la mania scrisorilor? Genul epistolar n-a fost genul meu favorit niciodată... Îți scriu, ca să nu-ți răpesc timpul cu o audiență. Înutil să te felicitez pentru campania pe care o duci împotriva curentelor extremiste. Văd pentru prima dată că se iau măsuri serioase. Știu că te lupți cu presa, care nu dă suficient concurs acestei acțiuni de asanare a societății românești. Îmi permit să-ți supun o propunere: Direcția Presei să întreprindă repede o amplă anchetă pe tema mișcărilor extremiste. Să se ceară articole și interviuri de la personalitățile politice (Mareșal Averescu, Istrate Micescu, Grigore Iunian etc.); de la oameni recent ieșiți din armată (generali pensionași de curînd ca Rizeanu și cei care nu s-au încadrat în partide politice); de la literați (Sadoveanu, Rebreanu, Cezar Petrescu etc.); de la rectori și decani de facultăți, de la sefi de instituții, de la președinți de asociații profesionale (ingineri, arhitecți etc.). Aceste articole să fie trimise spre publicare prin cenzură diferitelor ziare. Unele din ele să fie redare — integral sau în rezumat — la radio. Altele să fie imprimate în broșuri și distribuite la țară, în ateliere muncitorești etc. etc. În feul acesta vei solidariza întreaga intelectualitate românească cu opera de asanare a societății românești și vei da material de propagandă presei. Ziarele nu vor avea decît să comenteze aceste declarații. Totul trebuie făcut repede. — nu ca la... stat. Azi avem joi. De luni înainte se pot publica primele articole și primele interviuri care vor risipi atmosfera de acum. Îți suoum propunerea. O poți realiza prin Direcția Presei, fără cheltuială, fără întîrziere. Cu cele mai bune sentimente, Tudor Teodorescu-Branîște.”

Astea sint vestile pe care, două 46 de ani de cînd au fost scrise, ni le dă Branîște din deoartările lui peste grăbitul timo, luminîndu-i umbra și amintirea — ca o horă tăcută și cucernică, încinsă parcă de meteorii — și să-l aducă din nou, o clipă, între noi, așa cum era și cum dăinule: Coleg și Prieten neasmutit, etalon de Caracter și Demnitate. Combatant neînfricat și Stegar neobosit pentru toate marile idealuri și rivniri ale omului și ale umanității din totdeauna și de pretutîndeni.

L. KALUSTIAN

Iubirea de frumos

Scrisoare din Malta

Am primit o revistă tipărită de Universitatea din Malta cu o pagină întreagă dedicată conștinului din Sicilia asupra poeziei și civilizației din țările din spațiul mediteranean la care a luat parte și o delegație românească. Este reproduș pe două coloane pe larg rezumatul comunicării noastre asupra poeziei de către scriitorul profesorul Oliver Friggieri ce reprezentase Malta la conștin, un punct de vedere asupra poeziei de astăzi venînd în Transilvania iață că a găsit audiență și în altă limbă și cultură.

Profesorul universitar Oliver Friggieri este interesat de acum de poezia și cultura românească do-

rește reviste din țară într-un schimb cultural, ar dori Tribuna României, apoi un contact cu revistele noastre academice pe linie universitară, tot așa o tipăritură în care să fie pe larg prezentată poezia românească de astăzi pe care să o facă știută studenților țării sale și cititorilor prin revista literară în care publică.

Tînărul scriitor și profesor din Malta al căru cuvînt în Sicilia l-am ascultat și prețuit cu toții este un prieten de-acum și al culturii noastre, o prietenie prin poezie și frumusețe dintre cele care pot însemna foarte mult în timp. Minunata scrisoare primită, revista care ne tipărește pe larg gîndurile în limba țării lui sunt o mărturie. Trebuie să găsim o modalitate ca oameni de acest fel apropiați sufletului culturii noastre să ne poată cunoaște mai din aproape acest început fericit să devină o permanentă, o prietenie adevărată.

IOAN ALEXANDRU

Plătesc somnul

Caratele bucuriei dansează pe fruntea mea ascunzînd ultima lacrimă ultimul zbucium. Cad stele trăsните apele generose zburdă în leagăn e talazul, pilpîie roua pe o piatră arsă. Izvoarele le fură amurgul, buzele suflă țărîna, mușe din noaptea scurtă imi potoles foamea, somnul îl plătese rizînd.

Din aburii Dunării

Cineva alungă aburii Dunării concertul începe. Umbrele rugînesc, tembelele-s mărunte, semele sacre cerșese în foșnet pocnetul florilor de tei, asurzese, numîrînd pașii mei.

MIHAI PĂSCULESCU

În aceste zile, Editura Eminescu (director, Valeriu Răpeanu), a înaintat la tipar o nouă carte de Adrian Păunescu, **Manifest pentru mileniul trei**, o antologie din volumele **Ultrasentimente, Mieli primi, Fintîna somnambulă, Viață de excepții, Istoria unei secunde, Repetabila povară, Pămîntul deocamdată, Manifest pentru sănătatea Pămîntului, Iubiți-vă pe tunuri, Rezervația de zimbri**, care va apărea înainte de sfîrșitul acestui an.

1 Decembrie — marea noastră sărbătoare națională

Istoria noastră,
viața noastră

● Martori și părtași la Adunarea Națională a Marii Uniri ●

O zi a sufletului nostru

De curind, pe malul Mării Negre am ascultat amintiri despre 1918, deși mă aflam acolo pentru un fapt foarte concret al zilei de azi și mai ales al istoriei de mine, să scriu despre platformele de foraj marin. Aceste amintiri sînt parte de suflet și de viață a unuia dintre oamenii foarte legați de această realitate românească. Sînt o zestre sfîntă moștenită de la părintele său. Inginerul Septimiu Seiceanu, petrolist de formație, originar de pe Tinava Mică, este fiul primului inginer petrolist din Transilvania aflată sub stăpînire străină, care a studiat la București, în capitala României și care s-a reințors pentru a lucra la Societatea de gaz metan din Medias, unde, pînă atunci, nu pătrunsese nici un inginer român. Are acasă, ne spune, memoriile tatălui său, înregistrate pe o bandă de magnetofon pentru a nu li se pierde autenticitatea, despre intrarea și stagiul său în Gărzile Naționale, despre zilele de veghe la podul de la Teiuș, peste Mureș, pentru a asigura trecerea nestîngherită a românilor din toate punctele cardinale ale Transilvaniei și ale celorlalte provincii subjugate de Imperiul austro-ungar, la 1 Decembrie 1918, spre Alba Iulia, pentru a fi martori și părtași la Adunarea Națională a Marii Uniri.

Anul trecut, an pe care l-am dedicat cu toții celebrării celor 65 de ani de la marele act istoric, într-un apartament ultramodern dintr-un bloc foarte nou al Bucureștiului de pe recent reconstruita arteră a Colentinei, am umplut un carnet întreg cu amintirile unui alt transilvănean, Grigore Gociman, despre același eroic eveniment. Amintiri trăite direct, amintiri ce-i aparținuseră ca participant și care, cum ne spunea, au devenit parte din viața, biografia și sentimentele copiilor și nepoților săi. De altfel, cu acest prilej, am primit la redacție numeroase asemenea amintiri, memorii, relatări, mărturii de la cei ce mai supraviețuiesc și s-au aflat acolo, pe sfîntul loc al martiriului lui Horea, Cloșca și Crișan, pe sfîntul loc peccului de marele vis și jertfa Voievodului Mihai Viteazul de „unirea tuturor celor de o limbă și de o lege, într-un singur și nedespărțit Stat Românesc”, cum glăsuia Pop de Băsești la deschiderea Adunării Naționale. Dar, și mai multe am primit de la urmașii acestora, de la învățători, profesori, dascăli de istorie ori limba română din sate și orașe transilvane care au adunat, de-a lungul timpului, din propriul îndemn, din porunca propriei conștiințe, orice mărturie, orice document ori dovadă despre drumul prin veacuri spre Alba Iulia, spre 1 Decembrie 1918. Nu cerusem nimănui aceste scrisori, noi apelam la specialiști, dar ne răspundeau și asemenea oameni de cele mai diferite vârste și profesii care ne încredințau texte sincere și autentice, documente inedite și fapte emoționante ca gesturi ale iubirii lor adevărate pentru istoria neamului. Ele rămîn însemnul de preț al faptului că Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 este trăită de toate generațiile de azi ale României ca epicentrul istoriei noastre moderne, însemnul că toate generațiile trec pe sub acest arc de triumf pentru a înțelege istoria poporului și naționali cărora aparțin, din cele mai vechi timpuri și pînă azi și de azi spre mîine. Însemnul faptului că istoria țării se află în noi, în viața și sufletul nostru și că o moștenim și o transmitem nu doar prin cărțile de istorie, ci așa cum ne moștenim părinții și ne naștem copiii, cum ne ducem mai departe numele, familia și limba.

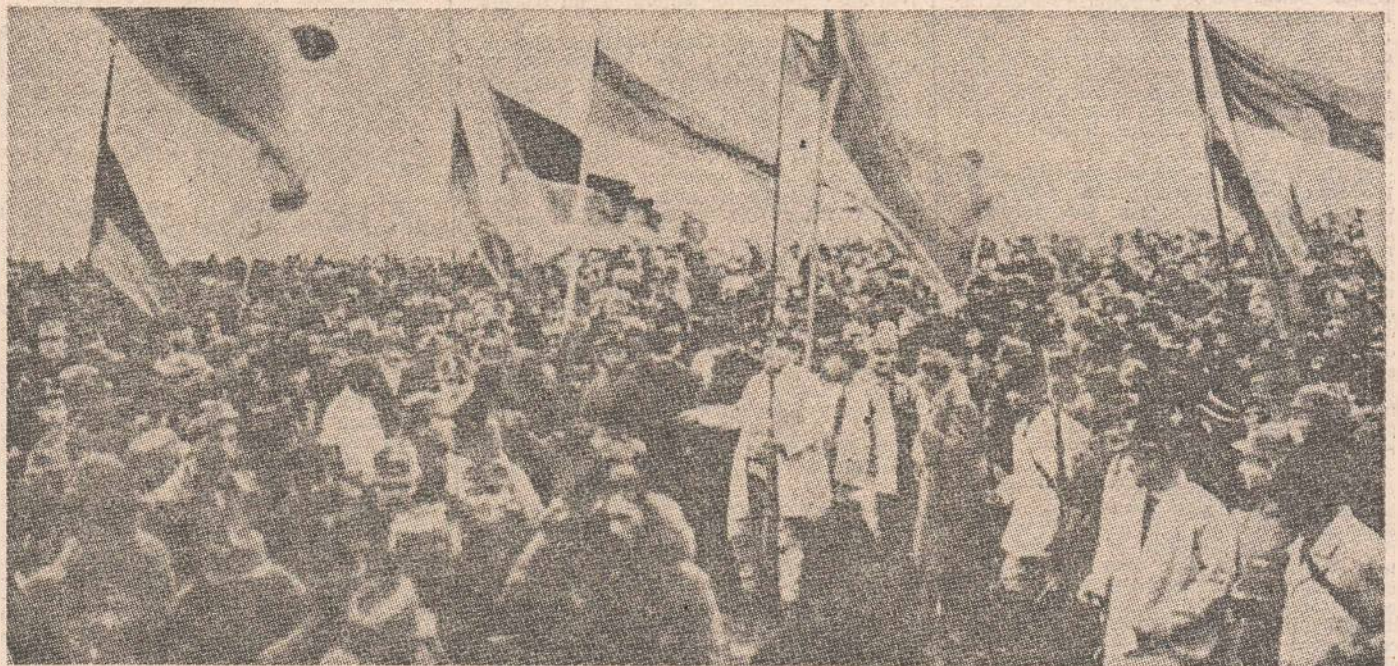
1 Decembrie 1918 concentrează astfel în zestrea spirituală a fiecăruia dintre noi jertfele și virtuțile moșilor și strămoșilor noștri, originile noastre ineseși. N-am fost niciodată popor cotropitor, dar nici neam de slugi, n-am acceptat niciodată soartă de supuși, pentru că avem în sine, demnitatea celor „mai viteji dintre traci”, dreptul istoric al Daciei romane și al noii etnii românești care a stat străjă neștrămutată ideii de libertate și independență, apărînd de atîtea ori libertatea și liniștea atîtor popoare, apărîndu-și neatințarea în fața năvălitorilor și imperiilor cotropitoare. Virtuțile păcii, virtuțile muncii libere, virtuțile luptei pașnice pentru a construi, a înălța, a prospera. 1 Decembrie 1918 nu ni l-a dăruit nimeni, Unirea a fost cucerită prin luptă și a venit ea act necesar prin logica evenimentelor. Toate acestea, iată, sînt de domeniul cărții de istorie pe care o știm fiecare din școală atît de bine, ceea ce simțim însă, în fiecare an de 1 Decembrie, sînt aceste glasuri și aceste voci din interiorul biografiei noastre. Istoria sîntem noi. Faptul că, ieșind în stradă, în București, la Iași și la Vatra Dornei, la Timișoara, la Tirgu Mureș sau Oradea, la Tulcea ori la Satu Mare ne putem da simplu, românește, „Bună ziua”. Faptul că putem vedea pretutindeni pe meleagurile istorice românești, fluturînd tricoleurul. Faptul că, aici, în țara noastră, în casa noastră, ne ducem istoria mai departe în același crez de libertate, de pace, de înțelegere cu toate popoarele lumii, de respect a fiecărei națiuni, dar și dorința de a ne fi respectat acest drept, de a ne făuri singuri destinul. Noi am ales socialismul, opțiune logică a luptei noastre îndelungate și, iată, prezentul ne confirmă dreptatea alegerei.

CICI IORDACHE-ADAM

„Unirea este rezultatul firesc, logic, al îndelungatei dezvoltări istorice a poporului român, al luptei sale pentru dreptul de a fi liber și stăpîn în propria-i țară”

NICOLAE CEAUȘESCU

Inscripție pe o carte

Cei care, trecînd prin Blaj, se vor opri pe Cimpia Libertății, vor auzi parcă în acel loc tumultul și zburciumul unei mulțimi de peste 40.000 de suflete care striga în acea memorabilă zi de 3/15 mai 1848: „Vrem să ne unim cu Țara!” Și strigătul acelei mulțimi s-a auzit în arena istoriei, iar vrerea ei împlinită-s-a șapte decenii mai tîrziu, nu departe de acel loc, în orașul sfîrtecării cu roata a lui Horea și Cloșca, Alba Iulia.

Blajul a fost însă din acest punct de vedere locul unde s-a dat de știre lumii întregi că românii din Transilvania doreau cu ardoare să fie uniți cu frații lor de singe, neam și limbă și ei sîși să fie stăpîni. Iată de ce este cu atît mai emoționant ceea ce s-a descoperit de curind în biblioteca Muzeului de istorie din Blaj, descoperire despre care ne informează tovarășa Xenia Poptelecan, muzeograf în cadrul acestui lăcaș de istorie și cultură.

— Pe lângă numeroase însemnări vechi, Apostolierul tipărit la Blaj în anul 1878, mai cuprinde și citeva însemnări datînd din perioada 1—3 Decembrie 1918, precum și a sfîrșitului verii anului 1940, însemnări făcute pe ultimele pagini ale Apostolierului, cu cernală neagră, de către dascălul Alexandru Magdaș din Csăkiğorbó, autorul lor oprindu-se la evenimentele anului 1918 și 1940.

Aceste mențiuni scrise au fost realizate la Bălgrad (Alba Iulia), Turda, Țara lui Gelu, Csăkiğorbó, autorul lor, Alexandru Magdaș, fiind participant la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia și sînt precedate de un moto semnificativ:

„Doamne, multe lacrimi amare și țipete de durere au sfîșiat văzduhul pînă în această măreață zi!”

„Început-am a scrie aceste însemnări în luna lui decembrie, ziua 1, la Bălgrad în cetate și voi continua a scrie de voi fi sănătos și cînd mă voi întoarce acasă, să fie spre mărturie tuturor celor ce vor veni după mine, că în această zi, Ardealul nostru drag a revenit la sinul mumei sale. De acum, în vechi de vechi, tot pămîntul românesc va fi pămîntul românilor, căci în acest pămînt sînt îngropate milioanele de vieți românești.

1 Decembrie 1918! Ce zi minunată mi-a fost dat să trăiesc! Trăiesc triumful națiunii române care va dispune de azi liber de soarta sa. Trăiesc triumful pregătît încet și migălos, pregătît cu lacrimi și singe de atîtea generații care ne-au precedat. Ele, semănat-au rodul îmbelșugat, iar noi, culesu-l-am!”

Turda, decembrie 2, 1918

„Unirea? A vrut-o și a afirmat-o cu toată puterea neamul românesc în anul 1918, Decembrie 1.

Mi drag să privesc convoiul ce se întoarce de la Bălgrad și sufletul mi-a dat ghes să le spui citeva cuvinte:

— Fraților ardeleni, voi sinteți oameni vinjoși fără păreche. Nici o altă semînție nu e așa de destoinică pentru a face lucruri mari. Gîndiți-vă, fraților, la Horea și Cloșca, la Avrămuș al nostru, la dragul craișor, gîndiți-vă și închinați-vă la toți acei ce au luptat cu mintea și brațele pentru ca Ardealul să fie și el la sinul mumei sale!

Fost-am odată, fraților, mărginiți de hotare străine, dușmani avut-am numeroși... și ce e mai mult, pe toți i-am învins!”

Țara lui Gelu, decembrie 2, 1918.

„Căzut-am, Doamne, în genunchi pe pămîntul sfînt a lui Gelu! Îngenuncheat-am și sărutat-am pămîntul, căci poate aici, calul lui Gelu, cu copita i-a săpat mormîntul.

Iar el din adîncuri — așa cum imi spusese bătrînul —, cu ochii lui mari și adînci — de vultur — ne păzește destinul!”

Csăkiğorbó, decembrie 3, 1918, la adunarea cu oamenii satului.

„Fraților, cu adunarea de la Alba Iulia, cu lipirea Ardealului, Crișanei și Maramureșului de patria mămă, s-a încheiat o vreme ce a provocat țipete de desnădejde atîta timp. Deci, fraților, noi ne-am uniți cu ei, căci singe din singele nostru și carne din carnea noastră sînt!”

Cu acestea, însemnările privitoare la anul 1918 se termină, ele fiind reluate douăzeci și doi de ani mai tîrziu — spre sfîrșitul verii anului 1940 — de o mină de bun român, ce a simțit din plin vitregiile vremurilor dezlipirii Ardealului de România. Iată cu cită durere în suflet scria:

„Bătrîn sînt și nevolnic. Brațul imi tremură și ochii nu mai au privirea de vultur.

Trupul Ardealului meu din nou e frînt în două. Din nou ne sbatem în chinuri eumplite, din nou țipetele noastre de durere străbat sfîșietor văzduhul.

Năruiu-s-au zidurile, dar temelgia rămăs-a. A rămas că e cimentată cu singele și lacrimile noastre, a rămas că în adîncul ei sînt jertfele, sînt suferințele, sînt luptele românilor de veacuri!”

(Precizăm pentru cititori că Csăkiğorbó este localitatea Gîrbou din județul Sălaj, iar Țara lui Gelu este comuna Dăbica din județul Cluj.)

NICOLAE TOMOIOAGA

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

„In ziua de 15 septembrie 1944, 49 de ostasi din Batalionul 9, Vinatori de munte — Vulcan, cădeau la datorie pe teritoriul comunei Iara din județul Cluj, mai precis in satul Surduc. Disparații in luptele împotriva hitleristilor și horthyștilor, cei 49 de eroi au fost îngropați de săteni in cimitirul satului, in amintirea lor plantând și o cruce de lemn, azi deteriorată. Astfel de fapte memo-

rabile vor trece, in uitare. Pentru a le cinsti eroismul și pentru a-i scoate din anonimat, propun înălțarea unui modest monument in localitate, lucru realizabil cu o minimă investitie și cu sprijinul localnicilor. Rugăm pe cei in drept să sprijine această acțiune, fiindcă civilizatia înseamnă și cinstirea trecutului”. (Titus Acamenitoaiei, str. S. de la Bârboi, bl. F 1, ap. 5, Iași).

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ La numai două zile după ce și-a cumpărat o pereche de pantofi de la I.C.S.U.I. Botoșani, Mihai Adomnicăi din Botoșani, str. Marchiau, bl. B 12, et. 2, ap. 9, a văzut cum tâlpile încălțărilor se desprind cu usurință. Asta se întâmpla la 28.05.1984, când cumpărătorul s-a și prezentat, de altfel, la unitate, pentru a părăsi formalitățile de rigoare. După redactarea procesului verbal de constatare, a trimis pantofii la furnizor, optând pentru restituirea contravalorii de 230 lei. Coletul nr. 1139/28.05.1984 se pare că n-a impresionat pe nimeni din cooperativa „Munca” din Huedin, unitatea producătoare, din moment ce, după atita vreme, petentul se plinge că, in loc să-și recupereze banii, a mai adăugat la pretul inițial încă vreo 20 lei, pentru corespondență. Acum, după ce pantofii și-au luat tâlpășita, ar cam fi cazul ca cei din conducerea cooperativei să binevoiască a-i restitui omului banii, pentru a-și cumăra, eventual, niște bocanci, dacă tot l-au ținut pină in pragul ferii.

■ „Mă numesc Margareta Cosma, domiciliată in satul Păncești, com. Sasent, jud. Bacău, și vreau să vă aduc la cunoștință câteva din neazurile unui om infirm. In 1970, după ce lucrasem in C.A.P., am avut un accident, in urma căruia am rămas paralizată. De atunci, am trăit numai prin spitale, pe cărucior sau intinsă in pat. Ultima dată mă aflam la Căminul-spital Comănești, jud. Bacău, cum am primit recomandare pentru un control la Spitalul Central din București. Unitatea mi-a pus in vedere că nu-mi poate asigura nici insoțitor, nici bani de cheltuielă pentru transport. Am apelat la ajutorul bolnavilor care au făcut o chetă și cu banii adunați m-am prezentat la București. La plecarea din cămin, mi s-a făcut externarea definitivă, ca să nu am pretenții la cheltuieli de transport. Acum sint acasă, fără soriile și fără condiții de trai, iar căminul refuză să mă primească, fiindcă am doi copii. Așa este, am avut doi copii care au rămas fără mine in momentul accidentului, deoarece nu aveau decât doi și, respectiv, trei ani. De atunci nu mai știu nimic despre ei. Pină să-mi găsesc condiții, eu am nevoie de un ajutor, deoarece in situația mea de femeie paralizată nu mă pot descurca in nici un fel iar căminul nici nu vrea să mă audă de mine. M-a ocrotit pină m-a dat afară”. Credem și noi că un om infirm nu de logică are nevoie, ci de înțelegere. Dacă Margareta Cosma a fost ajutată de niște bolnavi, n-ar putea fi ea sprijinită și de o unitate de stat?

■ De la un grup de cetățeni din satul Fofaldea, com. Noerich, jud. Sibiu, in numele cărora ne scrie Ion Gruncă, aflăm că podul de lemn de peste Valea Hirtibaciului s-a deteriorat din zi in zi, pină cind a apărut semnul de limitare a mașinilor de mare tonaj la nu mai mult de 2 tone, ceea ce înseamnă că autobuzul care transporta muncitorii navetisti e obligat să-și scurteze cursa iar oamenii să se descurce cum pot. Să zicem că nu interesează pe nimeni soarta oamenilor însă nu pricepem cum vor fi transportate produsele agricole, fiindcă numai tractorul singur cîntărește peste două tone.

■ O precizare din partea unei persoane competente ne atrage atenția: „In ziarul Sportul din 13 sept. 1984 a apărut un articol elogios despre prof. D. Varodin, din jud. Neamț. Ca unul care cunosc bine mișcarea sportivă din județ, mă văd obligat să fac necesarele precizări, pentru mai dreapta informare a cititorilor. Prof. Varodin nu s-a întors acasă după absolvire, el nefiind din Piatra Neamț, și nici n-a fost solicitat de vreo echipă de divizia C sau B. Preocuparea lui extrascolară nu este de a descoperi talente, cum sustine, desi n-a descoperit nici unul, ci de a face imprumuturi, promițind dobinzi fabuloase, fapt pentru care a și fost anchetat de organele de miliție. Pentru toate acestea, Inspectoratul școlar Neamț nu i-a aprobat suplinirea in Piatra Neamț, iar organizația de partid de la Liceul Bicăz, unde funcționează, i-a sancționat cu vot de blam. Deși conducerea ziarului „Sportul” și semnatarul articolului au fost sesizați despre aceste inadvertențe flagrante, nimeni n-a încercat corectarea afirmațiilor. (Ioan Bălcăza, președintele C.J.E.F.S. Neamț). Ce-am mai putea adăuga?

■ Locatarii Blocului T-3 din str. Făgetului, nr. 16, Piatra Neamț, ne scriu că, desi imobilul a fost dat in folosință in luna noiembrie 1983, liftul n-a mai fost instalat! In locul lui a rămas un hău, in care împinși de curiozitate, copiii pot oricind cădea. Dacă ar exista un lift pe orizontală ca să-i aducă pe cei răspunzători la fata locului, probabil că nu s-ar mai lăsa așteptați. Mai există soluția unei inițiative prompte, desi tardive.

■ O comunicare din partea Comisiei pentru ocrotirea unor categorii de minori de pe lângă Consiliul popular provizoriu al județului Călărași: „Pe raza județului Călărași a fost găsit minorul Crăiță Florin in vîrstă de aproximativ 5 ani, fiul lui Aurel și Cornelia, care nu cunoaște adresa exactă de domiciliu. Minorul sustine că se afla, inițial, in stația Mătăsari — București. In prezent, el se află internat la Casa de copii preșcolari a județului Călărași. Minorul este blond, cu ochi verzi”. Cine crede că și-a recunoscut fiul e rugat să ia legătura cu instituția.

■ Urmare scrisorii adresate redacției de către Elisabeta Ozsvanth din Medias, D.P.M.O.S. Sibiu ne răspunde că s-au luat măsurile necesare pentru a i se plăti penetiei restante, începind cu această lună. Eroarea se datorează unei inadvertențe survenite in comunicarea prin sistem automatizat, pe care Ministerul Muncii n-a sesizat-o. Semn că se apropie și robotii de pensie!

■ Bucur Răducanu din București, str. Banu Manta nr. 27, bl. 34, sc. 2, et. 3, ap. 54 sect. 1, ne semnalează că localitatea Perietii din județul Ialomița nu are apă potabilă, animalele și oamenii fiind obligați să suporte efectele neplăcute ale apei sărate, singura care le poate potoli setea. Fără îndoială că se va găsi o soluție, dacă nu la conducerea comunei, la cea a județului, fiindcă apa trece, sarea rămîne.

■ „In ziua de 30.06.1984, a avut loc ceremonia căsătoriei noastre la Casa de căsătorii a sect. 6. Pentru a immortaliza momentul, am fost însoțiti de un prieten fotograf, cu care am convenit să ne facă niște fotografii. Acolo se afla și un profesionist care, fără consimțămîntul nostru, ne-a fotografiat iar la sfîrsit a solicitat suma de 180 lei, eliberîndu-ne bonul nr. 17 089. Am acceptat falsa lui solicitare pentru a evita momentele penibile și, cind ne-am prezentat la Centrul foto de pe str. 11 Iunie, ni s-a oferit un set de 36 de imagini care se repetau, nemăpunind la socoteală calitatea suspectă a executării. La nemulțumirile noastre, am fost tratați cu obrăznicie și impertinență” (Petra și Corneliu Mocanu, București, str. Mohorului nr. 8, bl. 14, sc. 5, et. 2, ap. 57, sect. 6). Nu e prima dată cind aflăm despre isprăvile acestor asazisi profesioniști care nu se sfîșesc să speculeze momentele cele mai solemne, sub un aer servil și amabil, in fapt nefăcînd decît să profite de bunul simț al oamenilor. Dacă lor le e străină minima civilitate de a cere celor fotografiati consimțămîntul, rugăm pe cei in drept ca, înainte de a le pune aparatul de fotografiat in mină, să le dea și lectia cuvenită de comportare. Așteptăm opinia forurilor competente. Autentică, nu trucată.

■ „Mă numesc Elena Rădoi, locuiesc in orașul Bocșa II, str. Nucilor, bl. 18, ap. 12, jud. Caraș-Severin, și lucrez la Uzina I.C.M. Bocșa, in meseria de sudor. N-am avut nici o absentă nemotivată și nici alte abateri. Deși am tot dreptul să primesc cel de-al treisprezecelea salariu, la mine a ajuns doar plicul gol pe care scria: «303 lei. S-au încasat». De către cine? Cum? M-am adresat conducerii întreprinderii, care mi-a confirmat că e o greșeală. La serviciul financiar am fost tratată însă cu tipete, ca și cum le-as fi cerut bani din buzunarul lor. Fără să primesc nici o explicație, am fost silită să plec sub ploaia de calomnii și cu această mare nedumerire”. Cineva trebuie să știe ce s-a întimplat cu banii, chiar dacă a fost o neglijență, însă faptul că nimeni nu catadixeste să facă lumină ni se pare o jignire la adresa muncii prestare de dumneavoastră. Cei in cauză ar consimți să fie retribuiți cu plicuri goale?

■ O nedumerire nu lipsită de tîlc are Ion Ionescu din Tîrgoviște, str. Evoluției, bl. 46 B, sc. B, et. 4, ap. 38, muncitor la C.O.S. Tîrgoviște. In urmă cu un an și jumătate, a depus o cerere pentru schimbarea locuinței afectate de condens iar in luna iunie a.c. conducerea i-a aprobat repartiția unui apartament in Micro 12, bl. 25 B, et. 3. După o lună de alergare, in care l-a căutat pe șeful serviciului administrativ, dispărut fără urmă, a reușit să-l găscască și să-i înmîneze toată documentația trebuitoare. Mare i-a fost mirarea însă cind i s-a răspuns că s-a prezentat prea tîrziu, apartamentul fiind repartizat altei persoane. Cum s-a operat transferul, încă nu ne putem da seama, fiindcă de fiecare dată cind petentul și președintele de sindicat l-au căutat pe tovarășul Moraru (acesta e numele prietenos), a fost imposibil să i se dea de urmă. Acum, solicitantul e sfătuit amical să mai aștepte pină-i vine rindul din nou, fiindcă sint multe alte persoane cu prioritate. Dacă la mijloc nu sint alte explicații, și mai cunosteam asemenea tranzacții dubioase, înseamnă că e curată bătaie de joc, motiv pentru care organele competente trebuie să ia de urgență măsurile cuvenite iar solicitantului să i se respecte repartiția avută. Ce valoare mai au actele dacă ele pot fi anulate de un capriciu funcționăresc?

■ „La începutul verii, mama mea, Ecaterina Ghimpeanu, s-a întepat intr-un cui ruginit. S-a prezentat la dispensarul din Frătești pentru a i se face o injecție antitetanos dar asistenta de serviciu a refuzat, pe motiv că este bătrînă, sfătuiind-o să se spele cu gaz. Durerile s-au accentuat, s-a prezentat la medicul comunei, cu aceeași rugămintă, însă, in loc să-i facă injecția solicitată, acesta i-a prescriș algocalmin și tetracilină, motivînd că îi lipsește serul antitetanic. Starea se agrava, era semn că ceva nu e in regulă, și mama s-a deplasat la spitalul din Giurgiu, explicîndu-le medicilor bănuiala ei. In loc să acționeze in consecință, personalul medical a tratat-o de paralizie. Abia la spitalul din Singurari i s-a pus diagnosticul exact, adică cel bănuțit de noi, și, fiindcă situația de-

venise alarmantă, mama a fost trimisă la Spitalul Colentina din București, unde a decedat la 3.07.1984, evident din cauza unui tetanos generalizat. Acum, am primit din partea dispensarului din localitate un proces verbal de contravenție, fiindcă nu m-am prezentat, chipurile, la vaccinarea antitetanică. Cum s-ar putea califica această incompetentă dublată de jongleric? (Pavel Ghimpeanu, comuna Frătești, jud. Giurgiu). Este inutil să mai calificăm in vreun fel opacitatea și dezinteresul cadrelor medicale respective și, in locul oricărui comentariu pe marginea acestei drame, punem un mare semn de întrebare pentru cei in drept să răspundă.

■ După ce și-a dus radiocasetofonul la reparație, la întreprinderea „Tehnoton” din Galați, Leontina Rusu din aceeași localitate, str. Brăilei, bl. A 3, ap. 100, Tiglina I, obiectul cu pricina n-a mai putut fi recuperat, din pricina unei spargerii, al cărei autor a fost deja identificat, in persoana lui Romeo Teodorescu. Petenta se plinge că, in ciuda tuturor intervențiilor, e purtată pe drumuri, uneori delicat, alteori in chip grosolan. Aveți puțintică răbdare, fiindcă, după cite timp noi, și stim bine, astfel de cazuri nu se pot soluționa pină nu se termină procesul in care este implicat infractorul. După aceea, vi se va restitui aparatul iar hotului i se va administra pedeapsa cuvenită. Cu virii și indesaț.

■ Autoritățile comunei Găneasa ne anunță că numitul Ioan Giță din satul Cozieni, Sectorul Agricol Ilfov, in urma scrisorii adresate revistei noastre, a fost reintegrat in muncă la întreprinderea „Neferal” din sectorul 2, București. Petentul ne scriese că i se desfacuse contractul de muncă in timp ce se afla in concediu de odihnă, concediu aprobat de fabrica de piine „Titan”, unde lucrase pină atunci. Răspunsul, desi favorabil, e un fel de a arunca praf in ochi, fiindcă Ioan Giță reprezintă al nu stim citelea caz de îndepărtare din întreprindere, in timp ce se afla in concediu de odihnă. Tragem un semn de alarmă celor care profită de această imputernicire, fiindcă, nu-i asa, și puterea poate cobori in jos, cum ar zice un pleonasm celebru.

■ In urma anchetei intitulate Urma seapă turma, publicată in revista noastră in nr. 24 din 15 iunie 1984, am așteptat, cum era firesc și cum prevede legea, un răspuns. Acesta n-a mai venit, desi iarna bate la ușă. Să le fi fost chiar asa de greu celor in cauză să aștearnă pe hirtie citeva rinduri?

■ I.A.S. Galați ne informează că a primit de la I.T.M.A. Craiova două utilaje pentru încărcat, denumite A 800—I.F. Deși costă o sumă fabuloasă, aceste utilaje nu pot fi nicicum folosite, ele fiind fabricate gata defecte. La numeroasele apeluri ale întreprinderii, s-au deplasat din partea furnizorului citiva reprezentanți care au plecat cum au venit, adică fără să repare nimic. Intrucît masinile in cauză n-au fost achiziționate pentru a fi date la fier vechi, credem că se impune ca întreprinderea craioveană să treacă degrabă de la indolența la acțiune.

■ Rugăm conducerea I.T.B. să aducă la cunoștință controlorilor, sau să le scrie pe o hirtie dacă acestia n-au tinere de minte, că invalizii de război, gr. I și II, beneficiază de călătorii gratuite in orașul de domiciliu. Este un abuz nesocotirea acestui drept, stipulat de un decret iar nu scorniri de noi, si nu înțelegem de ce se repetă asemenea incorectitudini. Nu mai departe de sfîrsitul lunii august, Ion Răducanu din București, str. Simetriciei nr. 59, sect. 2, a fost amendat in autobuzul 209, conform biletelor nr. 06 420 și 06 419 din 30.08.1984, desi omul prezenta legitimitatea de invaliditate nr. 0630. Pentru a doua oară numai in cazul de față, controlorii sfidează legea, nemăpunind la socoteală modul de comportare față de cetățeni. Se impune o reciclare urgentă a celor restanțieri sau, ca să fie mai eficientă, o sancțiune.

■ „In 1983, la începutul anului, au fost ridicati de la C.A.P. Noșlac aproximativ 70 viței de la producătorii particulari, fiecare in greutate de 54 kg. De atunci și pină in prezent, n-am reușit să luăm banii, desi există un decret in acest sens. Nu vă mai spunem că am plătit și taxele necesare pentru vânzare și pentru certificatul de sănătate. In 1984 ni s-a spus de patru ori că vom primi banii însă acest lucru nu s-a întimplat. Sperăm să fim ajutați in 1985, cind viței vor deveni tauri” (Ioan Ilea, str. Principală nr. 65, sat Stina de Mures, com. Noșlac, jud. Alba).

■ Ne scrie Ion Tudor din Leicesti, jud. Argeș, rugîndu-ne să-i facem publică rugămintea de a fi ajutat, deoarece suferă de miopatie, motiv pentru care a colindat mai multe spitale. Pentru a-și rezolva situația, are nevoie de un aparat

medical de masaj, pe care l-a căutat pretutindeni dar nu l-a găsit. Sigur că omul nu cere un lucru gratuit însă instanțtia care l-ar putea ajuta e rugată să-i dea un semn, chiar dacă problemele de serviciu o copleșesc. Facem și noi un apel călduros la cei in drept, pentru a fi generosi cu un om bolnav.

■ Aladar Mozes din București, str. Barbu Văcărescu nr. 44, posesorul postului telefonic nr. 10 90 93, ne scrie că de trei luni de zile i se facturează convorbiri aditionale pe care nu le-a efectuat. Pe lunile iunie și iulie a plătit 1321 lei. In urma contestațiilor, a obținut o scădere de 1271 lei. Centrala „Dacia”, de care aparține, i-a schimbat numărul de telefon și, prin urmare, in luna octombrie a fost taxat cu 16,50 lei mai mult decît trebuia. Aceste neglijențe, desi se pretinde că se lucrează automatizat, sint foarte frecvente și-i rugăm pe cei in drept să-i supravegheze mai cu atenție pe năstingii roboți, dacă tot atelecă la ei, fiindcă au mai plătit-o și altii. Greseala pagubă așteaptă.

■ Lidia Cotoi-Iordache din București, str. Șt. Stoica nr. 22, ne scrie că, urmînd un tratament care necesita injecții la ore fixe, a apelat la personalul Spitalului studentesc petenta fiind studentă, și de fiecare dată a fost primită cu simpatie. Mai puțin intr-una din seri, cind medicul de gardă i-a incredintat sarcina asistentei, care asistenta, pretextînd diverse urgențe, a abandonat-o cu bună știință. A revenit după o oră și jumătate. Poate că ar fi așteptat resemnată, zice autoarea scrisorii, însă chicoltele și veselia debordantă care o copleșiseră pe Manuela Ghiță in această vreme au convins-o că altele fuseseră motivele întîzierii. Cind studenta a repetat rugămintea, replica a venit scurt: „Da’ bea-o, dragă, ce-are?” Dacă pentru un asemenea sfat a fost nevoie de atita amar de timp, oare cite ceasuri ar fi necesitat injecția propriu-zisă? Noroc că asistenta a refuzat să se achite de sarcinile profesionale, fiindcă altfel ar fi apucat-o dimineața.

■ „Așteptam ca, in urma sesizării apărute in Flacăra din 27 iul. a.c., să primesc și eu recompensa ce mi se cuvenea. Se pare că pe nimeni nu interesează problema, asa incît m-am hotărît să inventez o masină de perforat birocratismul. Trebuie să vă spun că trebuia merge foarte greu, mai ales de jos in sus, de aceea mă mai adresez o dată dumneavoastră, in speranța că cineva se va decide să analizeze scrisoarea la care m-am referit, chiar dacă au trecut patru luni” (Costică Dulgheriu, alea Trandafirilor, bl. 8, sc. B, et. 4, ap. 19, Fălcieni, jud. Suceava). E vorba de o recompensă pentru care s-a și întocmit un dosar, de urmele cărui nu se mai știe nimic. Numai să nu se fi ales praful de el.

Pagină realizată de RADU G. ȚEPOSU

Poșta redacției

Otilia Borcea — București: Sistemul de școlarizare prin cooperativa mestesugărească nu cuprinde licee industriale și ca urmare, cooperativele nu au avut sarcini de organizare a unor concursuri de admitere in treapta a II-a de liceu. Onofrei Costache — Alexandria: Puteti merge pentru consult in orice zi după ora 12. Dumitru Brălescu — Ploiești: Comisionul de 1% din valoarea apartamentului contractat se retine de către unitatea contractantă pentru serviciile prestate. Mihail Roman — București: Nu se recalculează. Elena Florescu — Segarcea: Ați fi putut cere pensionarea la implinirea vârstei de 55 de ani, dacă ați fi avut și 25 de ani de muncă. Steliana Iancu — Blejoi (Prahova): Așteptați hotărîrea judecătorească. Gheorghe Șerban — Broșteni (Vrancea): Cu studii superioare de specialitate. Elena Pichici — Goduri (Argeș): Consiliul popular local hotărâște. Grup muncitor de la Combinatul siderurgic — Galați: Problemele ridicate le puteți clarifica discutîndu-le la C.O.M. Adriana Gliga — Alba Iulia: Au fost corect încadrate. Șerban Florescu — Nucii (Sectorul agricol Ilfov): Dacă se refuză încadrarea, faceți contestație la judecătoria, urmînd ca acest organ de jurisdicție să hotărască asupra măsurii luate de unitate. Măndia Popescu — Basarabi (Constanța): Minimum 10 ani. Margareta Reghecampf — Tîrgoviște: Cei care au avut condamnări nu pot funcționa într-o unitate de învățămînt. Marian Bălăiță — Lupeni: Concediul legal de odihnă se prelungește numai cu ziua liberă ce se acordă lunar, asa cum se procedează pe întreaga economie. Iulian Movilă — Slobozia: Nu aveți dreptul la un concediu plătit de 30 de zile.

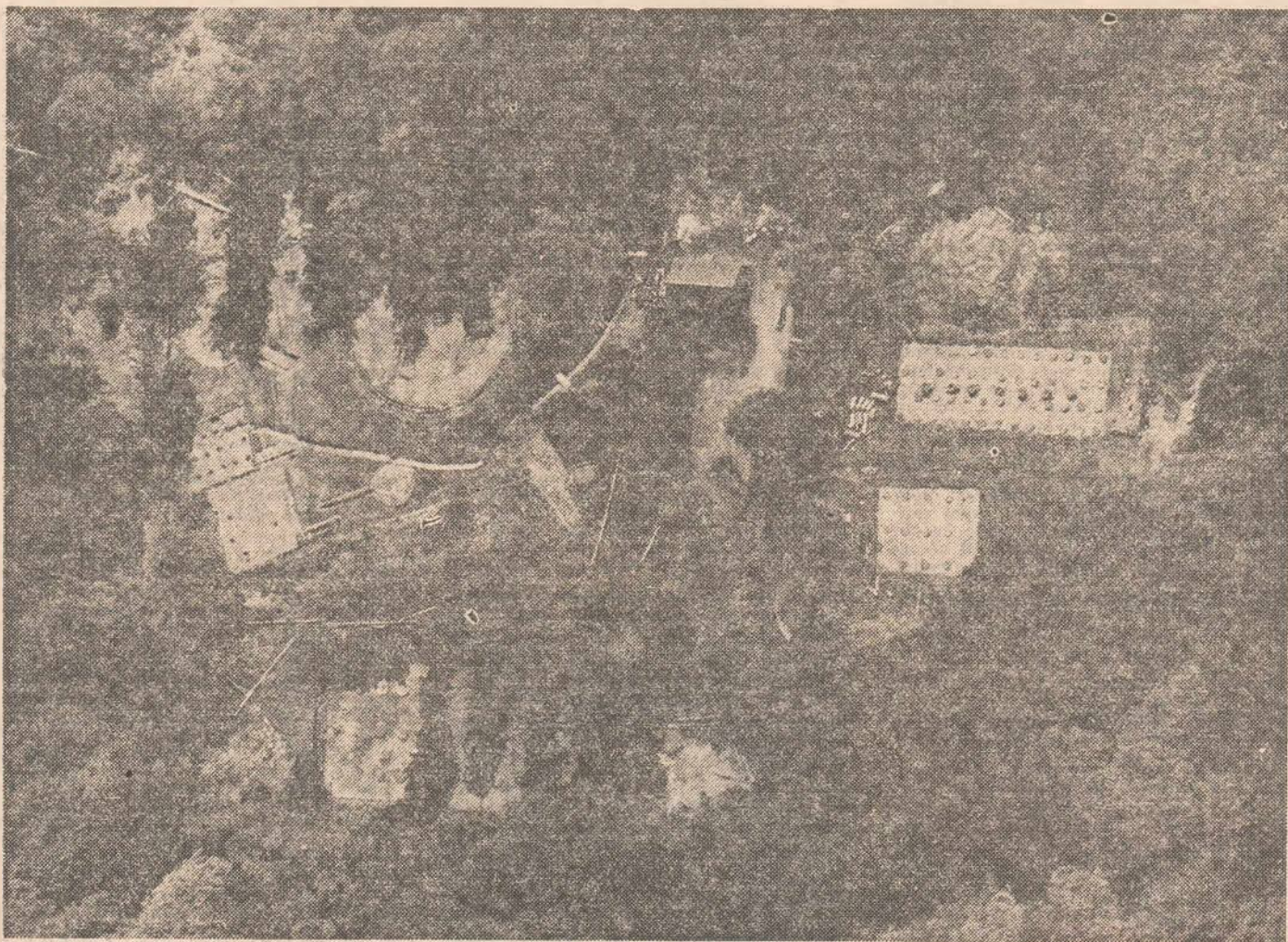
MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia in considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.

„În nici un domeniu nu s-a încheiat procesul revoluționar al cunoașterii“

Martor ocular

● Noi descoperiri legate de sanctuarele de la Sarmizegetusa Regia ●

Drum spre inima Daciei

Între 30 octombrie și 4 noiembrie 1984, o echipă de studiu pluridisciplinar, constituită din inițiativa Asociației Oamenilor de Știință din Republica Socialistă România, în colaborare și sub îndrumarea Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist Român, a întreprins o deplasare la Sarmizegetusa Regia, din Munții Orăștiei.

Scopul: verificarea și amplificarea, prin cercetare pluridisciplinară în teren, a datelor preliminare ale studiului „Sistemul numeric al geto-dacilor“, întocmit în mai mulți ani de cercetare de profesorul Timotei Ursu și inginerul Florin Stănescu, membri ai Asociației Oamenilor de Știință.

Utilizând metode pluridisciplinare la studierea complexului de sanctuare (metode inițiate de

colectivele profesorului Gheorghe Chiș, din Cluj-Napoca, în anii 1977—1978, și de colectivul Universității din Brașov, în anul 1979), studiul prezintă numeroase elemente de prioritate științifică.

Cum în urma verificărilor în situ și apoi în laboratoare, majoritatea rezultatelor de până acum a fost validată, studiul capătă, astfel, o importanță deosebită pentru cercetarea istoriei vechi a României.

Autorii au declarat rezultatele patent științific al Asociației Oamenilor de Știință, iar revistei Flacăra i s-a acordat, prin participare la verificările din teren, prioritatea publicării rezultatelor.

Întreaga echipă a dedicat rezultatele acestor cercetări istorice lucrări ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român.

Membrii echipei pluridisciplinare: profesor **Nicolae Copoiu**, cercetător la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.; profesor **Timotei Ursu**, inginer **Florin Stănescu**, membri ai Asociației Oamenilor de Știință, autorii studiului; inginer **Albotă Mihail**, Institutul de geodezie, fotogrametrie și organizare a teritoriului; arheolog **Adriana Rusu**, muzeul județean Hunedoara-Deva; arhitect **Cristian Călinescu**, șeful proiectului de conservare, restaurare și valorificare a cetăților din Munții Orăștiei; locotenent colonel **Octavian Buda**, din M.A.N.; topograf **Adrian Pop**; **Nicolae Grigore Mărășanu**, comentator publicist la revista Flacăra.

Din partea Studiului cinematografic „Alexandru Sahia“ au participat: **Horia Bolboceanu**, operator, și **Marian Roșca**, asistent imagine.

Caut, prin parbrizul mașinii, vârful muntelui spre care suim și căruia, deși situat la peste 1.000 de metri, nu știu de ce i se spune doar deal. Nu-l pot desluși. Stă ascuns în marea de lapte a norilor de toamnă, plin de taină și neuitare. Mîntea mea închipuie acolo fantasmă. Pe Grădiștea Muncelului, dacii au întemeiat din piatră, din știința numerelor și din credința în zei, cetatea fără de moarte a antichității noastre: Sarmizegetusa Regia. Ruinele se ivesc și acum din oceanul timpului asemenea unor cataracte semețe. Nu vor să moară! Au să ne comunice multe informații. Sint relievele solidificate ale unui spirit defunct. Din cite cetăți dacice s-au descoperit și s-au interpretat în masivul Munților Orăștiei, nici una nu întrece în importanță și în neliniște Sarmizegetusa Regia. Urmele ei, incendiate de focul Romei, sanctuarele ei, dărîmate de furia unui imens imperiu, nu mai păstrează chipul de odinioară. Dar continuîndu-le dimensiunile, printr-un recurs la imaginație, poți reclădi, fie și pentru o clipă, fastul acestei cetăți. Geniul strămoșilor s-a întrecut aici pe sine. Să ne aflăm oare în Kogaionon, muntele sfînt al dacilor, de care cu umire pomenea cel mai mare geograf al antichității elene, Strabo? Importanța arheologică români răspund afirmativ la această turbătoare întrebare. Descoperiri recente, despre care vom vorbi și noi în acest reportaj, vin să adauge tot mai mare credit afirmației. Măreția de care vorbeam nu pulsează însă din inima cetății propriu-zise, ci din sanctuarele grupate în incinta sacră a dacilor. Drumul către ele a fost un drum al neliniștii, parcurs de mulți istorici și arheologi, un drum al amăgirii de multe ori și chiar al erorilor.

Nu e ușor să proclami adevăruri într-o tăcere de peste două mii de ani! Sanctuarele dacilor de la Sarmizegetusa Regia au sfîrșit interpretări dintre cele mai diferite, nesemnificative uneori: s-a crezut, mai la început cînd nu erau în întregime dezvelite, că ar fi vorba de arenele unui circ în aer liber, de maneje sau de depozite de alimente. Vasile Pârvan credea, despre marele sanctuar circular, că ar fi un monument funerar, iar alți arheologi și istorici au opinat că ar fi servit scopuri exclusiv religioase. Și iată cum uneori drumul cunoașterii începe din absurd și, din aproape în aproape, se termină în revelația adevărului. Ipoteza primă că sanctuarele de la Sarmizegetusa Regia ar reprezenta un calendar o emite D. M. Teodorescu, care considera, aflăm din unele lucrări de specialitate, că marele sanctuar circular ar fi un altar al zeului soarelui, opinînd că gruparea stilpilor și a lespezilor în structura cercului B au legătură cu mișcarea de revoluție a Lunii. Așadar, drumul neliniștii fusese parcurs de la „maneje“ la „zei“ și pînă la mișcarea „astrelor“. De aici înainte adevărul se întrezărea. În peste 170 de ani, de cînd se cunosc sanctuarele, cercetătorul asiduu abia avusese timp să-și îndrepte privirea și gîndul de la pămînt la astre! Sanctuarele deveneau, în această ipoteză, instrumente de măsurat timpul și mișcarea corpurilor cerești. Ideea este reținută și acceptată în fondul ei de C. Daicoviciu, care definește sanctuarul circular drept templu calendar solar al dacilor, apoi este dezvoltată de urmașul său Hadrian Daicoviciu. Și iată că, direcționată astfel, acumulările erau în măsură să declanșeze un nou salt, spectaculos. Colectivul celor trei cercetători de la

Universitatea din Brașov — Ștefan Bobancu, Cornel Samoilă și Emil Poenaru — expun următoarea opinie, referitoare la marele sanctuar circular: este un monument singular al antichității prin semnificațiile lui; el nu este doar tiparul unui calendar, ci încorporează multiple semnificații despre scurgerea timpului, despre unitatea macrocosmosului și microcosmosului, despre esența petrecerii noastre prin lume.

Din acest moment, îl văd pe Deceneu privind prin lunetă!

În vârful muntelui Kogaionon, către care suim și noi acum, acolo, cit mai aproape de Zamolxe, dacii au adus (numai ei știu cum) blocuri mari de piatră, au înălțat temple și observatoare astronomice, și au pornit în prima lor expediție în lumea astrului. Ce căutau? Chipul zeului sau întocmirea lumii de dincolo către care plecau cîntînd?

MORGANA ADEVĂRULUI NE FACE MAI DEPARTE CU MÎNA

„Deceneu, demonstrîndu-le (geților) teoria celor 12 semne ale zodiacului, le-a arătat mersul planetelor și toate secretele astronomice; cum crește și scade orbita Lunii; cu cit globul de foc al Soarelui întrece măsura globului pămîntesc; le-a expus sub ce nume și sub ce semne cele 346 de stele trec în drumul lor cel repede de la răsărit pînă la apus, spre a se apropia sau depărta de polul ceresc... Putem vedea pe unul dintre aceștia cercînd poziția cerului, pe altul însușirea

ierburilor și ale fructelor, pe acesta creșterea și scăderea Lunii, pe celălalt observînd eclipsele Soarelui“.

Iordanes (Getica pp 69—70)

Am ajuns în incinta sacră de la Sarmizegetusa Regia. Specialiștii, componenții ai echipei pluridisciplinare, au și început verificările datelor din studiul „Sistemul numeric al geto-dacilor“. Nu avem prea mult timp la îndemînă. Ziua e scurtă, în jurul orei 16 începe noaptea. Apoi, în Kogaionon e frig acum, nici măcar focul care a mistuit în parte aceste sanctuare nu ne încălzește.. incendiatorii, definiți-vîndu-și „opera“, nu bănuiau că nici flăcările nu pot șterge geniul manifest și mult laudat de întreaga lume antică, al dacilor. Se fac, deci, măsurători, unele pentru a treia oară. Prietenul meu, Timotei Ursu, cred că a incins calculatorul electronic. Îl obsedează un număr pe care îl înfînește în mai toate calculele efectuate:

— Măsurăm, zice el, altitudinile teraselor, pe care se află cele opt monumente ale incintei sacre; interdistanțele sanctuarelor, pentru a vedea în ce raporturi se află unul de altul; apoi efectuăm măsurători dimensionale ale fiecărei piese din fiecare sanctuar.

— De ce e nevoie să măsoarăți fiecare piatră?

— Pentru că dimensiunile lor intră într-o desfășurare statistică, unde pe baza virfului de frecvență putem reconstitui, cu anume probabilitate, dimensiunea arhetipală a modelului inițial. Am făcut de două ori aceste măsurători, în 1982 și 1983, am pus în ecuație matematică interdependențele rezultate și ni s-au relevat funcțiuni ale sanctuarelor cu mult mai complexe decît s-a crezut pînă acum. Avem certitudinea că aici sint grupate o serie de etaloane cu care dacii operau calcule matematice, geodezice, astronomice etc. Iordanes pomenește doar de aceste preocupări ale dacilor. Noi am pus această realitate din incinta sacră în valoare, prin calcule matematice, și ni s-a confirmat mai mult: este vorba de un sistem numeric original și foarte productiv matematic. Aplicîndu-l am propus chiar unele corecții la unele măriri altimetrice efectuate mai înainte aici. Sintem în măsură să afirmăm că în sistemul sanctuarelor de la Sarmizegetusa Regia sint încifrate dimensiuni și relații geodezice cu mult mai exacte decît cele rezultate din analiza piramidei lui Kepos. Am făcut aceste calcule, măsurători. Dar pentru a nu exista nici un fel de dubiu, colegii ceilalți ne verifică acum mărimea, dimensiunile și realitățile de calcul de unde am pornit demonstrația.

Florin Stănescu, al doilea autor al studiului, întreprinde de ore în șir un dialog mut cu Soarele de Andezit. Și-a așezat privirile și gîndurile pe el de parcă vrea să-l topească, să-i smulgă tainele. Piatra tace însă. Sau poate tace numai pentru mine? O să-l întreb mai încolo ce luminisuri a întrezărit în noaptea ei milenară. Mihail Albotă, geodezul, impresionează prin rigoare și prin ținuta lui athletică. La început, un zîmbet aproape imperceptibil îi flutura în colturile gurii, ca după nu știu cite calcule și măsurători validate să devină tot mai meditativ. Se gîndește, probabil, la piramida lui Keops ori poate la monumentele de la Stonehenge, din Anglia. O să-i aflu și lui părerile mai la urmă. Octavian Buda, colonelul, specialist și el în măsurători și calcule geodezice, a găsit o picătură din otrava lu. Decebal și a bătut-o pe nerăsuflăte trist. Efectuase calcule anterioare la sanctuare și le credea indubitabile. Dar, iată, lucrînd în pluridisciplinaritate, e nevoit să corecteze citeva dintre ele. Cristian Călinescu, arhitectul, șeful de proiect al lucrărilor de conservare, restaurare și valorificare, o mină de om, întinde o ruletă și măsoară distanțele dintre sanctuare, pîrînd în mîntre, probabil, întreaga încercătură arhitectonică a incintei sacre. Cred că va fi „somat“ de toate aceste descoperiri să-și revizuiască proiectul. Adrian Pop, topograf-geolog, e încîntat că și-a ales o astfel de meserie: a măsurat în 1979 altitudinea teraselor din incinta sacră și a mai măsurat-o încă o dată, și încă o dată acum: nici o corectare! E as!

— Ce s-a confirmat pînă acum?, revin cu întrebarea la Timotei Ursu și Florin Stănescu.

— S-a confirmat că diametrul exterior al marelui sanctuar rotund (cercul A), cuprinde de 17 ori modulul probabil de lungime folosit în spațiul geto-dacic, modul care echivalează cu 1,734 m; se confirmă că ridicare la scara 1/432.000 dimensiunile marelui sanctuar prezintă surprinzătoare identități cu dimensiunile Pămîntului reprezentat ca sferă; se confirmă că terasele sanctuarelor și cotele de referință ale Dealului Grădiștei formează un complex orientat astronomic și magnetic, orientarea teraselor sanctuarelor avînd ca elemente de referință virfuri de mînti din imediata apropiere. În cazul că interrelațiile numerice între „multimile“ de piese oferite de sanctuare sint corect decelate, se confirmă valabilitatea teoriei noastre: adică un sistem numeric coerent, utilizat multifuncțional. Potrivit acestui sistem numeric, sanctuarele funcționează ca o uriașă „riglă de calcul“ cu care se pot efectua operații matematice de mare

N. GRIGORE MARĂȘANU
Fotografie de ION MICLEA

(Continuare în pagina 22)

● Ce s-a făcut, ce mai e de făcut ● Omule, fii primul tău medic ! ●

— Cum să-mi explic faptul că deși vă cheamă Toader, Toader Caba, vă semnați cărțile, 9 pină acum, cind Teodor, cind Theodor ?
— N-aș putea să vă ofer un răspuns mulțumitor. Am început așa în 1973, cind am publicat prima carte de acupunctură din literatura noastră, și n-am mai schimbat.

— Ai dumneavoastră cum vă zic ?

— Soția, Măriuca, mi s-a prăpădit acum 3 ani. Copiii, am o fată și un băiat, amindoi studenți la medicină, imi zic tată. Numai mama, care are 78 de ani, mă strigă ca altădată, adică Toader, dar i se întâmplă, din păcate, tot mai rar s-o facă.

— Iată o întrebare care nu era în plan : de ce ?

— Pentru că în Vrancea, de unde sînt de fel, n-ajung decit o dată, de două ori pe an. Am plecat de-acolo după 4 clase elementare și legăturile mele cu Poiana s-au împuținat. Nu m-am desfacut însă de obirșia mea de mocan și de cite ori mă întorc acasă umblu pe coclauri. Caut locurile în memorie și uneori le regăsesc. Sînt 40 de ani de cind m-am dus, dar parcă a fost ieri ! Repede a mai trecut !

— Unde v-ați dus ?

— Mai întii la liceu, la Focșani, apoi la facultate, la Iași. În anul III, m-am transferat la Cluj din pasiune.

— Iubeați ?

— Da, se poate zice și așa. Eram fascinat, ca student, de 2 profesori clujeni, de regretații Hațieganu și Goia. Primul făcea clinică medicală, celălalt semiologie. Școala de la Iași mi se părea, cu mintea de-atunci, prea teoretică. Eu vroiam practică, de-aia m-am și transferat. A fost, cred, norocul meu. Imediat, profesorul Goia m-a luat pe lingă dînsul, angajîndu-mă pe post de soră medicală. Trăiam din bursă, așa că mi-a fost de mare ajutor leafa aceea. Dar cîștigul decisiv a fost altul : am stat cîțiva ani, pînă la terminare, în spital, zi de zi, noapte de noapte. Lîngă bolnavi, în plină viață și, totodată, în plină moarte. Am avut șansa, ca să zic așa, unui internat deghizat, care m-a înarmat, care m-a călîit. Vorbesc ca unul care am tras foloase directe : reînființarea internatului e-ar justifica pe deplin.

— De ce și în plină moarte ? !

— Pentru că una din primele mele gărzi a coincis cu un caz de intoxicație în masă cu alcool metilic. Niște zugrăvi furaseră de nu știu unde o damigeană cu alcool metilic și băuseră din ea zdrăvăn. Doza mortală e de 30 de grame. Ei o trecuseră. Din 12, a scăpat unul singur, care a orbit. Incidentul acela, cum l-aș putea numi ?, m-a marcat pentru mult timp.

— V-a făcut mai sceptic ?

— Nu neapărat. Să zicem că m-a îndîrjit împotriva morții. Sceptic n-am fost și nu sînt. La 52 de ani, am rămas tot un luptător, îndrăgostit de cauze mari.

— Cum ați ajuns la homeopatie ? Dar la acupunctură ? Vă pun această întrebare pentru că dumneavoastră, stimate tovarășe doctor Caba, sinteți socotit, fie că vă place, fie că nu, unul dintre „clasiicii” noștri în cele două discipline, deschizător de drumuri, ca practicant și teoretician deopotrivă.

— Haideti, nu exagerați !
— Vrem, nu vrem, uneori actele noastre o iau, obiectiv, înaintea convingerilor noastre.
— Nu vă împărtășesc opinia, dar ce importanță are ? Meritul meu, cit e, constă în faptul, de necontrazis, că am publicat primele cărți din literatura medicală română, pe cea de acupunctură în 1973, pe cea de homeopatie în 1979. Lucrări întemeiate pe o experiență personală mai bogată decit a altora, atîta tot. Eu am observat, e adevărat, dar n-am descoperit nimic. Doar am făcut legăturile, pentru că și acupunctura și homeopatia existau. Am fost între cei care s-au zbatut să demonstreze că medicina așa-zisă clasică, alopatia, și terapiile în discuție pot conviețui, că nu se exclud. În teaca sănătății, ca să zic așa, pot intra mai multe săbii.

— A fost grea această luptă ?

— N-a fost, ea continuă întrucît, de pildă, homeopatia încă n-a pătruns în clinică. Ea a cîștigat și cîștigă cu centimetru, dar important e rezultatul final. Dacă a fost grea ? Firește. Au fost și eșecuri, au fost și riscuri, dar eu mi le-am asumat, sigur că drumul pe care m-am angajat e unul pus în slujba oamenilor, al sănătății. Am avut de pățit, da, dar vă rog să mă credeți că e meritat și dac-ar fi s-o iau de la capăt, aș lua-o fără să ezit. E în legea vieții să uităm și vreau să cred e-am uitat. Azi, cind conduc o secție specializată pe acupunctură, la Călan, și cind cărțile pe care le scriu intră în bibliotecă, n-am de gînd să mă mai întorc la ce-a fost. Nu pot însă să uit, n-am dreptul s-o fac, că primul meu articol de homeopatie s-a tipărit în 1965 în „Muncitorul sanitar”, se intitula „Similia similibus curantur”. Am fost între cei dintii, asta subliniez, care am resimțit direct începutul celei mai libere și mai fertile epoci din istoria modernă a României, epocă pe care ne-am obișnuit s-o numim, cu dovezi „Epoca Ceaușescu”. După 1965, acupunctura și homeopatia au ieșit la lumină, căpătîndu-și „drept de cetate”. Un rol important în această luptă l-a avut și-l are C.N.S.T., care ne-a sprijinit efectiv, ne-a

ajutat și îndrumat. Tocmai Ministerul Sănătății a fost, într-o vreme, mai puțin receptiv și dacă secția de la Călan, în care lucrez, s-a putut înființa, cu ani în urmă, asta s-a datorat numai intervenției organelor de partid și de stat, județene și locale, cărora nu voi conțeni să le exprim recunoștința. Azi, ministerul gîndește și acționează altfel : e mai deschis, mai disponibil la nou, dar un tempo tot s-a pierdut.

— Sînt obligat să observ că mi-ați rămas dator cu un răspuns.

— Cum le-am descoperit ? Citînd. Mai concret, avînd acces la fondul de cărți socotite prin anul '55 interzise al Bibliotecii Universitare din Cluj. Femeia care răspundea de așa-numitul index imi fusese, dintr-o întimplare fericită, pacientă, așa că m-a lăsat, nu fără multe precauții, să-l citesc pe Samuel Hahnemann, autorul primei cărți de homeopatie din lumc. „Organonul”, așa se cheamă cartea, m-a tulburat, mi-a pus în față o lume. Părea să fie, dincolo de limitele ei, ce căutam : un mijloc de a completa medicina pe care o învățasem, nu o dată, vai, incapabilă să rezolve. În natură, scria Hahnemann, materia este pușin lucru, forțele sînt totul. Apoi concluzia : materia este forță. M-am cufundat, cu disperarea unui inecat, în cercetarea remediilor, a legilor homeopatiei,

Toader Caba :

„Homeopatia susține reacțiile normale ale organismului”

— De-atunci ați rămas fidel Editurii Litera ?

— Exact. Nu fac altceva decit să-mi recuperez banii, dar rîmîn cu cîștigul moral. Iar cărțile mele, nu mă laud, se vind ca piinea caldă. Cum apar în librării, cum dispar, iar eu abia mai prîdidesc să explic că nu mai am, că am rîspîndit cota de autor.

— Tovarășe doctor Caba, dacă știu eu bine, homeopatia nu-i decit o continuare a alopatiei, da ?

— Nu o continuare, o completare. Ea merge, după mine, mai adînc. În mare, situația stă cam așa. Alopatia își exercită acțiunea la nivelul perturbat al organismului prin efect direct, corector sau supleativ, vindecînd prin acțiune biologică directă. Homeopatia intervine indirect, punînd în mișcare întregul organism și acționînd, ca și acupunctura, la nivel energetic.

— Ați mai folosit această expresie : ce este cu energeticul ?

— O clipă : homeopatia corijează, într-o manieră simplă și precisă, tulburările funcționale celulare aflate la originea bolii. Ea vindecă întîrînd un răspuns fiziologic normal, susținînd reacțiile naturale alese de organism spre a lupta cu boala sau cu o agresiune venită din exterior. În asta constă, fără a intra în amănunte, menirea ei.

— Dar nu e empirică ?

— E adevărat, modul ei de acțiune nu e explicat pe de-a întregul, dar asta va veni, sînt sigur. Noi nu știm încă bine, pe deplin, mecanismele combinării substanțelor in vitro, darămite in vivo ? ! Și-apoi, credeți că recunoașterea caracterului empiric al unei metode de vindecare este suficient pentru a o discredită ? Rezistența în fața timpului, eel mai aspru dintre judecători, nu e o probă ? Merg mai departe și întreb : ce vor să însemne cuvintele marelui savant Claude Bernard „Totul este toxic, nimic nu este toxic. Totul depinde de doză” decit aprobarea unuia dintre principiile de bază ale homeopatiei, cel al dozelor infintezimale ?

— Merge homeopatia în orice boală ?

— Ea, ca și acupunctura, nu sînt recomandabile în stările acute sau foarte grave, în intoxicații, în colapsuri, în perforații de organe etc. Dau însă rezultate excelente în reumatisme, în stări alergice, în cardiopatii, în hepatite cronice etc., în acele boli modificatoare de constituție, ale biocimpului, în care echilibrul energetic se fixează la alt nivel. Fără excepție, acupunctura poate vindeca la primele semne ale acestor boli. Sînt suficiente 2-3 ace și cronicitatea este evitată. Și totul costă, se știe asta, mult mai pușin, tratamentul fiind ambulator.

— Dar în cancere ?

— Părerea mea e că putem apela la ele, mai ales la acupunctură, în unele forme de cancer. Ceea ce și fac, în mod curent, chinezii. Noi însă le folosim mai ales pentru decuparea durerii. Ușurează, asta pot susține, dar că vindecă, nu. A prezenta avantajele acestor metode e una, a le supralicita e alta, iar această operație, la care unii se mai încumetă, nu duce, cred, decit la pagube. Mai pe românește vorbind, aș propune să nu sîrim peste cal ! Azi, cind homeopatia e intrată pe un făgaș bun, nu doar exagerările, ci și graba dăunează. Iar unii, din păcate, se grăbesc.

— Puteți exemplifica ?

— Nu-mi face plăcere, dar fie ! Centrul de perfecționare a personalului superior sanitar, condus de doctorul Ioan Teleianu, a contribuit și contribuie substanțial la afirmarea homeopatiei. Nimic de reproșat, oamenii de acolo, colaboratorii lor, au dat și dau o mină de ajutor. Numai că unii abia ce-au terminat un curs de inițiere, poate de perfecționare, și-au și ajuns lectori ! Din învățăcei s-au transformat, peste noapte în profesori ! Mai sînt apoi alții, cei care, cit ai bate din palme, emit teorii. Pe ce bază ? Dacă experimentul e greșit, și mulți nu-l au de nici un fel, nici măcar greșit, rezultatul e, obligatoriu, eronat. Poate că eu văd altfel lucrurile, dar mai întii trebuie să faci și doar într-un tîrziu, după ce ai veri-

ficat și răsverificat, să vorbești. Nu e aici o lipsă de disponibilitate față de nou, ci un respect, cel cuvenit, pentru rigoare. Pentru că, hai să fim sinceri, ce mai e de inventat, după două mii de ani, în acupunctură ? ! America ? ! Acupunctura e ferm atestată de biologia moleculară, de fizica sistemelor deschise, ea mai poate fi doar interpretată. E o desertăciune să crezi altceva. Legat de asta, cu sprijinul fizicianului Paul Constantinescu, lucrez la cuantificarea acupuncturii. Dar calea e încă lungă.

— Ce-ar fi să vă întreb ce e omul ?

— Nu știu încă destul ca să pot risca o definiție. Homeopatia însă, asta pot afirma, îl individualizează, tratînd organismul bolnav, în ansamblul lui, și nu boala. Un bolnav e, în concepția ei, un om a cărui energie vitală este în dizarmonie sau e slăbită. Energia pe de-o parte, informația pe alta, merg mină în mină, ambele ca forme ale materiei. Nu se vizează un organ, ci se vizează întregul. Nu simptomul e legea, ci cauza. Suprimarea unui simptom nu produce decit rareori vindecarea.

— Energia despre care vorbiți se poate evidenția ?

— Nu totdeauna. Inginerul Valeriu Popa, de pildă, are unele proprietăți deosebite, el acționează în virtutea lor și ajută, dar nu le poate evidenția și nici explica. Dar fenomenul există și el merită studiat. Pentru a fi înțeleasă homeopatia, trebuie plecat de la o experiență practică, la îndemna oricui. Luați două semințe, să zicem de ploș, cum a făcut medicul elvețian Voegeli, și fierbeți una din ele în apă, la 80 de grade. Apoi analizați-le. Nu veți constata nici o diferență chiar dacă le veți studia la microscop. Și totuși, puse în pămînt, ele vor reacționa diferit : cea care n-a fost fiartă va da naștere unui copac, iar cealaltă nu ! Deosebirea dintre ele va fi esențială, dar ea nu va tine nici de materie, nici de organizarea țesuturilor. Energia vitală a celei de-a doua semințe va fi fost distrusă prin fierbere. Exemplul mi se pare lămuritor. O astfel de energie, cum posedă Valeriu Popa, nu poate fi încă măsurată sau înregistrată, dar e clar, e cert, că ea există. A o contesta e, iertați-mă, o prostie.

— Tovarășe doctor, de ce purtați barbă ?

— Poftim ? !

— Ați auzit bine, v-am întrebat de ce purtați barbă ?

— De mult, de vreo 25 de ani, n-am mai fost pus în fața unei astfel de întrebări ! Port barbă dintr-un motiv foarte simplu : imi place să port barbă.

— E un obicei moștenit din familie ?

— Nicl bunicul și nici tatăl meu, moșani din deprimunța Vrancei, n-au avut barbă.

— Vreți să-mi arătați mîinile ?

— ? !

— Par muncite, nu vă supărați.

— Nu văd nici un motiv să mă supăr. Sap cu ele, la grădină, atîc cit să mă mai lase, măcar o oră pe zi, să bat la mașină. Pînă la forma finală, imi dactilografiez singur cărțile. Mă ajută și fiul meu, Marius.

— Una dintre cărțile dumneavoastră se intitulază „Homeosiniatria”. Adică ?

— Adică o modalitate terapeutică în măsură să îngemăneze acupunctura și homeopatia. În esență, asocierea a două medicini energetice, administrarea remediilor prin mijlocul acelor de acupunctură. O comunicare pe această temă, axată pe acupunctură, a stîrnit mult interes la Congresul internațional de acupunctură ținut la Tokio, în 1977. A surprins și incitat noutatea interpretărilor.

— V-aș mai întreba ceva : am înțeles că tratați o gamă largă de boli prin homeopatie și acupunctură, în care dintre ele ați obținut rezultatele cele mai spectaculoase ?

— M-aș opri asupra encefalopatiilor infantile. Le-am mai enunțat și unii, confrății mai ales, au zîmbit cu îngăduință. Dovezile pe care le posed sînt însă concludente, le țin la dispoziția oricui.

— Încheiem, da ? Deși în progres, pe un drum bun, cum ziceați, homeopatia mai are multe de făcut. N-a intrat încă în clinică, nu-s suficiente farmaciile, nu se predă, ea peste tot în lume, în facultăți, n-are o revistă de specialitate și așa mai departe. Dintre toate aceste cerințe, care credeți că e cea mai urgentă ?

— Aș fi imediat pentru înființarea unei societăți naționale. I-aș spune de medicină energetică. Sînt atîtea lucruri frumoase, multe de virf, ele se cuvînt canalizate într-o direcție precisă, unică.

— Ultima întrebare : ce aveți în lucru ?

— După „Homeopatia”, volumul 1, căci vor fi 3, abia apărută în librării, am sub tipar cartea cu numărul 10, „Metode de diagnostic în medicina tradițională chineză”. Reînținți o idee a chinezilor, mereu actuală : omul trebuie să fie primul său medic ! E, dacă nu greșesc, și semnul sub care „Flacăra” poartă o frumoasă bătaie. Rezultatele ei nu vor întzia.

— Vă mulțumesc, stimate tovarășe doctor Teodor Caba, și vă doresc spor la lucru.

— Toader. Zilele viitoare, voi merge s-o văd pe mama.

OVIDIU IOANIȚOIA

Un nou sistem monetar internațional

Univers

● Omului i s-a dat viața ca el să cîntărească exact poziția în care moartea i-ar fi convenabilă ● Numai cu viteza întii ●

Lichidarea datoriilor externe

Datoriile externe ale statelor în curs de dezvoltare — datorii ce se ridică la uriașă sumă de 810 miliarde de dolari — înseamnă o povară imensă pentru popoarele din țările care au datorii și, în același timp, un puternic factor de dezechilibru economic în lume. Aceste datorii trag îndărăt economiile statelor debitoare, descurajînd toate eforturile lor de redresare. Se ajunge la situația paradoxală că într-o epocă de relansare economică de plan mondial, un număr foarte mare de state nu numai că nu participă la relansare, ci evoluează ca și cum ne-am afla în plină criză, și aceasta în bună măsură tocmai din pricina datoriilor externe.

Fără îndoială că cei mai afectați de această stare de lucruri sînt chiar datoriile, țările care au împrumutat de restituit și dobînzii de achitat, ceea ce duce la adîncirea contradicției dintre țările sărace și cele bogate. Dar nici restul lumii, adică statele dezvoltate, de cele mai multe ori creditoare, nu rămîn neimplicate. Așa, de pildă, din cauza reducerii severe a importurilor țării în curs de dezvoltare — pentru a-și putea plăti o parte din datorii —, țările dezvoltate au pierdut în mai puțin de doi ani aproape trei milioane de locuri de muncă, din care cauză somașul și falimentele s-au ridicat la niveluri nemaiîntîlnite în perioada postbelică. În același timp, dobînzile înalte și practicile protecționiste au

ca efect și adîncirea contradicțiilor dintre țările dezvoltate înseși, mai ales dintre S.U.A. și țările vest-europene, acestea din urmă reproșînd americanilor că prin practicarea unor rate ridicate ale dobînzilor pe piața americană împiedică relansarea economică în Europa occidentală.

Este limpede că pentru a realiza o adevărată relansare și o stabilitate economică pe mapamond, o cerință esențială este înlăturarea poverii datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare. În concepția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, acestea

reorganizarea sistemului monetar internațional pe baze noi, echitabile; o acțiune concertată, unitară a statelor în curs de dezvoltare, care să poată determina țările dezvoltate, companiile și băncile internaționale să adopte o atitudine nouă, realistă față de acordarea de credite; necesitatea imperioasă de a se pune capăt oricăror practici discriminatorii, pentru instaurarea unui comerț liber și echitabil.

Nu e vorba aici de gesturi caritabile. Dacă lăsăm la o parte faptul, larg cunoscut, că țările dezvoltate și-au făurit o economie prosperă în bună măsură pe seama țărilor și popoarelor aflate astăzi în curs de dezvoltare și că, prin urmare, orice sprijin dat acestui din urmă grup înseamnă, în fond, restituiri, dacă lăsăm, de asemenea, la o parte veniturile mari pe care statele bogate le obțin astăzi prin sistemul preturilor (scăzute pentru produsele lumii a treia și foarte ridicate pentru ceea ce exportă țările industrializate), prin intermediul supra-naționalelor, și ne referim exclusiv la actualul mecanism financiar și de credit, vom constata că numai cu cât s-a înecat, sub formă de dobînzii, pînă în momentul de față, creditorii și-au realizat, de fapt, veniturile de pe urma sumelor date cu împrumut.

Deci, fără să păgubească pe cineva, complexul de măsuri pentru lichidarea datoriilor externe este merit să avanteze toate părțile, să contribuie la o veritabilă relansare a activității economice în lume și la începerea unui proces efectiv de instaurare a noii ordini economice internaționale.

ION D. GOIA

Comentariul săptămînii

se poate face printr-o strategie globală, care să includă anularea datoriilor pentru țările cele mai sărace și reducerea într-o măsură importantă a datoriei celorlalte țări în curs de dezvoltare, precum și reevalnarea, cu o dobîndă mai mică sau chiar fără dobîndă, a acestor datorii. Rezolvarea globală a datoriilor externe trebuie să includă, de asemenea, stabilirea anumitor limite maxime ale dobînzilor pentru creditele vechi, care să nu depășească 7-8 la sută, iar sumele plătite ca dobînzii peste aceste limite să fie scăzute din totalul datoriei. Soluția preconizată de România mai prevede asigurarea accesului țărilor în curs de dezvoltare la creditele internaționale în condiții avantajoase, prin

Doar calului i se mai potrivește numele

Astăzi, cînd jucăm cu toții șah cu piese standard, puțini mai știu că la origine figurile nu erau stilizate ca acum, ci strict determinate: pionii, nebunii (ofiteerii), regele și regina erau mici statuete înfățișînd oameni, calul și turnul înfățișau animalele (turnul era, de fapt, un elefant ducînd în spate un turn). Astăzi, doar caii mai seamănă cît de cît cu ceea ce indică numele lor, căci restul... Îneputul simplificării a fost făcut în Anglia, în secolul trecut, inițiator fiind Howard Stouth. De atunci, cu cît mai complicată a devenit tehnica șahului, cu atît mai simple au devenit figurile. Și dacă mai demult participanții la turnee foloseau asemenea șahuri lucrate cu mare meșteșug și cu multă fantezie, astăzi maestrul șahului pur și simplu nu mai vor să joace cu altele de piese decît cu cele standard. În schimb, mulți jucători cu renume colecționează șahuri scumpe și unicate. Jocurile de șah se produc de mai bine de zece veacuri — din fildes, lemn, porțelan, metal, ceramică, iar în zilele noastre din mase plastice. În Europa, șahul a pătruns întîmpinînd împotrivirea acerbă a bisericii catolice. Monahii prinși jucînd șah erau băgați la carceră. Cu toate acestea, primele manuale de șah au fost scrise de preoți. În una din aceste cărți, publicată în Spania în 1497, alături de analiza unor partide se dau jucătorilor și sfaturi practice, de pildă: „Dacă jucați la lumina zilei, străduiți-vă să vă așezați în așa fel încît soarele să bată în ochii adversarului dumneavoastră”.

Stan și Bran în... culori

În zilele noastre filme alb-negru aproape că nu se mai fac, într-afit spectatorul, ca și telespectatorul. S-a obișnuit cu ecranul colorat. Ce ne facem însă cu filmele vechi, dinainte de cel de-al doilea război mondial, multe din ele

capodopere ale cinematografului mondial? Proiectate așa, alb-negru, par șterse și plictisitoare. Iată de ce s-a pus problema „transpunerii” acestor pelicule în variantă color. Este ceea ce au izbutit cu succes să facă, independent una de alta, o firmă americană și una canadiană. Printr-o tehnică specială, bazată pe computere, se poate transforma orice film alb-negru într-un film color. Mai întii, cu ajutorul unei aparaturi electronice speciale, fiecare cadru se descompune în 525 000 puncte. Pe urmă, pictorul specialist examinează

De pe toate meridianele

fiecare cadru și alege culoarea și umbra pentru fiecare din obiectele sau persoanele existente. În concordanță cu instrucțiunile pictorului, operatorul de la calculatorul electronic, folosînd tablele cifrice, „colorează” imaginea. Computerul desăvîrșește lucrul, colorînd celelalte cadre. Companiile cinematografice au îmbrățișat repede ideea „colorării” filmelor vechi, vîzînd în aceasta o posibilitate de a-și spori considerabil cîștigurile. Astfel, Metro Goldwin Mayer, în arhivele căreia se păstrează mai bine de 4000 de filme, a plătit cîte 180 000 de dolari pentru noi versiuni computerizate ale unor filme în care au jucat celebrități ca Ingrid Bergman, Clark Gable, Gary Grant, Spencer Tracy etc. Afacerea este cît se poate de rentabilă: după cum s-a calculat, o investiție de 30 de milioane de dolari în „colorarea” filmelor cu ajutorul computerului poate aduce în decurs de 15 ani venituri de 1 miliard de dolari. Totuși, referitor la transpunerea filmelor alb-negru în pelicule colorate există și păreri critice. Mulți cinești socot că operațiunea va aduce un prejudiciu destul de mare capodoperelor cinematografice din trecut, care au fost realizate țînîndu-se cont de imaginea alb-negru.

Roza vinturilor

PENTI SAARIKOSKI (Finlanda)

Omului i s-a dat viața ca el să cîntărească întocmai poziția în care moartea i-ar fi convenabilă

deasupra plutește cer plumburiu, grădina de stele se înfățișează vederii și pămîntul lunecă-n gură ea piinea.

Frumusețe

La spălatul părului iată-te pește, marea fierbe, soarele

Videodiscul

O promisiune? Un eșec?

Din momentul în care a intuit că merge sigur la cîștig, informația nu incetează a face zile negre competitorilor intrați în hora receptării, prelucrării și difuzării ei. Informația zburdă în univers și pune fără întrerupere probleme. Într-o culoare unde automulțumirea amenință pentru a împrăștiă dintr-o suflare pinzele de pîianjen abia agățate la colțuri. Incită spiritele fără a dori măcar să afle numele cîștigătorului. Cînd vede că nodul gordian a fost rețezat, mută privirea exact în punctul unde se vede născînd ecuația următoare.

O ecuație la ordinea zilei — videodiscul. S-a ivit într-o zodie prăpăstioasă: magnetoscopul își ocupase deja locul pe care îl știm în topul zilei. Orice pretenție de concurență trece prin puterea de a smulge laurii deja răsuciți pe fruntea celui aflat alături pe pistă. Videodiscul a pornit handicapat la drum dar cu speranțe în reușită. Însă... În aprilie, RCA întrepruie producția aparatului numit „Selectavision”. Ajunsesse se pare la capătul răbdărilor cîtă vreme reclama o pierdere de 500 milioane dolari în patru ani, „Sony”, în schimb, a făcut cunoscută o investiție de 15 milioane dolari, pentru construcția în S.U.A. a unei fabrici de presaj discuri „Laservision”. În iulie, CBS a oprit producția de videodiscuri „Selectavision” la centrul din Carallton. Încotro mergem?

Ne oprim, pare a fi răspunsul celor care cunosc situația pe piața americană unde standardul „Selectavision” nu atrage. Avem videocasete, de ce ne-am incurca și cu aceste discuri mai incomode și oricum mai nesigure?

Costul unui presaj se situează între 70 și 300 de franci în raport de numărul exemplarelor. Pentru producerea matriței, tot de Franța e vorba, se cheltuie între 100 000 și un milion. Preocupate să prevină impasul, ministerele de specialitate și-au oferit sprijinul financiar.

O asemenea decizie măsoară în fapt o opțiune. Ea pornește de la constatarea că depinde și cu ce scule pleci la drum. „Laservision” Philips și-a găsit, prin grija și priceperea producătorilor săi, plasament în suprafața de interes profesională. Lectura prin fascicul laser se dovedește avantajoasă, printre altele și pentru că evită uzura de contact. Instalația permite selectarea evasinstantanee a oricăreia din cele 54 000 de imagini imprimate pe disc. S-a avansat chiar ideea chemării în sprijin a unui microcalculator, ceea ce face posibilă întocmirea unei „bănci” de date foto.

Lăsîndu-i pe producători să găsească ac de cojocul dificultăților ivite, nouă ne rămîne să tragem concluzia că n-ar trebui să eliminăm cu desăvîrșire videodiscul de pe agenda preocupărilor viitoare.

NEAGU UDROIU

Ventru șoferii dedași cu țoiul

În curînd poliția rutieră din Australia va dispune de un nou mijloc de luptă cu șoferii care au obiceiul de a se urca la volan după ce s-au cîștit bine cu spirtoase. Parlamentul federal a votat legea în virtutea căreia automobilele ai căror conducători au fost găsiți de poliție beți la volan vor fi obligatoriu echipate cu o instalație specială. Înainte de a porni motorul, șoferul trebuie să sufle într-o țevă. Dacă aparatul constată că automobilistul a „depășit măsura” la băutura, mașina poate circula numai cu viteza întii și cu alarma (lumina intermitentă din cele patru colțuri ale mașinii) în stare de funcționare. Bineînțeles, costul întregii instalații îl suportă șoferul dedat cu țoiul.

ION CODRU

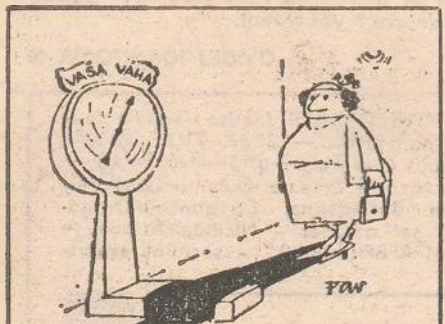
Țigara care ucide

Richard Peto este unul dintre biologii specializați și în statistică care lucrează în faimosul laborator al lui sir Richard Doll, specialist britanic cunoscut pe plan mondial în probleme de epidemiologie. În calitate sa de statistician el a participat de curînd la un colocviu pe tema „Factorii de risc ai cancerului” organizat în localitatea franceză Villejuif. Comunicarea lui a stîrnit un deosebit interes, bucurîndu-se de un larg ecou de presă, atît în Franța, cît și peste hotare. Pentru că biologul-statistician a prezentat o serie de cifre comparative care dau o imagine elocventă a nocivității fumatului, unul din patru cazuri mortale de cancer fiind provocat tocmai de „țigara care ucide”. R. Peto a relevat că, dacă se ține seamă de rolul jucat de țigara în apariția și agravarea bolilor cardiovasculare și în bronșite, atunci se ajunge la un bilanț extrem de îngrijorător — aproximativ 70 000 de francezi incetează din viață anual, ca urmare a ravagiilor tabagismului. Estimările lui Peto au fost confirmate de un alt statistician prezent la colocviu, Catherine Hille, care arată că în Franța numărul deceselor datorate tutunului ar putea ajunge la 100 000, anual, spre sfîrșitul acestui secol.

Medicii au arătat cu numeroase prilejuri că îmbolnăvirile de cancer pulmonar progresează odată cu tabagismul. Unii dintre ei apreciază că în cazul cînd tutunul n-ar exista, nouă cancere din zece ar putea fi evitate. Îngrijorarea medicilor este justificată pentru că această maladie este în continuu progres. În 1950, se înregistrau în Franța patru mii de decese din cauza cancerului pulmonar, zece ani mai tîrziu se ajunsese la 7 000, în 1970 la 12 000 și în 1980 la 18 000. Dacă la acestea se adaugă și alte genuri de cancer legate direct sau indirect de fumat, totalul celor ce au încetat din viață datorită apariției cancerului de pe urma țigării se ridică anual la 30 000.

În fața acestei situații se încearcă, prin diferite metode, să se provoace un recul al acestei practici sociale care costă atît de scump sănătatea. Din păcate publicitățile antitabagice și campaniile împotriva fumatului nu pot rezolva singure această dificilă problemă.

ROMEO NĂDAȘAN

După SLOVENKA (R. S. Cehoslovacia)

Dimensiune

Cerul e hirtie, hirtie pămîntul. Miinile mele străpunse prin cer, picioarele mele străpunse prin pămînt. Fierăstraiele pămîntului, fierăstraiele cerului fierăstruiesc, sus și jos pustiu, același pustiu. Liber e drumul pe care pășese, eu, omul liber, lumea-i vizibilă, refugiul meu la capătul pămîntului, pretutîndeni lumea înfățișează aceeași priveliște, aceeași priveliște.

(Finlanda)

prefacea iarba-n cenușă, la scufundarea corăbiei se închide capcana stincilor

și pletele se zvîntă, copacii aștern drept bucate o frunză, galbenă anină iarba, înfășurată de soare

frunzele, rochia anină și ea, dimineața nici o pinză de corabie nu se umflă într-o bucuria ta.

În românește de PETRE STOICA

Craiova în drum spre turul IV al Cupei U. E. F. A.

● Două reprize diferite ● Beldeanu redivivus ! ● Imbatibilul Lung ●

Craiova (prin telefon). Ar fi toate motivele să scriu liniștit rîndurile care urmează despre Universitatea Craiova după meciul cu Zeleznicear Sarajevo de la Craiova. 2-0 e un scor mai bun decît toate scorurile înregistrate anterior de Craiova în aceeași competiție, iar jocul din prima repriză al Universității a fost absolut superb. Un joc în viteză, un joc de angajament, un joc cu multe subtilități, din care au ieșit multe ocazii de gol, înscrind-se numai de două ori. Mă neliniștește și mă mîhnește felul în care a fost abordată tactică a doua parte a meciului. Parcă pentru a nu avea o bucurie deplină, parcă pentru a ne lăsa cu inima la gură pînă la Sarajevo, antrenorul Mircea Rădulescu a cerut jucătorilor săi să păstreze rezultatul de 2-0. El a oprit astfel din elan o echipă care, dezlănțuită, putea să mai dea încă trei goluri adversarilor. Să ne înțelegem de la început: în ciuda faptului că Zeleznicear Sarajevo a pierdut mai sever decît predecesoarele sale, echipa iugoslavă mi s-a părut mai bună și decît Betis Sevilla și decît Olimpyakos Pireu. După meci, unul dintre eroii zilei, excepționalul Silviu Lung, îmi mărturisea același simțămînt. A fost echipa, zicea el, care ne-a pus cele mai multe probleme pe teren propriu. Mulți tehnicieni converg spre opinia că a fost cel mai bun meci al unei echipe străine la Craiova din ultimele trei ediții ale europeanelor. Mi-a plăcut mult jocul deschis al iugoslavilor, care s-au bucurat de o primire foarte caldă la Craiova și care nu s-au făcut de ris. Dar tocmai unei asemenea provocări la joc deschis noi i-am răspuns, în repriza a doua, cu un joc defensiv, gresit orientat tactic și cu lacune de temperament. Un anumit mod mai prudent, dacă nu chiar uneori prea fricos al antrenorului Mircea Rădulescu, jucătorii craioveni i-au răspuns cu o repriză în care nu și-au dăruit adversarii. Ba chiar, dacă nu intervenea de cîteva ori decisiv Lung, dacă nu se reținea inteligent Ungureanu și dacă nu scotea un corner o dată, în mod foarte inspirat, Beldeanu, primeam gol, ceea ce ar fi fost un început de catastrofă. Desigur că nu se obișnuiește ca la o victorie atît de clară să se înceapă cu critici. Din dragostea pe care o port Craiovei, trebuie să spun că nu mă declar mulțumit pe de-a-nregul de rezultat. Nici o altă echipă nu i-a dat voie Craiovei să joace atît de deschis ca

această splendidă echipă iugoslavă, Zeleznicear Sarajevo, și atunci de ce ne trebuia circula provincial din repriza a doua, cînd plecam de la centrul terenului nu spre poarta adversă, ci spre poarta noastră? Dacă iugoslavilor le-ar fi lipsit ocaziile de gol în perioada cînd noi ne-am apărut, aș avea motive să mă abțin de la această critică. Dar cum lucrurile nu stau așa, îi rog pe cei în drept să primească și observația mea plină de iubire, dar guvernată și de un anumit gust amar pentru temporizarea stupidă care nu convenea nici temperamentului nostru, nici firmei Universității Craiova. Să nu uităm că pe un asemenea fond de preluare a inițiativei de către adversar au primit unii jucători români cartonașe galbene care s-ar

cum și starea de bună dispoziție pe care a dat-o colegilor săi Aurel Beldeanu îl fac, pe merit, eroul meciului Universitatea Craiova-Zeleznicear Sarajevo din 28 noiembrie 1984 de la Craiova. Întregul angrenaj craiovean a funcționat bine în prima repriză, cu un anumit minus la Adrian Popescu, nerefăcut și neantrenat, dar plin de bunăvoință și de sirguintă, cu ceva semnale de alarmă la fundașii centrali, a căror sincronizare a fost de cîteva ori defectuoasă, punînd în pericol poarta noastră, cu un Ungureanu de aur, acoperînd o rază de teren incomparabilă, cu un Băcu muncitor, percutant dar imprecis și cam lipsit de viziune, cu un Mănișă capabil de performanțe extraordinare dar parcă puțin cam lipsit de șansă în fazele

Franco Martinez și a colegilor săi nu a dezavantajat pînă la urmă pe nimeni, pentru că penaltul cam confuz pe care l-a acordat împotriva noastră a fost apărut magistral de Silviu Lung.

Ceea ce trebuie spus e că, în continuare, la Craiova se pune problema recuperării efectivului. Printr-o decizie unilaterală și, în orice caz, lipsită de temei legal, dragul nostru jucător — pe care de multe ori l-am apărut și pe care îl iubim în continuare — Ilie Balaci a plecat la alt club pentru a fi acolo antrenor. Considerăm că nici un club n-ar trebui să-și rocoloze jucători de la singura reprezentanță a fotbalului românesc în competițiile europene care mai e încă în activitate, Universitatea Craiova. Cum de fapt n-ar trebui nici o echipă să ia din ograda alteia, mai ales cînd acela a și ajutat în foarte multe prilejuri. Mai e de dorit ca, așa cum făgăduia președintele C.N.E.F.S., tovarășul Haralambie Alexa, la Craiova, echipele pe care le va înfrîna Universitatea Craiova înaintea meciului retur de la Sarajevo să păstreze spiritul sportiv și să nu creeze probleme în plus

Excepționala primă repriză

putea să atîrne greu în economia Cupei U.E.F.A.

Și acum despre cele bune. Universitatea Craiova a jucat cea mai frumoasă repriză a sa ocazional din ultima vreme. Eroul meciului a fost, fără îndoială, Aurel Beldeanu, care, la o vîrstă cînd alții au devenit deja campioni de table, a reintrat în echipa Craiovei, a dominat tot centrul terenului, a alergat ca un puști, a coordonat senzațional jocul și a înscris un gol atît de frumos, atît de neașteptat, cu interiorul piciorului drept din colțul stîng al careului de 16 metri, încît, uluit, portarul iugoslav căuta mingea pe afară de poartă, s-o repună de la 6 metri, iar mingea parcă plecase la vopsit plasa porții, plimbîndu-se, din efectul pe care i l-a dat Beldeanu, dintr-un colț în altul al porții. Un gol care concurează la golurile anului. Un gol care reaprinde lumina atenției generale asupra unui jucător cu un mare talent, despre care un mare antrenor, Viorel Mateianu, spunea nu de mult că e jucătorul de la care, dacă ar fi vreodată antrenor la Craiova, ar începe reconstrucția Universității Craiova. Schimbările de ritm, driblingurile, pasele în diagonală, angajările perpendiculare pe poartă, recuperările în teren propriu, pre-

de finalizare, cu un Geolgău excepțional pe care eu nu l-aș fi scos din teren, cu un Cîrțu apatic, dar în nota lui ciudată de fotbalist-artist, cu un Cămătaru bățios, vînov și creator de probleme pentru echipa adversă și cu un Octavian Popescu care a scăzut surprinzător de la primele meciuri pe care le-a făcut la Craiova. Publicul craiovean — ca de obicei numeros, dar parcă fără vina și pofta de cîntec a altor galerii. Oricum, e bine că acest public nu și-a depășit atribuțiile și n-a creat probleme organizatorilor, care s-au achitat, dealtfel, remarcabil de greu a misiune de a organiza un asemenea meci. Cea mai interesantă figură a meciului rămîne arbitru spaniol Angel Franco Martinez. Acest arbitru este, realmente, un artist. Deciziile lui au fost așa de bine ornate cu gesturi, că nimeni nu putea zice nimic. Lupta pentru 2 centimetri la loviturile libere a fost demnă de un cavaler al dreptății. Totuși, toreadorului i-a lipsit un taur. L-aș fi vrut arbitru în meciul cu Olimpyakos. Ieșea un teatru internațional. Nu am văzut arbitru pînă acum care să dea atîtea cartonașe galbene, dintre care majoritatea aiurea. Totuși, lucrarea arbitru spaniol Angel

Silviu Lung

unei echipe care, dacă așa a fost, să nu fie ajutată, măcar acum, în al doisprezecelea ceas, ar fi mai aproape de normal să nu fie strivită. Remarcabilul rezultat de la Craiova, ne dă speranța unei primăveri frumoase a fotbalului românesc. Mai multă dreptate în jurul Craiovei și mai mult curaj în interiorul echipei craiovene ar face posibil rezultatul pe care îl dorim cu toții și anume calificarea în turul IV a „campioniei unei mari iubiri”.

ADRIAN PĂUNESCU

Un 2-0 binemeritat

Cel care a deschis scorul și a fost, miercuri, cel mai bun de pe teren: Beldeanu.

Craiova (prin telefon). N-am să insist cîne știe ce asupra fazelor, convins că le-ați văzut cu toții. Meciul Universitatea — Zeleznicear, care tocmai s-a încheiat, le-a dat cîștig de cauză jucătorilor români, golurile marcate de Beldeanu (superb, din fuleu, cu efect, lăsîndu-l pe Skrba „ca la fotograf”) și Cămătaru (din 11 metri) constîndînd o victorie meritată.

recunoscută în final, cu fair play, chiar și de Ivica Osim, antrenorul iugoslavilor. 2-0, deci, adică un scor de regulă suficient pentru o calificare, cu atît mai de laudă cu cît rareori Craiova a învins la diferențe mai mari pe teren propriu. Că succesul putea fi și mai concludent, e adevărat. Cel puțin alte două ocazii uriașe au fost irosite de studenți, ele aparținînd lui Bicu („cap” afară la centrarea ideală a lui Geolgău, min. 42) și Beldeanu (șut pe lingă poartă, singur singur cu Skrba, min. 76), ca să nu mai menționăm alte oportunități. Dar la fel de adevărat e, aduceți-vă aminte, că și oaspeții au fost foarte aproape de a înscrie de cîteva ori, minunatul Lung reușind (min. 40) să pareze o lovitură de la 11 metri! Dacă Beldeanu, harnic și clarvăzător, trebuie socotit omul numărul 1 al craiovenilor, elogii egale i se cuvin și lui Lung care, vorba cuiva, a făcut de toate numai gol n-a marcat!

Așadar, una peste alta, un rezultat corect. Fotbaliștii noștri l-au binemeritat grație primei reprize, cînd au jucat într-un ritm infernal și cu multă inspirație. După pauză însă, lucrurile s-au schimbat, și dintr-o dată temătoare, Universitatea le-a permis iugoslavilor să atace în valuri sau măcar să păstreze mai mult inițiativa. Iar Zeleznicear, pe cît de vulnerabilă în defensivă (cu un portar, după mine, de divizia B!), pe atît de virulentă și tehnică în atac, nu s-a lăsat invitată. În loc de 4-0, cît am sperat la un moment dat, s-a menținut acele 2-0 de la pauză, ba încă am avut, martori oculari sau telespectatori, emoții peste emoții. Datorate, într-o măsură, și unor factori obiectivi. Pentru că n-au fost în teren, dintr-un motiv sau altul, Negriță, Trimescu și Țicleanu și pentru că Zele-

znicear a acționat (indeobște în repriza a doua) ca o echipă „cu carte”, arătîndu-se capabilă să articuleze faza ofensivă cu mai multă forță și mai multă fantazie decît au făcut-o, la Craiova, Fiorentina sau Kaiserslautern. Rezultat excelent, aprecia Mircea Lucescu. Nu m-aș încumeta chiar la atît, zicînd doar rezultat bun, dătător de speranțe.

Surprinzător e faptul că rezultatul nu i-a satisfăcut pe niciunul dintre antrenori! Pe Osim, bineînțeles, dar nici pe Mircea Rădulescu, care se vede că a scontat, după primele 45 de minute „de grație”, pe o detașare mai categorică. Ea însă nu s-a produs și, repet, a doua parte a meciului ne-a înfățișat o echipă iugoslavă mai activă și mai proaspătă, în ciuda faptului că parcursese sutele de kilometri de la Sarajevo la Craiova cu autocarul, după ce anunțase ora la care trebuie întîmpinată la aeroport! După o primă repriză generoasă, cu realizări individuale și colective memorabile, „căderea” Universității a fost, prin comparație, cu atît mai evidentă și cu atît mai regretabilă. Cum ar trebui ea explicată? După mine, nu doar printr-o prematură automulțumire, care și ea poate intra în discuție, cît prin oboseală. Aceiași și aceiași fotbaliști (Octavian Popescu a jucat puțin și sters) duc greul de mulți ani. Craiova găsindu-se în delicată situație de a căuta să promoveze jucători și, totodată, de a face carieră europeană, ținîndu-se (și izbutînd) stindardul fotbalului românesc. Să nu primim însă numai la jumătatea goală a paharului! Universitatea, chiar fără 3 titulari, a mai obținut o performanță de răsunet, demonstrîndu-și resursele și clasa. Pînă la urmă, înaintea returului, rezultatul e cel care contează, iar victoria „campioniei

unei mari iubiri” n-are cum și de ce să fie pusă la îndoială. Ea a avut pe alocuri strălucire.

Problema de-acum, că meciul s-a terminat, trebuie pusă și altfel: va fi în stare Craiova să apere acest 2-0 la Sarajevo și să se califice în turul IV? Da, dar nu va fi ușor, jucătorii iugoslavi fiind, am mai scris-o, gata oricînd de surprize de proporții, vezi eliminarea lui Queens Park Rangers de către Partizan după 6-2 la Londra! Vor reîntra, probabil, cei 3 (pe care, atenție, îl desparto de 12 decembrie și partida cu Steaua din campionat), dar vor lipsi, pentru cumul de cartonașe, Tilihoi și Beldeanu. E greu însă de acceptat că o apărare ca a Craiovei va fi ingenunchetată de trei ori, cînd ea și-a făcut un nume și un renume în Europa prin maturitate, echilibru și singe rece. Optimist (cu dovezii înaintea întîlnirii de azi, îmi păstrează optimismul și în privința calificării, considerînd că pe „Central” Ștefănescu și ceilalți au luat o opțiune importantă, dacă nu chiar decisivă. Și, gîndind așa, socotesc de cuvîntă să-i felicit, nu doar pentru rezultat, ci și, poate chiar prioritar, pentru ținerea și devotamentul cu care s-au bătut pentru fiecare mingă, pentru fiecare metru de gazon. Restul e, să fie iertat, omeneșul regret că nu s-a realizat și mai mult, adică o izbîndă mai netă, care să ne scutească de calcule și emoții. Dar ce-ar însemna, zău așa, fotbalul fără ele?!

Și-apoi, dacă a fost 1-0 suficient pentru Atena, de ce n-ar fi acest 2-0 muncit și binemeritat, încurajator pentru Sarajevo? Voi reveni.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

Placă a Redacției București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Anchetă: — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mihai Stănescu, Emanuel Valeriu. PROBLEMELE DEZVOIARII (Politică—economie—știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. George Anon, Valeriu Nită — 1457. PROBLEMELE NOULUI (Reportaj—urgente—sport) — nescu, Oana Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 2123. Elena Ghera Sorin — Postolache — 2123, 25 69 20 72, 14 53; secretar responsabil de 21 24; redactor șef 21 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Import: a se adresa la Box 12-201, telex 12376, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64-66.

Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori—audiențe—Horia Pătrascu, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu — 25 42, 21 30, 25 58; Gora Liviu Tomboș — 25 56; PROBLEMELE CULTURII (Literatură—artă—invățămînt) — Ovidiu Ioanițoiaia, Ilie Purcaru, Adrian Dohotaru, Nicolae Gîrboare, Dumitru Constantin-nescu, PROBLEMELE REVISTEI (secretariat, foto) — Dan Bărbădeanu, Constantin Dragomir, redacție — Nicolae Cristache — 21 43; redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU